ORSZÁGÉPÍTŐ

TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAM **ELSŐ SZÁM**

2 **ÉPÜLT 2003-BAN**
Kuli László 2
Bodonyi Csaba 4
Horváth Zoltán 5
Salamin Miklós 6
Varga Csaba 7
Csernyus Lőrinc 8
Siklósi József 12
Turi Attila 16
Salamin Ferenc 22
Zsigmond László 24
Kravár Ágnes 30
Szentesi Anikó 30
Dévényi Sándor 31
32 Az alternatív Nobel-díj három kitüntetettje és ünnepi beszédeik
39 KIÁLTVÁNY – Litopunktúra-körök
40 JOSEF JUST: Az elemi lények segítése
44 CSERNYUS LŐRINC ÉS SALAMIN FERENC: Sheffield
45 HÍREK
46 HUSZADIK SZÁZADI DOKUMENTUMOK – Z. Tóth Csaba írása és fordítása
51 Internetes hír egy új rendeletről
53 HÍREK
54 HALLGATÓI GYAKORLATOK

E számunk melléklete: A KÁLI-MEDENCE NÉPI ÉS NÉPIES ÉPÍTÉSZETE
SOMOGYI GYŐZŐ ÉS LUKÁCS LÁSZLÓ TANULMÁNYAI
ÉS SOMOGYI GYŐZ RAJZAI

A címlapon:Turi Attila lajosmizsei polgármesteri hivatalának
park felőli homlokzata (fotó: Szántó Tamás)
A borító 2., 3. és 4. oldalán Szántó Tamás és az építészek felvételei

E számunk a NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatásával készült.

A folyóirat rendszeres támogatói a KÓS KÁROLY EGYESÜLÉS tagszervezetei: AXIS Építésziroda Kft., BAUSYSTEM Kft., BEÖTHY és KISS Kft., BIOKÖR Kft., BODONYI ÉS Társa Építész Kft., DÉVÉNYI ÉS Társa Kft., EKLER Építész Kft., HADAS Műterem Kft., KÖR Építész Stúdió Kft., KŐSZEGHY Építészet Bt., KVADRUM Kft., MAKONA Tervező Kft., MÉRMŰ Szövetkezet, PAGONY Táj- és Kert-építész Kft., PARALEL Kft., TRISKELL Kft., UNITEF-83 Rt, valamint a BONEX Építőipari Kft., a COMPART Stúdió Kft., és a SÁROS és Társa Építésziroda Bt. **ORSZÁGÉPÍTŐ –** a Kós Károly Egyesülés folyóirata. Megjelenik negyedévenként. Kiadja az Egyesülés nevében a Kós Károly Alapítvány; postacím: 1074 Budapest, Barát utca 11. Bankszámlaszám: 10402166-21629530-00000000 Felelős kiadó: Kampis Miklós. Felelős szerkesztő: Gerle János. Nyomás: VEL Kft., Budapest. – **ISSN 0866-0069** – A lap előfizethető átutalással, vagy az Alapítványtól igényelt csekken, illetve személyesen. Szerkesztőségi ügyintézés, szervezés, előfizetés az alábbi címeken: Kós Károly Alapítvány 1114 Bp. XI. Villányi út 8. III/2. telefon:209-1173, 209-1174, 06-20/945-5247, fax: 209-1174, e-mail: saros@mail.datanet.hu (ezen a címen a lap egyes régi és új számai is megvásárolhatók), valamint Artbureau Kft. 1065 Bp. Nagymező u. 4. I/132. telefon/fax: 322-0677. Egy szám ára: 500 Ft. Előfizetési díj a 2003. évre 1800 Ft. Külföldi előfizetőinknek a postaköltséget is felszámítjuk. Megvásárolható az alábbi boltokban: Balassi Könyvesbolt (Bp. II. Margit u. 1.), Budapest Galéria (Bp. V. Szabadsajtó út 5.), Emese Álma Könyvesbolt (Bp. X. Fehér út 1.), Fehérlófia Könyvesbolt (Bp. VIII. József u. 8.), Írók Boltja (Bp. VI. Andrássy út 45.), Líra és Lant Rt. Szakkönyváruháza (Bp. VI. Nagymező u. 43.), Litea Könyvesbolt (Bp. I. Hess András tér 4.), Lyra Könyvesbolt (Vác, Piac u. 1.), Magyar Építészek Szövetsége Könyvtára (Bp. VIII. Ötpacsirta u. 2.), Napkapu Könyvesbolt (Vigadó Galéria, Bp. V. Vigadó tér 2.), Nemzeti Kultúra Boltja (Sopron, Várkerület 13.), Osiris Könyvesház (Bp. V. Veres Pálné u. 4-6.), Püski Kiadó Könyvesboltja (Bp. I. Krisztina krt. 26.), Szkítia Buda Könyvesbolt (Bp. XI. Ménesi út 1/a.), TERC Építőipari Szakkönyvbolt (Bp. XIV. Pillangó park 7-9.), UR Kiadó Könyvesbolt (Bp. VI. Ó u. 19.), Vince Könyvesbolt (Bp. I. Krisztina krt. 34.) Vince Kiadó Műcsarnok Könyvesboltja (Bp. XIV. Dózsa György út 37.), valamint a LAPKER Rt. budapesti és vidéki árusítóhelyein. Honlap: www.orszagepito.org

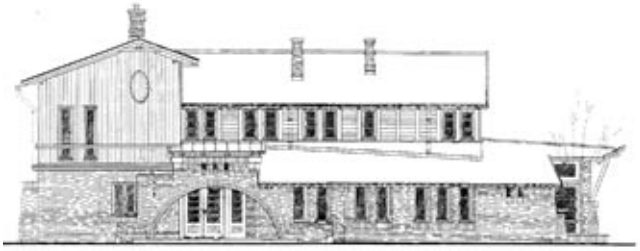

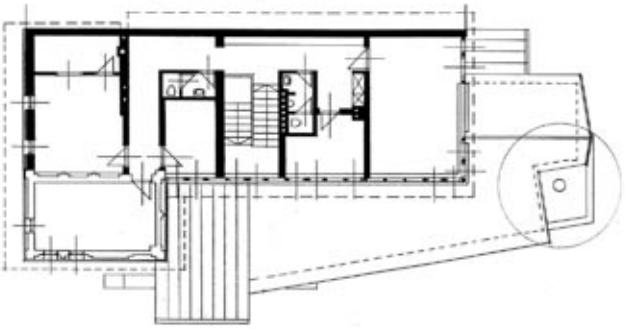

KULI LÁSZLÓ

VIATOR ÉPÍTÉSZIRODA

Kalász Művészeti Iskola – önálló zeneoktatási épület,
2011 Budakalász, Szentendrei út 1.
Statikus: Kerek István – POND Kft.
Beruházó: Budakalász Nagyközség Polgármesteri Hivatala
Kivitelező: M és M Kft., Pilisszentiván

A budakalászi Faluház mögötti területen a volt Lenfonógyár egyik ipari épületének kétszintes vasbeton pillérvázas trafóházából és a földszintes csarnoképület egy részéből kellett kialakítani az iskolát. A földszint meglévő részében a bejáratot, a közlekedőket, a tanári és igazgatói szobákat, valamint a mellékhelyiségeket helyeztük el. Az épület földszintes, látszó fedélszékes toldalékot kapott, ide kerültek a zeneoktatás termei. Külön szempont volt a ház közvetlen közelében álló platán és juharfák megőrzése, hiszen az iskola a Faluház mellett és mögött elterülő parkra néz. Az emeletre négy hangszeres tanterem és egy nagyobb szolfézs-terem került. Az egyik hangszeres terem végében kis stúdiószoba teszi lehetővé a hangrögzítést. Az épület új falai tömör téglából épültek, a külső téglaburkolat anyaga fertőszéplaki műemlék tégla. A fedélszék hagyományos fa ácsszerkezet, a héjalás hornyolt cserép. Az emelet gyalult faburkolata eltakarja a volt trafóház vasbeton szerkezetét is. A nyílászárók egyedi fa ajtók és ablakok.

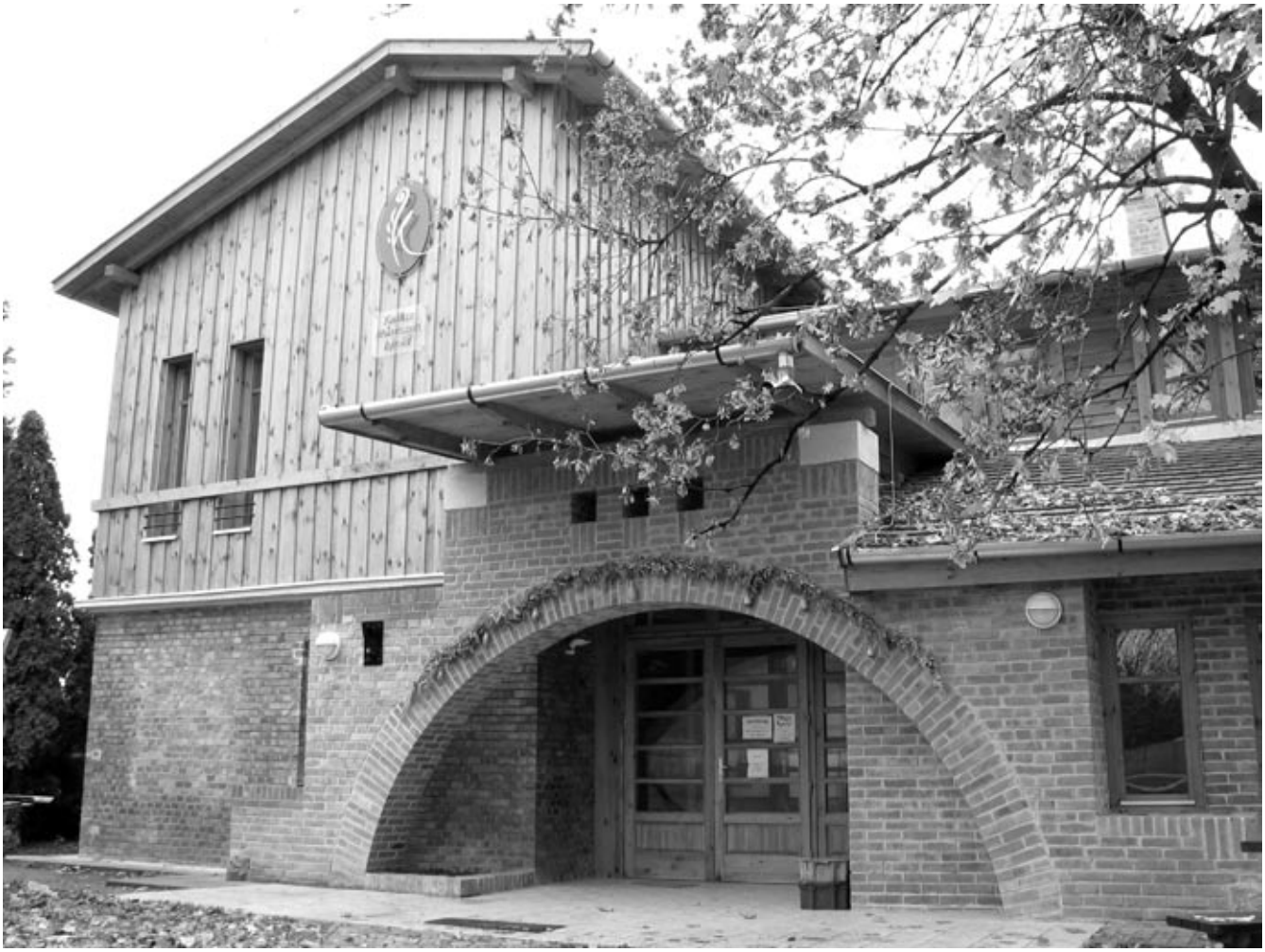

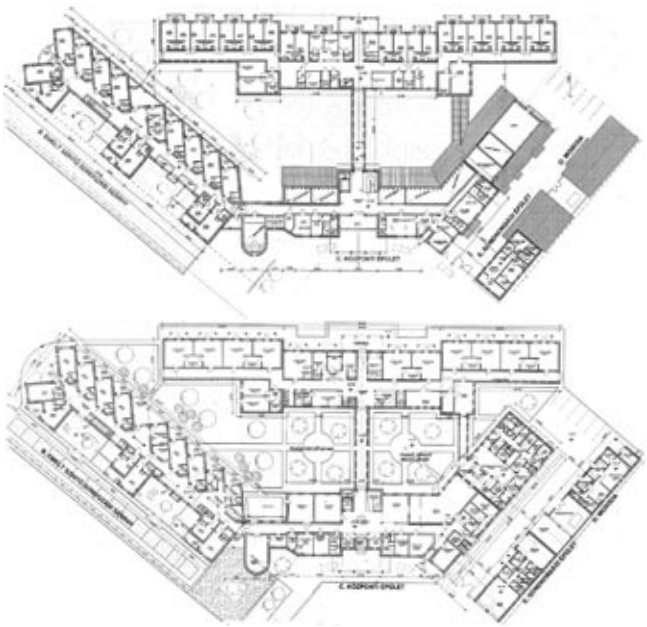

BODONYI CSABA

BODONYI ÉPÍTÉSZ KFT.

Tokaj, idősek otthona

Statikus: Kerényi László, Statika „M" Mérnöki Kft.
Épületgépész: Csidey István, TEMPTERV Kft.
Épületvillamosság: Münnich Gábor, Fényesvölgy Kft.
Mélyépítés: Abrankó Erzsébet

Az új időskorúak otthona egy méltatlan körülmények között működő szociális otthon kiváltó létesítménye, melyet az önkormányzat kormánytámogatással valósított meg. A meglévő 150 fős otthon a Tokaj város főterén lévő műemlék épületben, ill. további két közeli épületben működik. A főépület eredetileg a város fogadója volt, *Aranysas* néven.

Az új épület egyik célja a létesítmény egyesítése, a korszerű funkcionális és műszaki feltételek, és az otthonosság biztosítása. A másik cél a felszabaduló belvárosi épületek hasznosítása.

Rendeltetési egységek:

- 50 fős ápolási egység 4 fős szobákban fürdőszobával; 24 fő számára kórházi szintű ápolás lehetőségével. Az egységhez orvosi rendelő, nővérállás, speciális fürdőszoba, étkező, napozó terasz kapcsolódik.
- 50 fős alapellátási egység 2 fős szobákkal, 25 fürdőszobával.
- 50 fős emelt szintű ellátási egység, 2 fős fürdőszobás egységekkel.
- Központi ellátó egység étteremmel + 400 fős főzőkonyhával, könyvtárral, tornateremmel, társalgóval, kápolnával, 2 barkács szobával, foglalkoztatóval, irodákkal.
- Kiszolgáló gondnoksági épületszárny.

Az épület vízszintes közlekedése – az épület előtt kialakított új autóbusz fordulótól az épület belsejéig akadálymentes, küszöb nélküli, fotócellás ajtókon keresztül történik. A függőleges közlekedés, a három lépcsőn túl két mozgássérült-lift (az egyik kórházi méretű) segítségével történhet.

A rendelkezésre álló pénz szűkössége jelentős csökkentések kényszerét hozta. A terven még teljes homlokzati felületre tervezett téglaburkolat csak részlegesen valósult meg.

Az épület alaprajzi szerkezete biztosítja a további emelt szintű egységekkel, ill. apartmanokkal való bővítés lehetőségét.

HORVÁTH ZOLTÁN

TRISKELL Kft.

Dabas, 65 férőhelyes idősek otthona

A beruházás a Széchenyi terv támogatásával valósult meg.
Összköltsége: 370 millió Ft.
Tervezés: 2002
Munkatárs: Siklósi József
Statikus: Donáczi Péter, POND Kft.
Épületvillamosság: Kovács Zsuzsanna
Épületgépész: Dobay István
Beruházó: Dabas Város Önkormányzata
Kivitelező: Merkbau Rt.

SALAMIN MIKLÓS

AXIS Építésziroda Kft.

Lakóház, Balaton Déli part

A dupla alapterületű, a Balatonra jellemző hatalmas ősfás feketefenyőkkel benőtt telken eredetileg egy, a 30-as években épült, kis pavilonszerű nyaraló állt, amely részben beépítésre került az új épületbe. Sajnos csak az alapozása maradt meg, mert a tervezési program jóval nagyobb léptékű épületet követelt. A földszinten a lakótér: nappali és hálószoba, az emeleten vendég-és (most már) gyerekszobák kaptak helyet. Az épület külső megjelenése – mint a családi házas munkáknál jellemzően – a tervező és a megbízó közös munkájának eredménye.

Bár az épületbe nemes anyagok kerültek: süttői mészkő külső burkolat, természetes pala tetőfedés, belső mészkő burkolatok, az épület legfőbb értéke mégis maga a kert, amelyen az építés során remélem sikerült a legkisebb sebet ejteni. A kert és a burkolatok, kerti építmények a Pagony Iroda munkái.

Ipari épület, Budapest, X. kerület

Az épület tulajdonosa, a Szilor Kft. vegyi anyagok (sziloplaszt, purhab stb.) gyártásával és árusításával foglalkozik. Az L alakú épület rövidebb szárnyában a földszintre üzlet és raktár, az emeletre irodák, öltözők és kiszolgáló helyiségek kerültek. A hosz-szabbik épületszárny mindkét szintjén a gyártórészt és a raktárakat alakítottuk ki.

VARGA CSABA

AXIS Építésziroda Kft.

Családi ház Budán
Társtervező: Erhardt Gábor

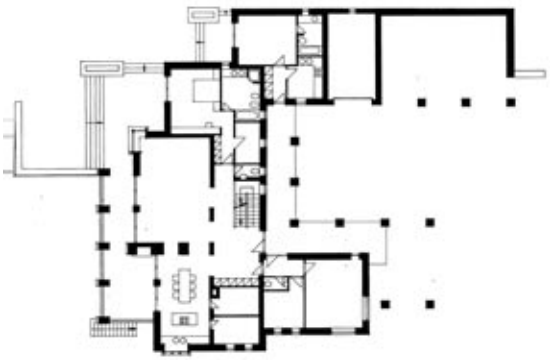

CSERNYUS LŐRINC

TRISKELL Kft.

Bonyhád, Városháza bővítés és átépítés
Építész munkatárs: Parragi Tamás
Tervezés éve: 2000-2001

Egy meglévő szellemileg és fizikailag lerobbant lapostetős, vázas, középfolyosós épület áttervezése és bővítése volt a feladat. Az első körben kiírt meghívásos pályázaton nyertem el a tervezési feladatot. Az engedélyezési terv elkészülte után a szokásos tortúrákkal lebonyolított és értelmetlen közbeszerzési eljárás után szerencsére egy helyi cég kapta a kivitelezési munkákat. Kihangsúlyozandó, hogy az alvállalkozók is bonyhádiak voltak. A munka a szerződésben előírt határidő előtt 2003. augusztus elejére készült el. A mintegy 2000 m^2-es épületben az átépítés teljes időtartama alatt működött a polgármesteri hivatal és az ügyfélszolgálat. Mivel Bonyhádon nagy számban élnek svábok, az épület homlokzati kialakításánál a tégla használata az ő építészetükre utal vissza. Az épület áttervezése során foglalkoztunk a közvetlen környezettel. A térburkolatokat Zólyomi Balázs tervezte. Az átépített városházát 2003. augusztus 20.-án szentelték fel.

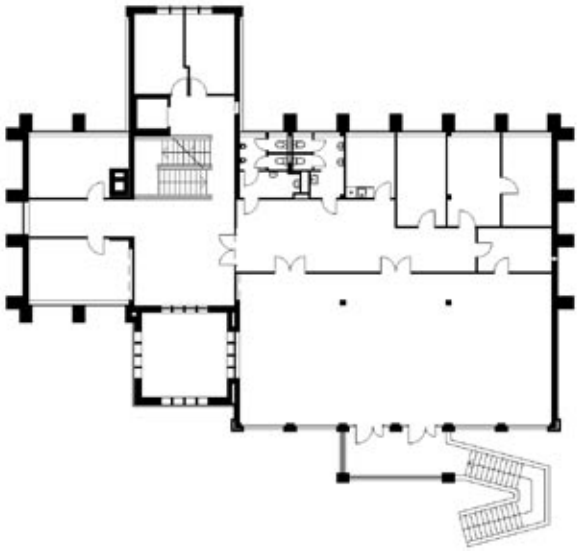

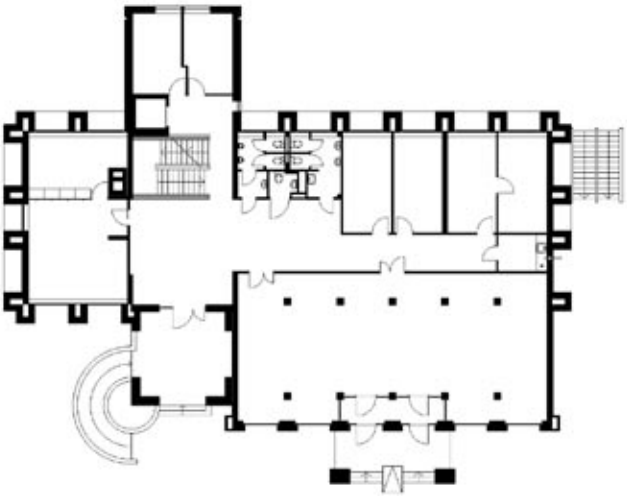

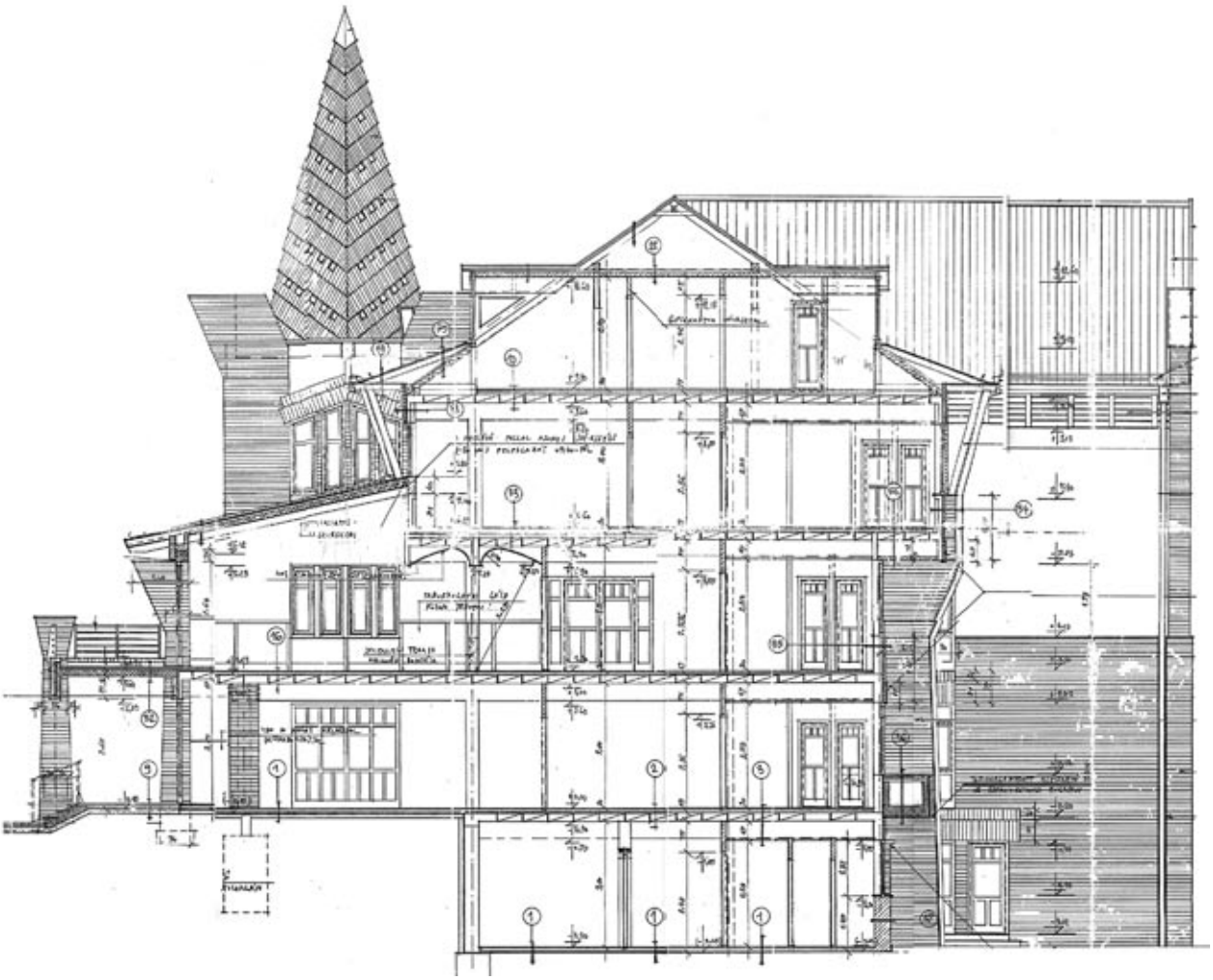

Budapest, Bécsi úti Waldorf iskola, első ütem
Munkatárs: Csontó Judit
Tervezés éve: 2001-2002

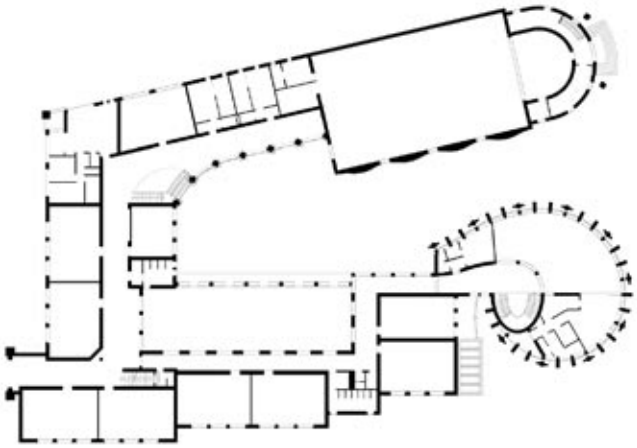

A Bécsi úti Waldorf-iskola egy a 30-as években épült és a 60-as években bővített korszerűtlen épületben működik. Jelenlegi alapterülete kb. 1200 m². A tervezési program a meglévő épület felújításáról valamint nagymértékű bővítéséről szólt. A teljes megépülés után az épület több mint 4000 m² lesz. A bővítés az előzetes elképzelések szerint három ütemben készül, ebből az első valósult meg. Ebben a szárnyrészben tantermek, euritmia terem, műhelytermek, valamint konyha-étkező kap helyet. A bővítés pince, földszint, emelet és tetőtér kialakítású. A tetőtérben helyet kapó euritmiaterem falfestéseit Nóvé Béla készítette. A teljes belsőépítészetet az elképzeléseim alapján Kontra Ágnes tanárral és a diákokkal együtt közösen készítjük el.

Kecskemét, erdei iskola és gondnoki lakás
Munkatársak: Csontó Judit, Konórot Krisztina
Tervezés éve: 2001-2002

Kecskemét mellé a Nyíri-erdőbe terveztünk Siklósi József-fel egy három épületből álló oktatási és szállás lehetősséget biztosító épületegyüttest. A terveket a KEFAG megrendelése alapján készítettük el. Az épületek segítségével az iskoláskorú gyermekeknek a helyszínen tudják a természetet bemutatni. A három épület egy meglévő központi tisztás körül helyezkedik el. A tervezett helyszínrajzhoz képest mikor az első kitűzés megtörtént, módosítani kellett az épületek elhelyezését, mert nem szerettünk volna fákat kivágni. A végleges állapot ennek megfelelően alakult ki. A kivitelezés gyorsan és a legmagasabb színvonalon készült el, köszönhetően a lajosmizsei székhelyű GOMÉP Kft.-nek. Az általam tervezett épületek külön érdekessége, hogy az iskolánál készült betonkupola zsaluzatát a gondnoki lakásnál, mint ácsszerkezetet használtuk fel. (hommage á Pietilä)

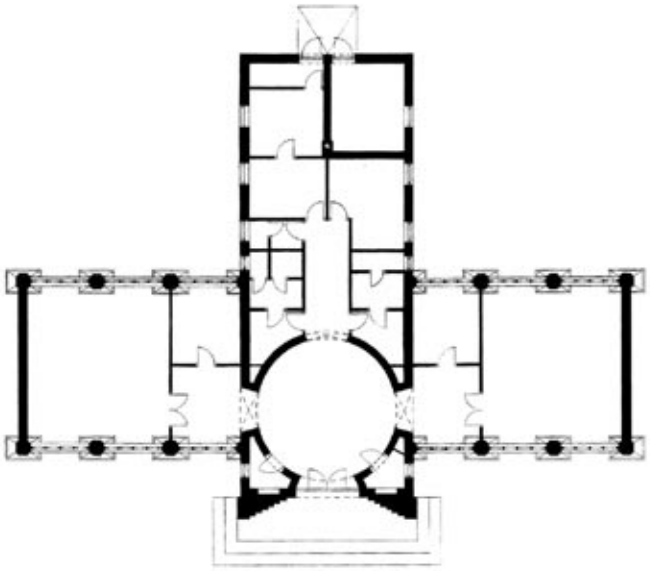

Családi ház, Budakalász:
Munkatárs: Hódy Erzsébet
Tervezés éve: 2001-2002

Az épület keskeny, lapos telken helyezkedik el. Bár nem épül rá a telekhatárra az elhelyezés mégis oldalhatáros beépítésnek tekinthető. A földszint és tetőteres ház egyszerű alaprajzzal és anyagfelhasználással készült. Fehér vakolt fal, pácolt faszerkezet és kőlábazat.

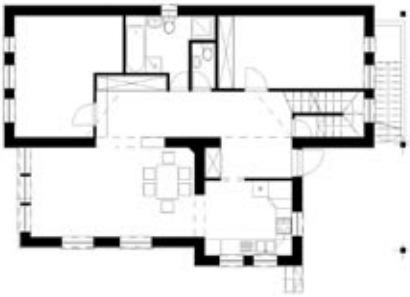

SIKLÓSI JÓZSEF

TRISKELL Kft.

Herend, Fischer Mór Szakiskola

Építész munkatárs: Gombkötő Zita
Építtető: Herendi Porcelánmanufaktúra Rt.
Kivitelező: XL-Bau, Veszprém

Meglévő földszintes iskolaépület új tetővel történő átalakítása, homlokzat-felújítással. Az épülethez új bejárat készült.

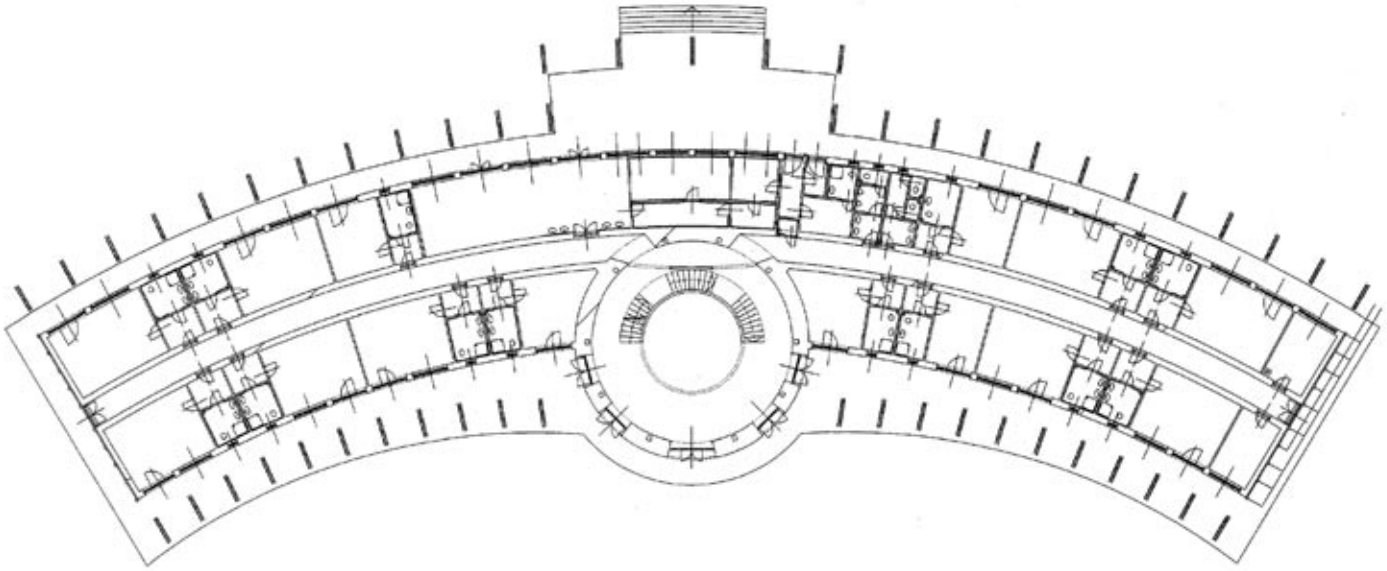

Kecskemét- Hetényegyháza, Erdei Iskola Szállásépülete
2001-2003
Építtető: KEFAG RT, Kecskemét
Kivitelező: GOMÉP Kft., Lajosmizse
Alapterülete: 1500 m^2

Kettő és négyágyas szobák önálló fürdővel, 148 férőhellyel. Az előcsarnok a recepcióval a toronyban helyezkedik el. 50 fős étkező melegítőkonyhával.

Családi ház – 2002-2003 • Üröm családi házas övezetében, lejtős terepen épült, terméskő falazattal, részleges tetőtérbeépítéssel

Piliscsaba, Iosephinum Kollégium
2000-2003
Munkatárs: Farkas Erzsébet
Építtető: Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Magyar Tartománya
Lebonyolító: Csiky és Társa Kft.
Kivitelező: Bau-System Kft.

Meglévő, 98 m hosszú, 16 m széles laktanyaépület átalakítása, amelyben helyet kapott egy 150 férőhelyes kollégium, valamint a nővérek rendháza, konferenciaközpont, mosoda, varroda és a földszinten további szolgáltatások. Az épület a 10-es út mentén a Pázmány Péter Katolikus Egyetem kampuszával szemben helyezkedik el. A Katolikus Egyetem egykori laktanyaépületeihez hasonlóan az hozzátoldott

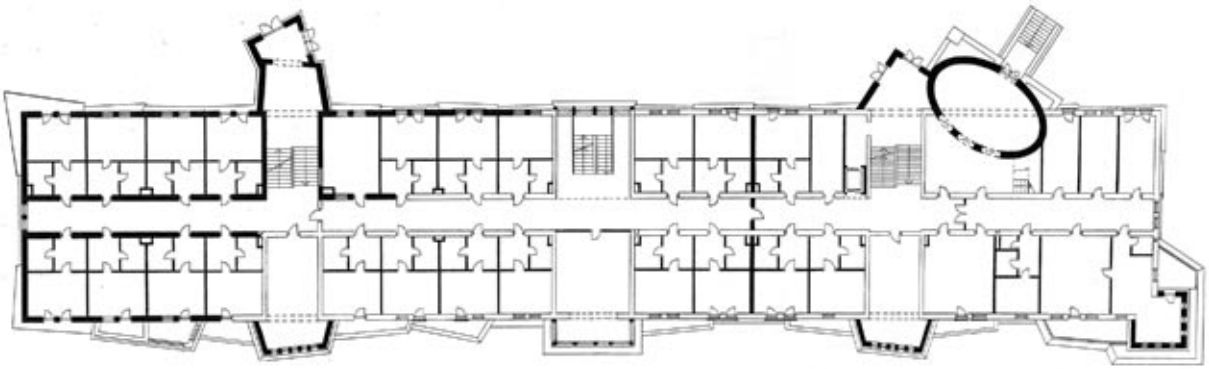

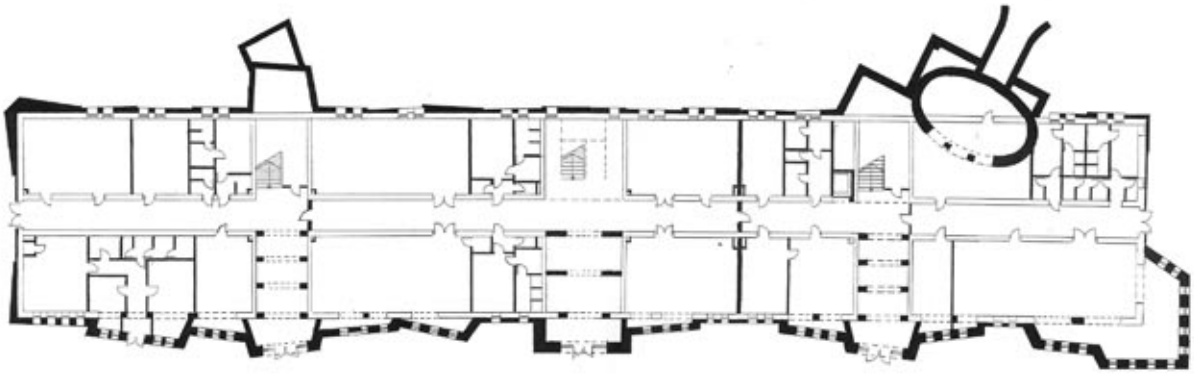

TURI ATTILA

TRISKELL Kft.

Budakalász, Tópart lakóház csoport (I. ütem, 51 lakás)
Tervezés: 2001, Építtető: Tópart Budakalász Kft.,
Statikus: Pongor László, Pond Kft., Épületgépész: Dobai István
Elektromos tervező: Glavatity Gábor, Kivitelező: Harkon Rt.

Az Omszki-tóra néző 1,5 hektáros telekre tervezett 150 lakás négy épületben helyezkedik el. Az első ütemben felépült lakóépület U alakú, nyugati tájolású udvar köré szerveződik. Az épület alatt mélygarázs található. A parkosított udvarra a két határoló utcáról megnyitott gyalogos átjárón át léphetünk be. A szárnyakon lévő lakásokhoz fedett, nyitott lépcsők vezetnek. Az épületben található lakások 50-110 m^2-esek, a földszinten kis kerttel.

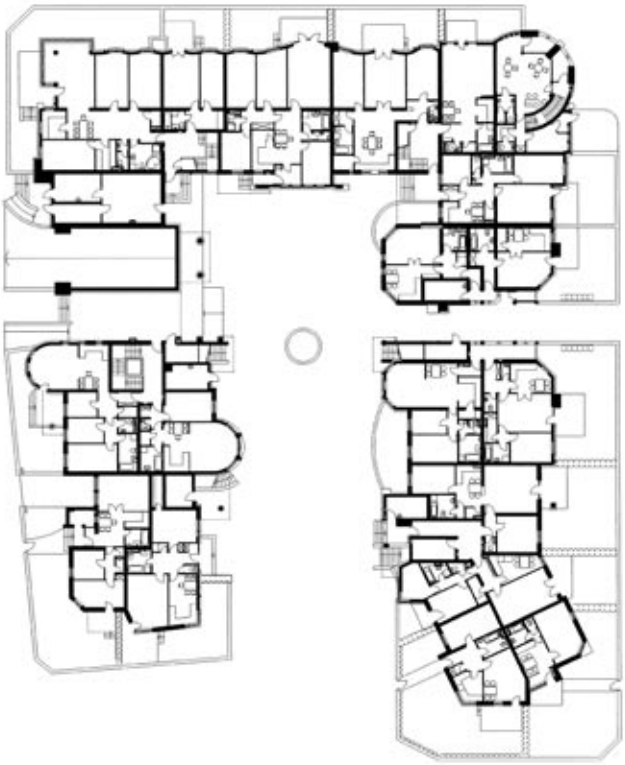

Lajosmizse, Városháza
Építtető: Városi Önkormányzat
Tervezés: 2002
Statikus: Pongor László, Pond Kft
Épületgépész: Dobai István
Elektromos tervező: Glavatity Gábor
Generálkivitelező: GOMÉP Kft

Az új épületet az újonnan formálódó Főtér lezárásaként kellett kialakítani, új funkciót adva a régi – volt postakocsi állomás és fogadó – épületnek. Az épület a park, a tó és a sűrű mezővárosi szövet mezsgyéjére került. A több épületszárnyban elhelyezett funkciókat a kétszintes előcsarnok fogja össze. Az épület itt átlátható, a belépő a ferde üvegfalon a parkra lát, s egy tekintettel átlátható az épület struktúrája. A központi, ellipszis alaprajzú hengerben az okmányiroda, emeleti szintjén galériás tanácsterem helyezkedik el.

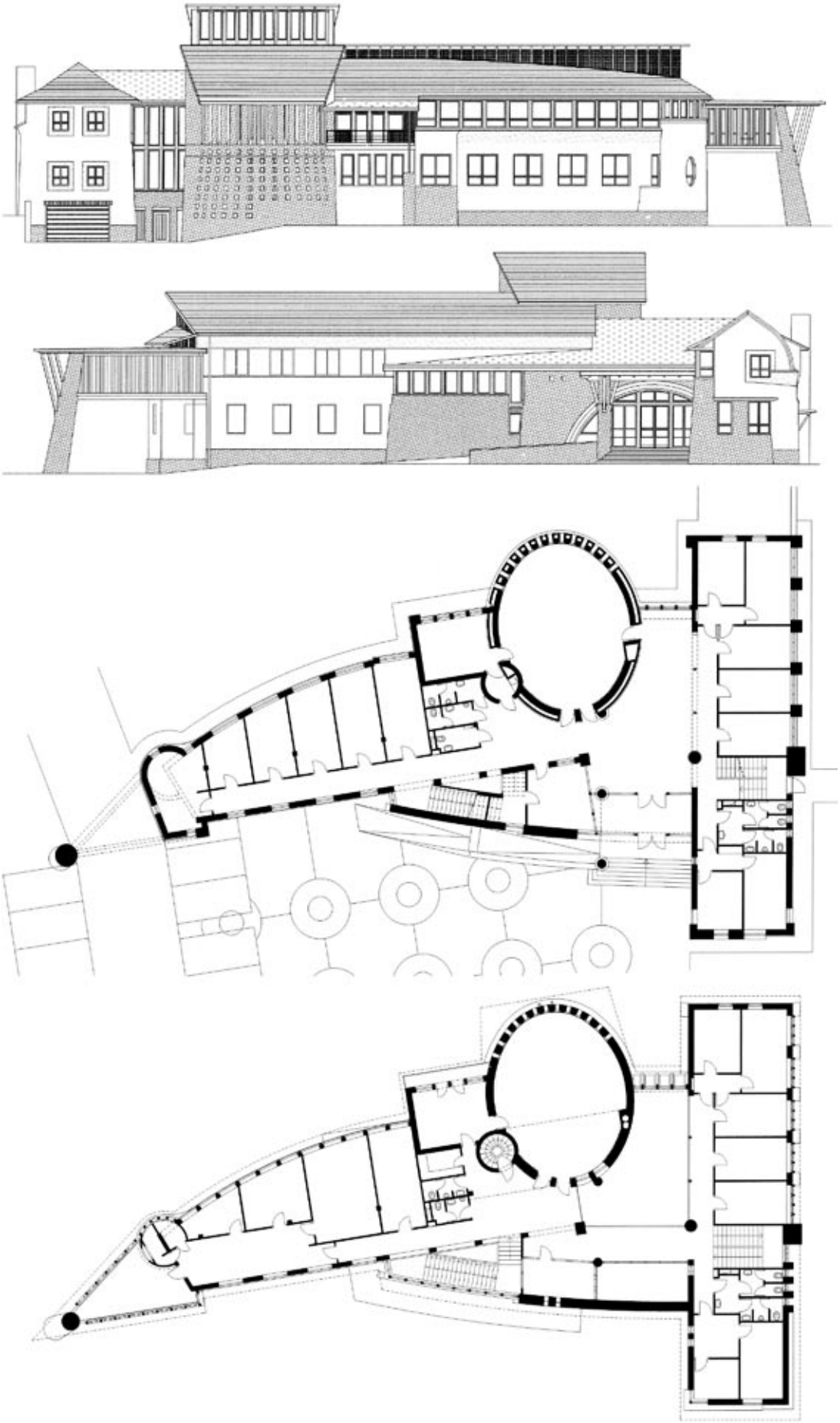

SALAMIN FERENC

AXIS Építésziroda Kft.

Tarcal, Majoros-borház

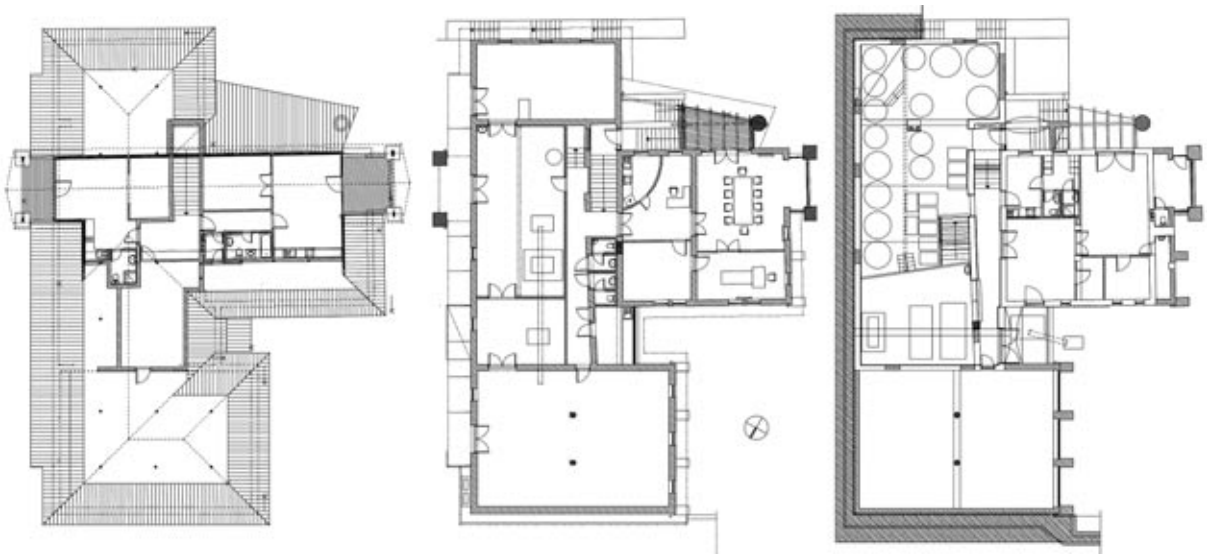

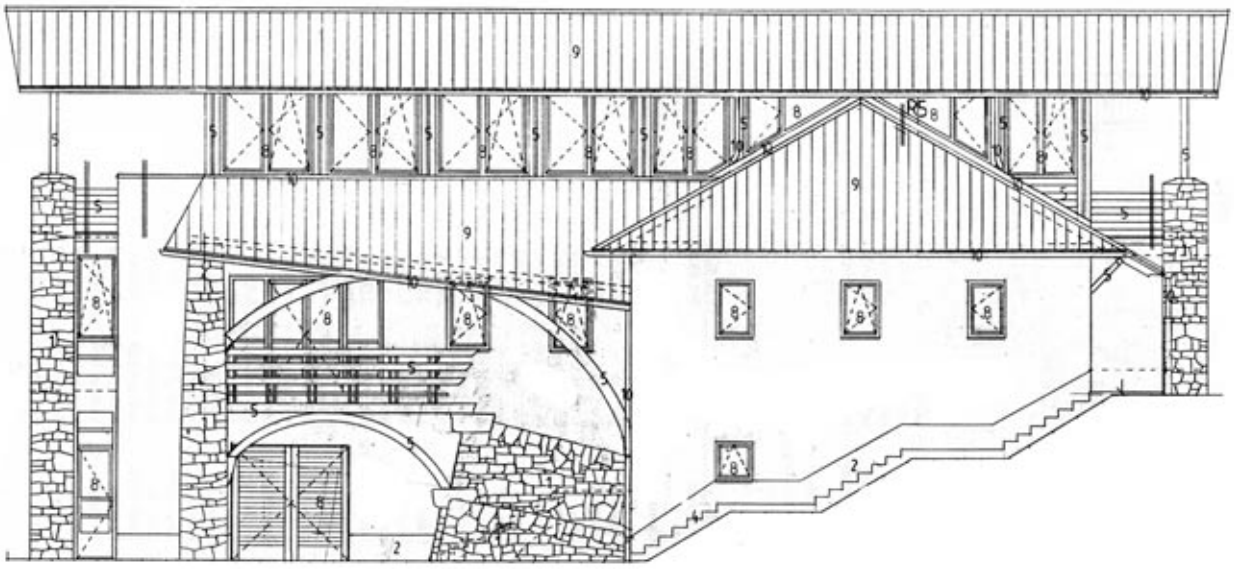

Fent: Mád, Gaál-ház, lent: Tarcal, az egykori Degenfeld kastély átalakítása szállodává

ZSIGMOND LÁSZLÓ

KVADRUM Építész Kft.

Veresegyház, Mézesvölgyi Általános Iskola – 24 tantermes iskola aulával, étteremmel és melegítőkonyhával. Az iskolához tartozik: uszoda és tornaterem, amelyek az iskolai nyitvatartáson tól is látogathatók. Hasznos alapterület: 6967 m². Összköltség: 1 872 856 000 Ft.

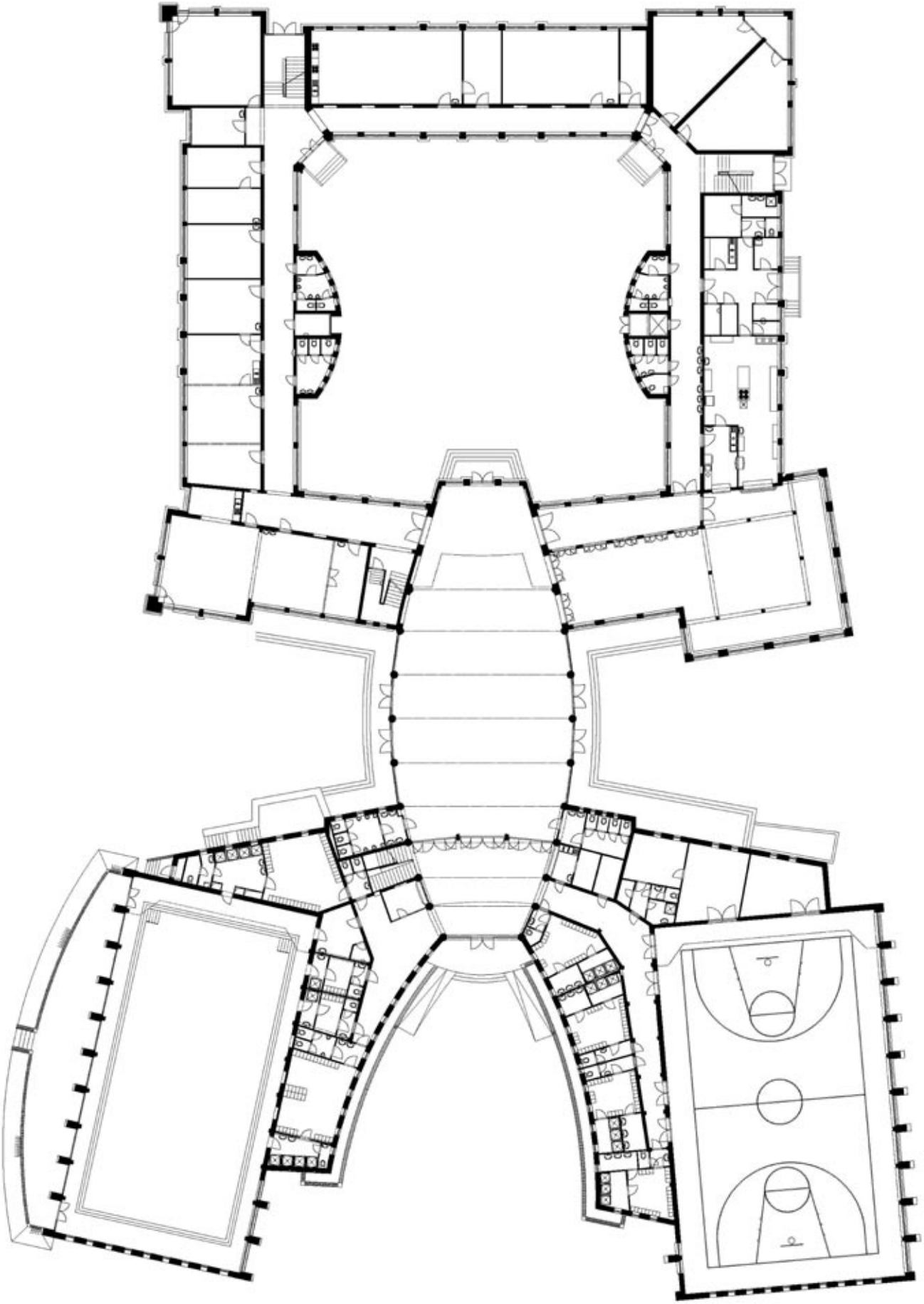

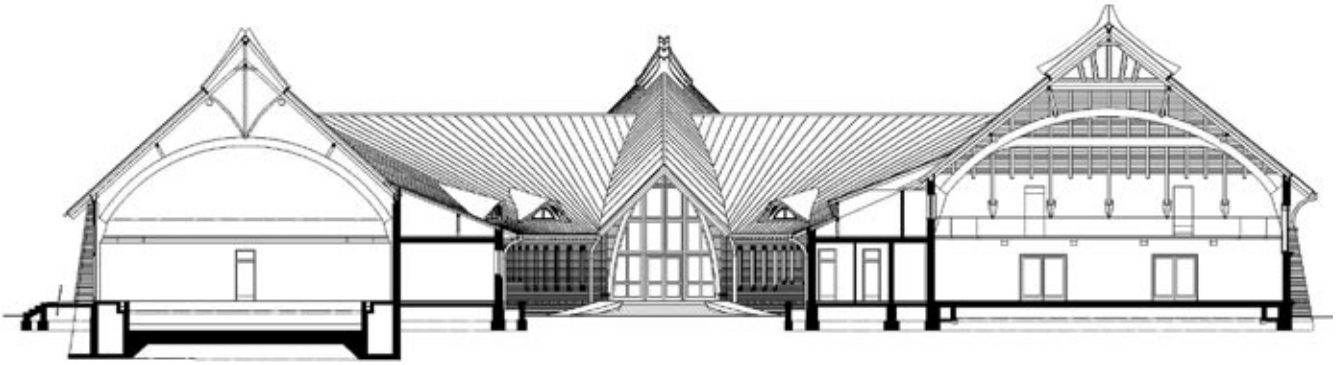

Építész munkatársak: Nagy László, valamint Pintér Balázs, Salamin Pál, Gutowski Róbert és Krieger Orsolya
Belsőépítész: Zsigmond Ágnes
Képzőművészeti alkotások: Kun Éva keramikus, Megyeri László szobrász, Mizser Pál festő és Mitsui Sen szobrász
Statika: Donáczi Péter, Mantuano Tamás – POND Kft.
Gépészet: Falusi László, Kovács Gyula, Ladányi Zoltán
Elektromos tervező: Tóth Zoltán, Schneider Ákos – PLAN.ET Kft.
Hőtechnológia: Csontos Lajos – Porció Kft.
Medencetechnika: Sallai Zoltán
Kert- és térburkolatok: Buella Mónika – Pagony Kft.
Kivitelező: BAU-SYSTEM Építőipari Kft.
Beruházó: Veresegyház város Önkormányzata
Lebonyolító: Csiky és Társa Kkt.
Fotók: Szántó Tamás, Kecskés Árpád, ifj. Megyeri László, Samuné Tusor Mária és Zsigmond László

Veresegyház kinőtte oktatási intézményeit, az általános iskolai tanítás közintézményekben, még magánházban is folyt. Többször pályáztunk támogatásra, de nem nyertünk. Ennek ellenére megkezdtük az iskola építését, az első tantermeket 2000. decemberében birtokba vehették a gyernekek. Az iskola a város központjában, a thermálfürdő közelében a terület meghatározó épülete. Külső és belső építészeti megoldásai, képzőművészeti alkotásai, belső udvarának és külső terének kialakítása egységes egész.

Pásztor Béla polgármester

Az iskola olyan hely, ahol a gyerek több időt tölt el, mint otthon. Nagyon fontos, hogy az a hely, ahol napjainak nagy részét tölti, olyan legyen, ahol mi, felnőttek is szeretnénk élni, nemcsak fizikai megvalósulásában, hanem lelki tartalmában is. Mindenki úgy építi a saját házát, hogy a szívét-lelkét beleadja. Az iskola olyan épület, amelynek mintát kell adnia. Egy épület lény: lényszerű lelke van, a formák ne rideg, geometrikus formák legyenek, hanem éljenek, mozduljanak. Életszerű, ha valaminek gerince van, és nem baj, ha a gerinc megmozdul.

Zsigmond László

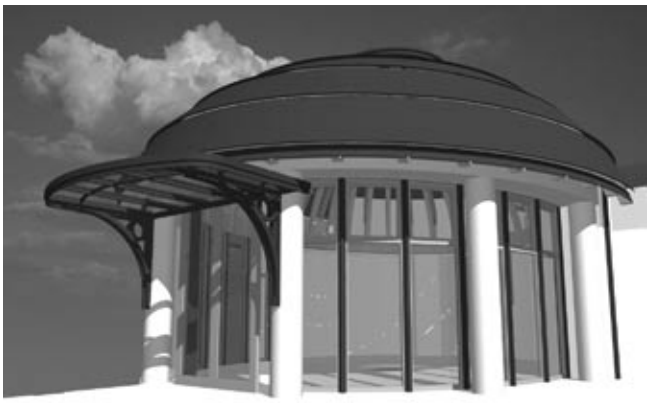

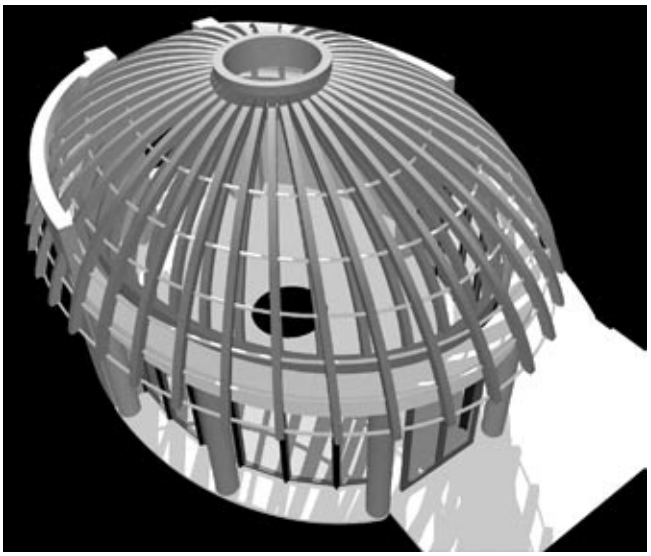

KRAVÁR ÁGNES

PARALEL Építésziroda Kft.

Építtető: Holiday Invest Hotel Kőszeg
Társtervező: Rácz Tamás, FORMA Rt.
Munkatársak: Bán Zoltán, Benyó Géza, Molnár Mihály
Statikus: Pongor László
Gépészet: Erhardt Lajos
Elektromos terv: Sax Dezső
Kertterv: Herceg Ágnes
Látványtervek: Bán Zoltán, László Balázs

2003-ban a Kőszeg kastélyszálló tervein dolgoztunk. Az 1920 és 30 között épült neobarokk tiszti üdülőt terveztük át szállodává, és hozzáépítettünk kétoldalról éttermet és termálfürdőt, ún. balneológiai vagy wellness részleget befogadó szárnyat.

A régi kastélyszárnyban csak belső átalakítást terveztünk, az új épületszárnyak körülfogják a régi épületet, és ellipszis alakú pavilonokkal végződnek, visz-szakanyarodva a kastély épületéhez. Jelenleg a belsőépítész terveket készítjük. Társtervezőként velünk dolgozik a FORMA Rt., a termálfürdőt ők tervezik.

A kastélyépülethez még 120 apartmant magába foglaló terület tartozik, melynek közepén szabadtéri élménymedence épül. Az itt található épületek nagy része szerkezetkész állapotban volt, amikor a megváltozott építtetői igényeknek megfelelően elkezdtük áttervezni. A 120 lakás és az élménymedence kivitelezését a BAU-SYSTEM Kft végzi. A beruházás reményeink szerint az idén fejeződik be, és megkezdődhet a főépület átépítése és bővítése.

SZENTESI ANIKÓ

PARALEL Építésziroda Kft.

Debrecen-Józsa, családi ház

DÉVÉNYI SÁNDOR

DÉVÉNYI ÉS TÁRSA Kft.

Fent: forráskút a budapesti Gellért-téren; alatta és jobbra: Marcali, gyógyfürdő épületegyüttese; lent: távlati kép a Budapest, Nagymező utca nyugati oldalának térburkolatáról és utcabútorairól, amelyek csak részben készültek el.

AZ ALTERNATÍV NOBEL-DÍJ (RIGHT LIVELIHOOD AWARD) ÚJ KITÜNTETET-

DR. IBRAHIM ABOULEISH

1937-ben született Egyiptomban. 1956-ban a grazi egyetemen kémia és orvosi szakon kezdte meg tanulmányait, 1969-ben szerezte meg a gyógyszerészeti doktorátust. 1977-ig egy kutató részleg vezetőjeként dolgozott. 1975-ös egyiptomi látogatása során mélyen lesújtották az ország problémai az oktatás, a túlnépesedés és a környezetszennyezés területén. A hazája iránti odaadás vezette, amikor 1977-ben kidolgozta a SEKEM néven ismertté vált, Egyiptom széleskörű fejlesztését szolgáló rendszert.

A rendszer

Abouleish a Sekemmel lefektette egy XXI. századi egészséges intézmény alapjait. Ez volt az első rendszer Egyiptomban, amely a biodinamikus mezőgazdaság fejlesztését tűzte ki céljául. Ez a módszer azon a feltételezésen alapul, hogy az organikus művelés növeli az agro-biodiverzitást, és nem termel hasznosíthatatlan hulladékot. Valamennyi termény és termék értékesíthető, illetve a termelés folyamatában újrahasznosítható, ezzel is hozzájárulva a fenntartható fejlődéshez.

Előzmények

Egyiptom összetett problémákkal küzd: folyamatosan pusztítja a természetet, igen alacsony színvonalú az oktatás- és az egészségügy. Az ország munkaerejének 40%-a a mezőgazdaságban dolgozik, amely ugyanakkor a gazdaság legfejletlenebb szektora. A mezőgazdasági termelés költségei egyre emelkednek, miközben az erőforrások folyamatosan apadnak. Egyiptom ma a világ egyik legnagyobb élelmiszer importőre. Mivel a problémák szorosan összefüggenek egymással, a Sekem társadalmi és kulturális erőkre alapozva kidolgozott egy programot az összeomlás határán lévő egészség- és oktatásügy tartalékainak mozgósítására.

A stratégia

A Sekem három, egymással szorosan összekapcsolódó rendszerből áll: a vállalkozás egy-egy részterületéért felelős hat vállalatot a *Sekem Holding* fogja össze, másik az *Egyiptomi Társaság a Kulturális Fejlődésért* (Egyptian Society for Cultural Development), és a harmadik az emberi erőforrás fejlesztéséért felelős *Sekem Alkalmazottak Szövetkezete* (Cooperative of Sekem Employees). A együttműködésükből létrejött korszerű társaságot az innovatív mezőgazdasági termelés és a társadalom és a környezet fenntarthatóságáért érzett felelősségtudat tartja össze.

Az utolsó évtizedben a Sekem hatványozott növekedésnek indult. A mára országosan elismert vállalkozás az organikus biotermékek és növényi gyógykészítmények piacvezetője, és szoros kapcsolatot tart fenn különböző európai és amerikai importőrökkel. A Sekem forgalmának 55 %-át a hazai piac teszi ki – ez jelenti egyben hosszútávú fennmaradásának alapját is. Az újítás és fejlődés iránt elkötelezett vállalkozás eredménye képpen az egész országban széles körben elterjedtek a kártevők ellen, és a terméshozam növelése érdekében alkalmazott biodinamikus módszerek. Az egyiptomi társadalomban elért legnagyobb változást az 1990-ben megalapított *Egyiptomi Biodinamikus Egyesület* hozta, amely – a gazdák átképzésével – a mezőgazdaság biodinamikus termelési módszerekre történő átállását segíti.

A Mezőgazdasági Minisztériummal együttműködve a Sekem új növényvédő eljárást vezetett be a gyapottermesztés területén, az egész országban betiltva a növények permetezését. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének felmérése szerint az egyiptomi gyapotmezőkön 2000-re közel 90 %-kal visszaesett a mesterséges rovarirtó szerek használata a tiltás előtti évi 35.000 tonnához képest. A gyapotnak majdnem 80%-át bio-módszerekkel termesztették, és a hozamátlag közel évi 30%-kal nőtt.

A Sekem anya-gazdasága és feldolgozó egységei 300 hektáros területen találhatók Kairótól 60 km-re, Belbeis város közelében. A biodinamikus módszerek itteni sikeres bevezetése és csodálatos eredményei után sok gazda kezdett együttműködni a Sekemmel. Ma Aswantól Alexandriáig közel 800 gazda mintegy 8000 hektáron termel a biodinamikus mezőgazdaság nemzetközileg előírt szabályai szerint.

1999-ben a Sekem támogatásával megalakult az *Egyiptomi Bio-Mezőgazdasági Központ,* amely a Demeter irányelveknek és a Biogazdaság Európai Szabályzatának megfelelő és azokat betartó szabályozó és hitelesítő testület.

A *Társaság a Kulturális Fejlődésért* szervezetnek a kereskedelemben betöltött szerepén túl az a célja, hogy hozzájáruljon az egyiptomi társadalom teljeskörű fejlődéséhez. A társaság hozzávetőleg 200 alkalmazottja négy fő szakterületen tevékenykedik.

Óvodát, általános és középiskolát, valamint egy speciális továbbképző intézményt tart fenn az alkalmazottak és a környékbeliek gyermekei számára. Működtet egy szakmunkásképző központot és egy van egy írást-olvasást tanító programja, illetve egy felnőtt oktatási intézete. Az olyan szegény családok gyermekei részére, akiknek a megélhetésért a tanulás mellett dolgozniuk is kell, bevezettek egy *Munka és tanulás* nevű programot. A korszerű orvosi ellátást biztosító Egészségügyi Központ évente 30.000 a környékről érkező beteget kezel.

A *Tudományos és Iparművészeti Főiskola* különböző tudományos kutatásokat támogat az orvostudomány, a biodinamikus mezőgazdaság, a fenntartható gazdaság és a művészet területén. A művészeti és egyéb területeken érvényesülő társadalmi kezdeményezések nagymértékben hozzájárulnak a fejlődéshez, az egyiptomiak jobb önértékeléséhez és az egymás iránti tisztelethez vezetnek. A fiatalabb nemzedékek tagjai közül egyre többen folytatnak felsőfokú tanulmányokat. A Sekem ezért létre kíván hozni egy művészeti, bölcsész és műszaki diplomát adó magánegyetemet is.

Jelenleg a Sekem 2000 alkalmazottal dolgozik. Az intéz-

mény bevétele a 2000-ben elért 37 millió egyiptomi fonthoz képest 2003-ra megközelítette a 100 millió fontot. 1997-ben a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet hitelesítette a Sekemet. 2000-ben a Hannoveri EXPO-n elnyerte a *Világméretű projekt* címet, és emiatt 2002-ben kedvezményes kölcsönt vehetett fel a Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschafttól és az International Finance Corporationtől.

A német és holland testvérszervezetekkel való együttműködés révén a Sekem elnyerte az Európai Bizottság, A Ford Alapítvány, az USAID, és az Acumen Alap támogatását is. A szervezet folyamatosan törekszik arra, hogy más országokkal is (India, Palesztina, Szenegál és Törökország) megossza tapasztalatait és együttműködik a dél-afrikai Fountain Alapítvánnyal.

A *Business Today Egypt* egyik cikke a Sekemet gazdasági erőműnek nevezi, bár a szervezet több szempontból is eltér a hagyományos vállalatoktól. Az alkalmazottak szociális érzékenység- és kreativitásfejlesztő képzéseken vesznek részt, és megtanulják, hogyan lehet felébreszteni az ember művészi képességeit, és kibontakoztatni a társadalom iránt érzett felelősségtudatot és egyfajta etikai tudatosságot. A Sekem dolgozói szövetkezetbe tömörülnek. A termelők és a fogyasztók között átlátható partneri viszony áll fenn. Ezt nevezi a Sekem *szereteten alapuló gazdaságnak*.

A Sekem tevékenységében az esztétikum szintén nagy szerepet játszik. 2000-ben a *Cairo Times* így írt: *A farm rendezettsége és tisztasága szinte hátborzongató. A szétszórtan elhelyezkedő épületeket, amelyek ugyanolyan pasztellszínűek, mint a vállalat központi adminisztrációs épülete, virágágyásokkal és fákkal szegélyezett rendezett ösvények kötik össze. A központi tér mögötti szellő ringatta mező és illatos gyógynövények azt az érzetet keltik az emberben, hogy itt állunk a Mennyek kapujában.*

Dr. Ibrahim Abouleish kulcsfontosságú szerepet játszik a Sekem vezetésében. A modern tudomány egyre erősödő hatása ellenére Dr. Abouleish elszántan kitart amellett, hogy a Sekem világszemlélete az iszlám vallásból fakad: *A vállalat valamennyi aspektusa, legyen az kulturális vagy gazdasági, az iszlám nézeteiből fejlődött ki. Véleményünk szerint a pedagógia, a művészet és a közgazdaságtan valamennyi alapelve levezethető az iszlám hagyományból.*

IBRAHIM ABOULEISH BESZÉDE

Nagy örömmel és hálával tölt el, hogy itt lehetek ma este. Hatalmas megtiszteltetés számomra, hogy többekkel együtt én is átvehetem ezt a díjat. Annak tudatában fogadom el, hogy ezáltal nemcsak én, hanem Egyiptom és az a többezer ember is elismerésben részesül, akik a Sekem elveinek megvalósítására fordítják idejüket, energiájukat és tehetségüket.

1977 óta engem is hasonló célok vezéreltek, mint önt Mr. Von Uexkull, amikor Ön 1980-ban megalapította az Alternatív Nobel-díj-ként ismert „A Fenntartható Életért" kitüntetést. Abban az időben egyrészt azt kutattam, milyen módon lehetne meggyógyítani Földünket, másrészt arra törekedtem, hogy progresszív kezdeményezéseket tegyek az emberiség fejlődésének érdekében. Világossá vált számomra, hogy e cél megvalósítására egy egész életet lehet feltenni. Tudtam, türelemre lesz szükségem, és hogy a fejlődés, minden valószínűség szerint, több nemzedék munkáját igényli. Olyan ez, mint mikor valaki megpróbálja elérni a horizontot, amely a kitartó menetelés dacára egyetlen lépéssel sem kerül hozzá közelebb.

Első ausztriai éveim alatt sok mindent magamba szívtam az európai kultúrából. A különböző kulturális hatások keveredése segített abban, hogy saját gyökereimet és az iszlám vallást teljesen új szemszögből lássam. Ekkor lobbant fel bennem az a tűz, amely célom elérésére sarkallt. Ezzel a tűzzel a szívemben, kezdeményezésemre felkészülten tértem vissza 21 év után, 1977-ben Egyiptomba. Hosszas töprengés után a Sekem elnevezés mellett döntöttem, mivel az egyiptomiak hite szerint a nap fénye és melege olyan életadó energia, amely a Föld egész lényét áthatja. Ez a Sekem hieroglifa jelentése. Reméltem, hogy ennek a kezdeményezésnek a hatására létrejön egy olyan közösség, amelyben az élet legkülönbözőbb területein tevékenykedők, életkoruktól, nemzetiségüktől és kulturális hátterüktől függetlenül teljes harmóniában tudnak együttműködni, egymástól tanulni és egymásnak segíteni.

Ebből a közösségből született meg idővel a *Jövő Tanácsa*, melynek az a célja, hogy elképzeléseinkben megerősítsen bennünket, de a mindenkori szükségleteknek megfelelően módosítsa is azokat. Ennek érdekében a Tanács a természettudományokból, a spirituális tanításokból, a vallásból és a művészetekből merít inspirációt.

A Jövő Tanácsa létrehozott egy kommunikáción és együttműködésen alapuló hálózatot a Sekem és barátai, partnerei, támogatói, a velünk együtt dolgozók, illetve a világ különböző pontjain élő tudósok és művészek között.

Az elmúlt 26 évben a gazdasági, szociális és kulturális élet hármasságát alapul véve a Sekem több, a természeti és humán erőforrásaink támogatását szolgáló intézményt is alapított. Bár a fenti három életterület mindegyike önmagában is megállja a helyét, folyamatos kölcsönhatásban is vannak egymással.

A Sekemhez tartozó vállalatok gyakorlati gazdasági tevékenysége a biodinamikus gazdálkodással elsősorban a föld meggyógyítására koncentrál. Az evvel a módszerrel termesztett alapanyagból a legmagasabb minőségi elvárásoknak, és vásárlóink valódi igényeinek megfelelő természetes gyógyszereket és egyéb készítményeket állítunk elő. Termékeinket európai barátinkkal és kollégáinkkal, illetve helyi partnereinkkel együttműködve, a szereteten alapuló gazdaság szlogenjét szem előtt tartva igyekszünk értékesíteni.

Munkatársaink demokratikus jogainak érvényesítése és biztosítása érdekében megalapítottuk a *Sekem alkalmazottak szövetkezetét*, amely a munkahelyen belüli civil társadalmi kérdésekkel foglalkozik. Így kívánjuk elérni, hogy a Sekem közösség tagjai megtanulják, hogy felelősséget kell vállalniuk a társadalomért. Következő célunk a *Sekem Egyetem* megalapítása. Az egyetem azzal a szándékkal képezi és támogatja a kreatív ifjúságot, hogy ideáit azok majd világszerte elterjesszék. E cél megvalósításához a Sekem Egyetem azon fáradozik, hogy a világ különböző egyetemeivel társhálózatot alakítson ki.

A 2003-as év számomra sok csodálatos eseményt hozott, amelyek mindegyike a Jövő Tanácsa munkájának gyümölcse. Őszintén kívánom, hogy a jövőben olyan hasonló szellemiségű barátokra találjak, akik hosszú kitartással szintén meg tudták valósítani álmaikat. Ezekkel az emberekkel közösen egy olyan élő emberi kapcsolatokon és szervezeteken alapuló hálózatot építhetünk ki, amely az emberiség legnemesebb ideái is megvalósíthatja.

Végezetül szeretnem kifejezni hálámat Allahnak a segítségéért. Hálával tartozom azonban Önöknek is, nem azért, mert a díjat a Sekemnek ítélték, hanem mert elismerik a szervezet tevékenységét. Szeretném kifejezni a barátaim, partnereim és munkatársaim iránti elismerésemet is, akik valamennyien hittek és bíztak látomásomban.

NICANOR PERLAS

1950-ben született, mezőgazdasági tanulmányait a Xavier Egyetemen kiváló minősítéssel végezte. 1978-ban el kellett hagynia a Fülöp-szigeteket, miután megszervezett egy konferenciát, amely a Marcos által támogatott Baataan atomerőmű veszélyeire hívta fel a figyelmet.

Marcos bukása után visszatért a Fülöp-szigetekre és megalapította az *Alternatív Fejlesztési Kezdeményezések Központját* és a *Fenntartható Mezőgazdaság Koalíciót.* Tagja a kormány rovarirtás-technikai bizottságának, amely betiltotta a 32 legveszélyesebb rovarirtószer használatát, és több mint 100.000 gazdát képzett át egyéb védekező módszerekre a kártevők ellen. Ezért a munkáért 1994-ben megkapta az UNEP és a TOFIL díját.

Mint a Fülöp-szigetek egyik vezető környezetvédője az 1992-es nemzetközi csúcstalálkozón az NGO delegáció tagja volt. A Fülöp-szigeteki *Fenntartható Fejlődés Tanácsán* belül aktívan részt vesz a Fülöp-szigeteki *Agenda 21* helyi megvalósításában. Az 1990-es években tagja volt Gorbacsov Globalizációs Bizottságának.

Perlas kidolgozott egy ún. *hármas megközelítési modellt*: *A társadalom hármas tagozódásában a három világméretű erő – a politikai érdekeket képviselő kormány, a gazdasági érdekeket képviselő üzleti szféra, és a kulturális érdekeket képviselő civil társadalom – megfelelő körülmények között összekapcsolódik, és együttes erővel lép fel a világ problémáival szemben.* (Ez a témája Perlas legújabb könyvének: *Shaping Globalization: Cultural Power and Threefolding*, 2000.) A könyvben vázoltak világméretű megvalósítása érdekében Perlas két hálózatot alapított (*GlobeNet 3*, és a *Felelős Irányítás Globális Intézete*), amelyek az innovatív gondolkodást és a különböző szervezetek, szektorok és kultúrák közötti hagyományos határokat átlépő együttműködést hivatottak előmozdítani.

Az elmúlt öt évben Perlas szinte teljes figyelmét a szociális mozgalmakra és azok erejére fordította, felismerve bennük azt a lehetőséget, hogy megváltoztathatják a világot. Tevékenysége egyik legnagyobb eredményének azt tartja, hogy 1996-ban Walden Belloval közösen sikerült a Fülöp-szigeteki NGO-kat meggyőznie arról, hogy hozzanak létre egy hálózatot és szervezzenek meg egy konferenciát a civil társadalom számára, amelyen kiderülhet, hogy a Fülöp-szigetek jövője a globalizáció függvénye. Perlas felhívja a figyelmet arra, hogy a jelenlegi fejlődés mélyebb etikai és spirituális szemléletet igényel: nemcsak a vezetés, hanem egy egész rendszer kríziséről van szó.

NICANOR PERLAS BESZÉDE

Mindenekelőtt köszönetemet és hálámat szeretném kifejezni, hogy a „Fenntartható Életért" kitüntetés bíráló bizottsága méltónak talált arra, hogy köztiszteletben álló díjával 2003-ban engem is kitüntessen. Alázattal elfogadom e megtiszteltetést, mivel ez az elismerés fontos lépést jelent az emberiség és a bolygó jobb jövőjéért vívott küzdelemben.

A külső és a belső út

Hosszú és küzdelmes, de lélekben gazdagító utat tettem meg az első munkahelyemtől idáig, hogy most itt állok Önök előtt. 35 évvel ezelőtt, 18 éves koromban a Fülöp-szigeteki Manilából indultam. Viszonylag könnyű, szabad, de védett gyermekkorom volt, az ország egyik legelőkelőbb iskolájában együtt jártam az ország gazdasági és politikai életét meghatározó személyiségek gyermekeivel. Életem gyökeresen megváltozott, amikor rádöbbentem, hogy a szegény és elnyomott Fülöp-szigeteki lakosság életéhez képest, milyen üres és értelmetlen volt ez a kiváltságos életmód. Olyan erős volt ez az érzés, hogy annak érdekében, hogy közvetlenül segíthessek a szegényeken, a mezőgazdaság területén helyezkedtem el.

Osztálytársaim ezen megbotránkoztak. Azt gondolták, biztosan megőrültem, hogy feladom addigi könnyű életem, hogy otthagyom a biztos karriert, mint az év atlétája, és elutasítom a Fülöp-szigeteki olimpiai csapat tagságát.

Az egyik tömegmegmozdulást szerveztem a másik után, valamennyit azzal a szándékkal, hogy a társadalom elnyomó mechanizmusát provokáljam, és hogy igazságosabb és fenntartható életet teremtsek. Ebben az időben halálos fenyegetéseket kaptam. Belső erőre és bátorságra volt szükségem ahhoz, hogy kitartsak eltökélt szándékom mellett, hogy elveimet az életem árán sem adom fel.

Az egyetemet bezártuk, az elmélet helyett az ország valós problémái felé fordítottuk. Sikeresen megakadályoztuk a Marcos diktatúra által tervezett 12 atomerőmű felépítését, melyek a működő vulkánok és földrengési törésvonalak közelében épültek volna. Ekkor indítottuk útjára az ún. harmadik világ akkori legnagyobb, világméretű tüntetéssorozatát a nukleáris erőművek ellen. Betiltattunk 32 rovarirtó szert, amelyeket a Fülöp-szigetekhez hasonlóan gyanútlan országokra kényszerítettek, veszélyeztetve ezzel több millió földműves életét és megélhetését. A bombariadók nemhogy véget vetettek volna munkánknak, hanem segítettek bennünket a fenntartható mezőgazdasági módszerek széleskörű elterjesztésében, és több százezer gazda életére voltak kedvező hatással.

Ezután megszerveztük a legnagyobb, több mint 5000 tagszervezetet számláló civil társadalmi hálózatot. Az állam és a piac gyakran igazságtalan és káros rendelkezéseivel és programjaival szemben ez a hálózat lett a Fülöp-szigeteki társadalom harmadik legnagyobb politikai ereje. Támogatásával hoztuk létre a Fülöp-szigeteki *Agenda 21*-et, a fenntartható fejlődést szolgáló kormányzati keretet, amely egyben az USA radikális neoliberális programját is enyhítette az APEC-ben. A kormánnyal ügyesen társulva az ENSZ *Fenntartható Fejlődés Bizottságának* keretén belül bevezettük újításunkat, az ún. hármas megközelítési modellt, amelyben a civil társadalom, az üzleti élet és a kormány tagjai párbeszédet és vitákat folytatnak a világ jövőjéről és fejlődéséről. Ez az újítás nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a három-szektorú intézkedési eljárást az ENSZ *Milleniumi Csúcstalálkozóján* elfogadják. A közelmúltban a hármas módszer alkalmazásával sikerült mozgósítanunk a civil társadalom, a kormány, és az üzleti élet kulcsfontosságú vezetőit és életünk komoly veszélyeztetése árán, de sikerült a Fülöp-szigetek korrupt elnökét posztjából eltávolítani.

A szép új jövő

Észrevehették, hogy beszámolómban arra a belső folyamatra is kitértem, amely az évek alatt a különböző külső küzdelmeimet végigkísérte. Ez a belső folyamat mindig valamilyen, a bolygó egy adott részén élő népcsoport, illetve az egész emberiség irányába megjelenő „jócselekedet" formájában öltött testet. Minderre a világ sorsáért érzett aggodalmam vezetett, és szemem előtt egyetlen cél lebegett: egy „szép új világ" küszöbén állunk, amely szöges ellentétben áll eddigi történelmünkkel és a világgal kapcsolatos tapasztalatainkkal. Ebben a „szép új világban", ha nem akarunk a pusztulás mélységeibe zuhanni, belső erőforrásainkra kell támaszkodnunk, erősebben, mint valaha.

Jelenleg az elit szféra kezdeményezte globalizációs folyamat közepén járunk – amely idővel biztosan el fogja pusztítani a természetet és el fogja törölni a legtöbb, számunkra kedves dolgot a Földön, különösen a világ sokféleségét. Ahelyett, hogy a különböző kultúrák és fajok egymást kölcsönösen megértenék, a „civilizációk összeütközését" tapasztaljuk, és ez a futótűzként terjedő tendencia mindenütt viszályt és harcot szít. A nemzetállamok és egymással való kapcsolataik a szemünk láttára drasztikus változásokon mennek keresztül, egyre inkább növekszik a szakadék az USA és Európa között, illetve e két hatalom és a világ többi része között. A Bush-féle doktrína valóra válásával egy újfajta Amerikai Birodalom van születőben, amely – legújabb és legfejlettebb tömegpusztító fegyvereivel – hatalmat kíván gyakorolni a világ valamennyi nemzete és a világűr felett is.

Miközben a világ átalakulóban van, és újfajta világuralom van születőben a nanotechnológia, a biotechnológia, az információs technológia és a kognitív technológia forradalmi vívmányai egyfajta *technológia önkény* irányába mutatnak. A tudósok ezzel a kifejezéssel összegzik az emberi test mesterséges újraalkotásával és az ember hétköznapi logikáját messze túlhaladó szuperintelligens gépek létrehozásával foglalkozó kísérleteiket. Röviden, az ember fizikai léte a technológia sajátos függvénye lesz. Abban a pillanatban, amikor ez az életünkben megjelenik, akkor valóvá válik Francis Fukuyama rémálma. Ekkor fogjuk megtapasztalni a történelem végét, ami nem arról szól, hogy a kapitalizmus és a liberális demokrácia végérvényesen legyőzi a kommunizmust, hanem hogy véget ért az általunk ismert emberiség. Az emberi történelemnek vége szakad, mert a hagyományos Homo sapiens el fog tűnni a Föld színéről, és helyébe emberi cyborgok és szuperintelligens gépek lépnek.

Az emberiség közös útjának teljesen új korszaka kezdődött el a Földön. Összetett és különleges problémákkal állunk szemben. Következő könyvemben ezt a problémakört „birodalom-cyborg-matrix"-nak neveztem el. A társadalom és a politika szintjén ismét bevezetem a „szellem" fogalmát, mert a felmerülő problémákat, drága barátaim, nem tudjuk ugyanazzal a mentális és érzelmi hozzáállással megoldani, amellyelel őket létrehoztuk. Spirituális szempontból valójában nagyon komoly társadalmi problémákkal állunk szemben, amelyek tőlünk spirituális válaszokat is követelnek. A mindennapi, világi, materialista válaszok már nem felelnek meg. Ha az embert csupán egy bármikor megváltoztatható, szabadalmaztatható, és klónozható komplex biokémiai gépezetnek tekintjük, akkor például az emberi jogok, értelmüket vesztik. Amennyiben elfogadjuk az evolúció materialista elméletét, valójában nem lehet semmilyen hiteles ellenvetésünk sem az USA birodalmi projektjével, sem a tudósok „technológiai önkény" koncepciójával szemben.

Ez az oka annak, amiért saját belső utamról is említést tettem, és amiért ma este itt vagyok. Azt gondolom, minden a társadalomban tapasztalható ellenállás, és kreatív megnyilvánulás mögött spirituális mozgató erők húzódnak. Mielőtt létre tudjuk hozni azt az új világot, amelyre vágyunk, egy belső spirituális forradalmon kell keresztülmennünk. Amennyiben nem tudjuk ezt a spirituális forradalmat megvalósítani, tehetetlenül állunk a jövővel szemben, és nem tudjuk megváltani és átformálni azt a mechanikus és totalitárius világot, amelyet a társadalomból, saját magunkból és a természetből csináltunk.

A jövő a lehetetlenben csírázik

Beszédem végén szeretnék megosztani Önökkel egy rövid, tanulságos történetet, amely reményt és bátorságot adhat egy jobb jövő megteremtéséhez.

2001 januárjában több százezer embert mozgósítottunk, hogy vegyenek részt a Fülöp-szigeteki elnök, Ejercitu Estrada botrányos és korrupt kormánya elleni tüntetésen. Ugyanakkor attól tartottunk, hogy a 15 különböző színhelyen zajló tüntetés polgárháborúhoz vezet. Rövidre fogva a szót, a civil társadalom szintjén az ország legfelsőbb üzleti vezetőivel összefogva részletes tervet dolgoztunk ki az ország tömegközlekedésének megbénítására, hogy leálljon a repülő-, a hajó-, illetve a buszforgalom. Evvel igyekeztünk volna megbénítani a nemzet gazdaságát. Már majdnem megkezdtük a sztrájkot, amikor váratlanul az egész hadsereg a mi oldalunkra állt. Ez pedig Estrada korrupt uralmának végét jelentette.

Ez az esemény fontos lecke volt számomra, amelyet soha nem fogok elfelejteni. Ott, abban a pillanatban felismertem, hogy a valóság a lehetetlennek vélt dolgokban rejlik: a jövő a lehetetlenben rejlik és arra vár, hogy megszülethessen. A múlt és a jelen perspektívájából szemlélve a megszületendő jövő „lehetetlennek", távolinak, csak álomnak tűnik. De az igazi jövő nem lehet a múlt egyszerű folytatása, akármilyen ismerős és logikus is az. A jövő szükségszerűen a „lehetetlen" álarcában jelenik meg, és csak az olyan elhivatott és mély spirituális kreativitással rendelkező egyének ismerhetik fel,és dolgozhatnak megvalósulásán, akiket gyakran még a barátaik és szeretteik is őrültnek tartanak. Csakhogy, drága barátaim, ez a lehetetlen – a megszületni vágyó emberibb jövő – valamennyiünket arra szólít, hogy álljunk ellen, és változtassuk meg a cyborg-birodalom mátrixát.

A télből az élet tavasza felé

A legsötétebb és leghidegebb tél mélyén gyűltünk össze. Beszélgetésünk témájához ideális ez a környezet, ami a világ és az emberiség jelenlegi helyzetét is tökéletesen szimbolizálja. Ugyanakkor avval is tisztában vagyunk, hogy a tél után tavasz jön: újjászületik a természet, kihajtanak a virágok, csiripelni kezdenek a madarak és az egész élet újraébred.

Történelmünknek a télhez hasonlítható szakasza után szintén eljön a tavasz. Ezt azonban saját magunknak kell létrehoznunk, nem jön magától. A tavasz eljövetele erőfeszítésünkön és bátorságunkon múlik. Azon a szabad akaratból hozott döntésünkön, hogy hajlandók vagyunk a világgal együtt érezni. Ez a tavasz csak akkor jön el, ha olyan szeretettel fordulunk a

világ felé, hogy a lehető legtöbbet hozzuk ki magunkból, mind a világ, mind mások számára.

Drága barátaim, a jövővel annak biztos tudatában nézhetünk szembe, hogy van egy olyan részünk, amely a cyborg mátrixból hiányzik, és amit az képtelen elpusztítani. Ez pedig az ember legyőzhetetlen alkotó szelleme. Ez a belső erő képessé tehet arra, hogy elhagyjuk – a cyborg-birodalom mátrixát tápláló – korábbi, belénk programozott gondolkodásmódunkat és azokat a szokásainkat, amelyek ilyen destruktív módon hatottak a világra és valamennyi élőlényre. E belső erő segítségével összefoghatunk, és együttes erővel megvalósíthatjuk a *lehetetlent:* az emberi civilizációt megmenthetjük a további hanyatlástól, és egy új világot teremthetünk. Nem kevesebb most ebben az egész emberiséget próbára tevő korszakban a feladatunk.

Ami engem illet, ezért az új világért a világ legkülönbözőbb pontjain élő társaimmal együtt az utolsó leheletemig dolgozni fogok. Minden további halogatás nélkül így járulhatunk hozzá egy, a bolygóhoz és az emberiséghez valóban méltó, új civilizáció megszületéséhez.

WALDEN BELLO

egyetemi tanár, környezetvédő és újságíró, a gazdaság globalizációjának egyik legkiemelkedőbb elméleti és gyakorlati kritikusa. Az emberi jogokért és a békéért folytatott küzdelméről, a hivatalostól eltérő véleményéről és karizmatikus személyiségéről cikkei és aktivista tevékenysége egyaránt tanúskodnak. Munkájával nagy mértékben hozzájárul a gazdasági szempontok vezérelte globalizáció elleni nemzetközi összefogáshoz.

1945-ben Manilában, a Fülöp-szigeteken született. 1972-ben a Princeton Egyetemen szerezte meg szociológiai doktorátusát. Ferdinand Marcos közel húsz éves uralma alatt politikai aktivistaként kulcsfigurája volt a demokrácia helyreállításáért küzdő nemzetközi szervezetnek. (A Háborúellenes Koalíció vezetője, a washingtoni Fülöp-szigeteki Emberi Jogok Ligája megalapítója.) Többszöri őrizetbevétel után 1978-ban az amerikai hatóságok bebörtönözték, miután békés módszerekkel megpróbálta elfoglalni a Fülöp-szigetek San-Francisco-i konzulátusát. A börtönben folytatott éhségsztrájkját követően szabadon engedték.

Az emberi jogokért folytatott kampányok során Bello rádöbbent, hogy a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap kölcsöneivel valójában a Marcos diktatúra fennmaradásához járulnak hozzá. Ezt leleplezendő, komoly kockázatot vállalva, betört a washingtoni Világbank székházába, és megszerzett 3000 oldalnyi bizalmas iratot. Ez az anyag szolgáltatta az alapot a *Development Debacle (A fejlődés bukása)* című könyvéhez (1982), amely hatalmas sikert aratott a fülöp-szigeteki földalatti mozgalom köreiben, és nagy mértékben hozzájárult a Marcost 1986-ban végül távozásra kényszerítő polgári mozgalmak elterjedéséhez.

Marcos bukása után Bello csatlakozott az amerikai *Food First* NGO-hoz, és tanulmányozni kezdte a Bretton Woods-i intézmények tevékenységét, elsősorban az „újonnan iparosított" ázsiai országokkal kapcsolatban. Az „ázsiai gazdasági csoda" bírálatáról szóló műve, a *Dragons in Distress* (*Szomorú sárkányok)* hat évvel megelőzte a régió későbbi gazdasági összeomlását. Legutóbbi, a fejlődő országok gazdasági kihasználását és alávetettségét elítélő könyvében a fejlődés olyan alternatív lehetőségeit kínálja, amelyek ezeket az országokat kevésbé szolgáltatják ki a külföldi tőkének.

1995-ben alapító tagja volt a *Focus on the Global South (Fókuszban a déli országok)* szervezetnek, melynek jelenleg ő az ügyvezető igazgatója. A szervezet célja, hogy a fejlődés és a tőkeáramlás széles körben tapasztalható problémáival szemben alulról jövő kezdeményezésekkel lépjen fel. A két évvel későbbi ázsiai gazdasági válság idején fontos szerepe volt a Focusnak, a továbbhaladás alternatív lehetőségét mutatta fel.

Bello szerint a fejlődő országoknak és a nemzetközi civil társadalomnak nem a WTO megreformálására kell törekedniük, hanem arra, hogy különböző intézkedésekkel megfosszák azt jelenlegi hatalmától. A cél az, hogy a WTO csupán egy legyen azok között a nemzetközi szervezetek között, amelyek egymással együttműködnek és amelyek más szervezetek, egyezmények, helyi csoportosások ellenőrzése alatt állnak. A déli országok és társadalmak csak ilyen rugalmas, kevésbé strukturált világban képesek saját ritmusuk és stratégiájuk szerint megteremteni saját értékeiken alapuló fejlődésük lehetőségét, egy olyan világban, amelyben a szervezetek közötti egyensúly megtartására és ellenőrzésére sokféle mód nyílik.

1999-ben Bello vezető szerepet játszott a kudarcot vallott seattlei WTO találkozó elleni tüntetések és előadás sorozatok megszervezésében, ezért a rendőrség bántalmazta. A 2001-es genovai G8-ak csúcstalálkozóján az olasz rendőrséggel is összeütközésbe került, egy rendőrautó kis híján elgázolta. Kulcsfontosságú szerepet játszott a 2003 szeptemberében Cancunban megrendezett WTO tanácskozás kisiklatására szervezett civil társadalmi stratégia kidolgozásában.

Környezetvédőként Bello szintén vezető szerepet tölt be. Korábban a Greenpeace Dél-kelet Ázsiai Bizottságának vezetője volt. *A Siamese Tragedy (Sziámi tragédia)* című 1998-as, a thaiföldi környezetrombolásról szóló könyve közönségsiker lett, és az egykori thaiföldi miniszterelnök, Anand Oanyarachun is elismerésben részesítette, 2000-ben pedig a Fülöp-szigeteki Egyetem legjobb könyvért járó rektori díját kapta meg.

Bello hosszú éveken át kampányolt a Fülöp-szigeteken, Okinawán és Koreában lévő amerikai katonai támaszpontok megszüntetése érdekében. Részt vett több, a katonai erők kivonását, és az atomerőművek megszűntetését szorgalmazó egyesülés helyi megszervezésében, és az emberek valós szükségleteinek megfelelő biztonsági tervezet kidolgozásában.

2001. szeptember 11-e után a déli országok érdekeit képviselve arra ösztönözte az USA-t, hogy ne folyamodjon katonai beavatkozáshoz, ami véleménye szerint csak súlyosbítaná a már kialakult helyzetet, hanem a terrorizmus gyökerénél (szegénység, egyenlőtlenség, igazságtalanság és elnyomás) keresse a probléma megoldását. 2002 márciusában béke-missziót vezetett a Fülöp-szigetek déli részén fekvő Basilan szigetre, ahová az amerikai hadsereg speciális erőket rendelt ki. Bello volt az ázsiai parlamenti képviselők és civil aktivisták 2003 márciusában Bagdadba látogató béke-missziójának egyik vezetője is. A misszió egy utolsó kísérletet tett arra, hogy megállítsa Irak amerikai megszállását.

Bello a közelmúltban és jelenleg az alábbi feladatokat látta és látja el:

Az *Akbayan*, a leggyorsabban növekvő Fülöp-szigeteki párt elnöke, a Fülöp-szigeteki Egyetem szociológia és közigazgatás tanszékének professzora, a Focus ügyvezető igazgatója, a Greenpeace Dél-kelet Ázsia vezető bizottságának tagja, a Los Angeles-i California Egyetem Dél-kelet-Ázsiai tanszékének vendégprofesszora, a Food First Nemzetközi Fórum a Globalizációról vezetőségi tagja.

Bello legjelentősebb könyvei: *American Lake: The nuclear peril in the Pacific* (Peter Hayessel és Lyuba Zarskyval, 1984); *People and Power in the Pacific* (1992); *Dark Victory: The United States and Global Poverty* (1999); *Global Finance: Thinking on regulating speculative capital markets* (2000); *The Future in the Balance: Essays on globalisation and resistance* (2001). 1998-ban a legjobb nemzetközi tudósítás kategóriájában Bello megkapta a New California Média díját. A belga *Le Soir* egyik cikkében így fogalmaz: „Bello a legelismertebb globalizáció ellenes gondolkodó Ázsiában."

WALDEN BELLO BESZÉDE

Minden alkalommal, amikor barátaim, társaim és kollégáim gratulálnak a díjhoz, elmondom, hogy az Alapítvány valójában rajtam keresztül e bimbózó és sokszínű mozgalom valamennyi tagjának munkáját részesítette elismerésben.

A WTO a nagy iparvállalatok érdekeit szolgáló globalizáció legfelsőbb intézménye. A 2003 szeptember 14-én Cancunban megrendezett ötödik naggyűlésének összeomlásával a globalizáció létjogosultsága alapvetően megkérdőjeleződött.

A WTO megalapítása (1995) a fejlődés irányát a globalizációban jelölte meg, egyben azt is kijelentve, hogy az ezt ellenzők az ipari forradalom géprombolóinak sorsára fognak jutni. Hogyan is ellenezhetné bárki a globalizációt, amikor az a piac láthatatlan kezétől vezérelve, a nemzetközi nagyvállalatokon keresztül mindenféle jóval ellátja az egész világot?

Az 1990-es években mozgalmunk kitartóan állta a megvető pillantások kereszttüzét. Akkoriban ugyanis úgy tűnt, hogy a világ legnagyobb kapitalista gépezete – az amerikai gazdaság – örök fejlődésre van kárhoztatva. Mi viszont makacsul állítottuk, hogy a nagy iparvállalatok jövedelmezőségét szem előtt tartó gondolkodás és a kereskedelem liberalizációja krízishez vezet, és erősíteni fogja a különböző országok közötti, valamint az egyes országokon belüli egyenlőtlenséget, és növelni fogja a szegénységet a földön.

Az 1997-es ázsiai gazdasági válság durva példája volt annak, hogy a tőkeáramlás szabályozásának megszüntetése milyen destabilizációs hatással jár. E válság 1997 végzetes nyarán 1 millió thaiföldit és 22 millió indonézt sodort, néhány hét leforgása alatt, a létminimum alá. Az ázsiai gazdasági válság volt az egyik olyan jelentős esemény, amely felnyitotta az emberek szemét, és ráébresztette őket a hideg és kegyetlen valóságra. Kiderült, hogy a szabadkereskedelmi politika, amelyett a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank mintegy 100 fejlődő és átalakulásban lévő országra rákényszerített – kevés kivételtől eltekintve – nem növekedéshez, gyarapodáshoz és egyenlőséghez vezetett, hanem a gazdasági stagnálás, a szegénység és az egyenlőtlenség ördögi körét indította el. 2001-re nemcsak szeptember 11. – a szabadpiaci fundamentalizmus felett kimondott utolsó ítélet napja – miatt emlékezünk. Ebben az évben, miközben az argentin neoliberális gazdaság összeomlott, az USÁ-ban a szabályozás alól felszabadított világméretű kapitalizmus a befektetők 4.6 trillió dollárnyi vagyonát (az USA GDP-jének felét) semmisítette meg, és ott is megkezdődött a stagnálás és a növekvő munkanélküliség korszaka.

Ahogy a világméretű kapitalizmus egyik válsága a másikat érte, egyre több helyen, az utcán, a munkahelyeken és a politika színterén is szervezkedni kezdtek a kapitalizmus destruktív tanai ellen. 1999 decemberében több mint 50 ezren tüntettek, és a Seattle-i kongresszusi központban több fejlődő ország kormánya tiltakozott a WTO harmadik nagygyűlése ellen. Ugyan kevésbé drámai módon, de világszerte többen lázadtak a világgazdaság két másik tartópillére, a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank ellen is, ami nem tett jót ezek hírnevének. A neoliberalizmust ellenző kormányok kerültek hatalomra Venezuelában, Argentínában, Brazíliában és Ecuadorban. A Seattle ll-ként emlegetett ötödik cancuni nagygyűlés sokak emlékezetében összekapcsolódik Lee Kyung-Hae, koreai gazda barikádokon lelt önfeláldozó halálával. Mindössze három héttel ezelőtt Miamiban a civil társadalom és a fejlődő országok kormányainak hasonló összefogása arra kényszerítette Washingtont, hogy vonja vissza a kereskedelem és a befektetés liberalizációjára kidolgozott radikális programját, amelyet az Amerika Szabad Kereskedelmi Terület (Free Trade Area of the Americas) a nyugati félteke országaira kívánt rákényszeríteni.

Mozgalmunk az igazság, az egyenlőség és a béke elkötelezettje. Sosem hittünk a globalizáció mellett szóló érveknek, és hogy a globalizáció felgyorsulása valóban a „folyamatos béke" korszakához vezetne. Ellenkezőleg, régóta hangoztatjuk, hogy a globalizáció előrehaladtával a gazdaság és a társadalom destabilizációja, és az ezzel járó bizonytalanságérzet csak erősödni fog, és nő a konfliktusok száma. Felhívtuk a figyelmet arra, hogy a nagy iparvállalatok logikáját követve a globalizáció az agresszív imperializmus korszakának előhírnöke. Ez pedig nem tűr meg semmilyen ellenzéket, és hatalmat gyakorol a természeti erőforrások és a kötött piac felett.

Jóslatunk beigazolódása vajmi kevés örömmel töltött el bennünket. Akcióba léptünk, és az igazságosságért és a békéért elindított mozgalmuk az egész világra kiterjedő erővé válva, több tízezer embert mozgósított világszerte, hogy Irak tervezett megszállása ellen tüntessen 2003. február 15-én. Az amerikai és a brit megszállást nem tudtuk megakadályozni, de nagyban hozzájárultunk ahhoz, hogy a megszállás törvénytelensége nyilvánvalóvá váljon, és jelentősen megnehezítettük a nemzetközi törvényeket és a genfi egyezmény több ide vonatkozó pontját arcátlanul megsértő támadók helyzetét.

A február 15-i tüntetés alkalmából a *New York Times* azt írta, hogy ma már csak két világhatalom létezik: az USA és a világ civil társadalma. Nincs kétségem afelől, hogy az igazságosság és a béke erői győzedelmeskedni fognak afelett a véres, önző, erőszakos birodalom fölött, amit jelenleg az USA megtestesít.

Mozgalmunk felfelé ívelőben van, de hatalmas és nehéz feladatok elé nézünk. Például véget kell vetnünk Irak és Afganisztán amerikai megszállásának. Meg kell akadályoznunk, hogy az izraeliek elpusztítsák a palesztinokat. Érvényesítenünk kell a törvény előírásait az olyan gaz és csaló országok felett is, mint az USA, Nagy Britannia vagy Izrael.

Mindenekelőtt a világgazdaság szabályait kell megváltoztatnunk, mivel a világ egészére kiterjedő kapitalizmus a társadalom és a környezet széthullásához vezetett. Mozgalmunk nemcsak a régi struktúrák felbontása miatt jelent kihívást a

fennálló rendszer számára, hanem azért is, mert mindezt úgy tesszük, hogy közben szabadon merjük engedni a fantáziánkat és képesek vagyunk megnyerni az embereket az új rendet kialakító programjaink és elképzeléseink számára. Az új világrend pilléreiként szolgáló alapelvek már jelen vannak, még ha a jelenlegi rendszer ideológusai ennek az ellenkezőjét állítják is. A leglényegesebb ezek közül az, hogy a fennálló gazdasági rendszer helyett – a kiváló magyar szociáldemokrata, Polányi Károly gondolatát idézve – a piacot „vissza kell ágyazni" a társadalomba, a közösségi értékek, a szolidaritás, az igazságszolgáltatás és az igazságosság irányítása alá. Nemzetközi viszonylatban vagy azt kell elérnünk, hogy megszűnjön a gazdasági globalizáció, vagy azt, hogy az ipari nagyvállalatok profitorientált, torz és torzító logikájától mentesen, a gazdaság valóban nemzetközivé válhasson. Mindez azt jelentené, hogy a nemzetközi gazdaság nem a helyi és a nemzeti gazdaság szétesését, hanem ezek fejlődését és megerősödését támogatná.

A jövő perspektívája és az alapelvek adva vannak; a kérdés az, hogyan tudják a különböző társadalmak ezeket az alapelveket és programokat saját értékrendszerük, tempójuk és társadalmi rendszerük szerint megvalósítani. Mozgalmunk felfogása talán posztmodernnek tűnik, de a neoliberalizmus és a szocialista bürokrácia bizonyos szempontokból rokon nézeteivel szemben állítjuk, hogy nemcsak egyetlen megoldás létezik. Itt már nem egy, hanem több alternatíva is lehetséges.

Ebben a szorongató helyzetben a világ valamennyi közössége számára sürgősen meg kell találnunk ezeket a biztos és működőképes alternatívákat, hiszen tapasztalataink szerint, a régi rendek görcsös haldoklása nemcsak hatalmas lehetőségekkel, hanem nagy veszélyekkel is jár. A XX. század elején a forradalmi gondolkodású Rosa Luxemburg azóta híressé vált állítása szerint a jövő a barbárság kora lesz. Az 1930-40-es években a fasizmus képében majdnem győzelmet aratott a barbárság. Ma ehhez nagyon hasonló helyzetet teremt az ipari nagyvállalatok érdekeit szolgáló globalizáció. Az instabilitás és csalódottság pedig a fasiszta, fanatikus és önkényeskedő populista mozgalmak melegágya. A globalizáció nemcsak a hozzá fűzött reményeket vesztette el, hanem sokak életét meg is keseríti. Az emberi szolidaritást és közösséget képviselő erőknek nem marad más választásuk, minthogy haladék nélkül közbelépjenek, és meggyőzzék a kiábrándult tömegeket arról, hogy – amint az a Porto Alegre-i *Világ Társadalmi Fórumon* elhangzott – igenis *lehetséges egy másik világ.* Máskülönben, ahogy az az 1930-as években történt, a fellépő űrt a terroristák, a jobboldali vallásos és világi néplázítók, valamint az irracionalitás és a nihilizmus tölti be.

Trom Kata fordítása

LITOPUNKTÚRA-KÖRÖK
– KIÁLTVÁNY –

litopunktúra felfedezése

A litopunktúra földgyógyító módszer, melynek során egy adott táj akupunktúrás pontjaira kozmogrammokkal ellátott köveket helyezünk és így összekötjük azokat a Föld holisztikus tudatosságával.
Kezdetben a litopunktúra kialakításával az volt a cél, hogy:
– meggyógyítsunk egy adott helyet, tájat vagy várost mind az éteri, mind az érzelmi és lélek szinten,
– tudatosítsuk az emberekben, hogy a környezet láthatatlan, finomabb szintjén olyan erők működnek, amelyek nagy mértékben meghatározzák egy hely életminőségét, még ha a modern tudomány ezt nem ismeri is el.

A következő lépés

A legutóbbi években nagyon sokan tapasztaltuk, hogy a Föld finom szintjein változások mennek végbe. Valamennyien egyetértünk abban, hogy a Föld általunk észlelt változásai egy öngyógyító folyamat részét képezik. Így próbál a bolygó védekezni a környezetrombolás, a politikai, gazdasági és a nemek között dúló harc ellen. Úgy hisszük, a Föld ezzel az átalakulással a „hagyományos" természeti katasztrófák helyett a transzformáció újfajta alternatíváját kínálja.
Intuíciónk szerint ez az átalakulás csak az ember aktív együttműködésével jöhet létre. A különböző alternatív mozgalmak, a békéért fáradozók és a tudomány új paradigmáit keresők valamennyien e közreműködés hiteles példái. Ennek ellenére úgy érezzük, hogy ehhez a változáshoz többre: az emberiség tudatos együttműködésére van szükség.
Ennek érdekében néhány éve létrehoztuk az „Élethálló (Lifeweb): geomantia és transzformáció" elnevezésű hálózatot. A litopunktúra-körök állításával ugyanezt a célt kívánjuk szolgálni.
A körök esetében a litopunktúrás földgyógyítás során korábban nyert tudást alkalmazzuk, beleértve azokat a tapasztalatokat is, hogy ezeket milyen módon lehet a társadalomba integrálni.
Ugyanakkor valami teljesen újat szeretnénk létrehozni.

A litopunktúra-körök célja

A Föld energetikai változásának első fázisa során (1997-2003) egy „új föld" láthatatlan finomteste alakult ki. Ez a változás azok számára, akik a tudatos mély érzékelésben nem képzettek, egyelőre láthatatlan. Ezért az emberi civilizációra ennek hatása is minimális. Az átalakulás folyamatának serkentése és hatásának növelése érdekében (nincs szükségünk több háborúra és természeti környezetünk továbbrombolására) meg kell találnunk a módját, hogyan lehet „leföldelni" a földkozmosz új finomtestét. Az újfajta teret közelebb kell hoznunk a fizikai síkhoz, a mindennapi valósághoz.
A litopunktúra-körök katalizátorként szolgálnak, amelyek elősegítik az új finom minőségek megnyilvánulását. Mielőtt azonban ezek az új minőségek megfelelő formát ölthetnek, köztes állomásra van szükség: a litopunktúra-körök és az ezeket állító emberi közösségek betölthetik ezt a szerepet.

Litopunktúra-kör állítása

A litopunktúra-kör vésett kozmogrammokkal díszített kövek együttese. Állítása az alábbiak szerint történik:
1. Ki kell választani a megfelelő geomantiai tulajdonságokkal rendelkező, a kör működését biztosító helyszínt.
2. Az előkészítés folyamata nagyon fontos és hosszabb időt vesz igénybe, amelynek során a résztvevők megtanulják és megtanítják egymásnak a Föld, mint élő organizmus geomantiai megközelítésének alapjait, az érzékelés kitágítását, a kozmogrammok nyelvét és a kőfaragást.
3. A résztvevők által meghatározott és kifaragott kozmogrammoknak az élet egész mátrixát tükrözniük kell: a természet különböző szféráit, az elemi lényeket, a szellemi és angyali világot, valamint az adott hely szociális, politikai, környezetvédelmi stb. problémáit. A kozmogrammok arra is alkalmasak, hogy a litopunktúra-kört energetikailag egy adott helyhez kössék.
4. A felállított litopunktúra-kör csoportos szertartások, egyéni spirituális törekvések, a meditáció vagy a hálózatépítés színhelye lehet.

Amit mindenki megtehet:
Légy nyitott és vedd észre, ha egy helyen szükség van egy litopunktúra-kör felállítására, vagy az erre alkalmas lehet. Használd az *Élethálót* a kommunkáció egyik lehetséges módjaként. A különböző terveket össze kell kapcsolni, és azok finanszírozására egy alapot kell létrehozni. Hangolódj rá a kitűzött célra és lásd meg, hogy valójában mire van szükség. Légy annak tudatában, hogy egy litopunktúra-kör tökéletes működése elsősorban nem a kiválasztott köveken és megtervezett kozmogrammokon múlik, hanem az állításakor jelenlévő szeretet minőségén.

Sempas, 2003. december 16.

Marko Pogacnik és Peter Frank

Josef Just

AZ ELEMI LÉNYEK SEGÍTÉSE

Tájrevitalizálás Viktor Schauberger elmélete alapján

Viktor Schauberger a tájrevitalizálás és az ún. éterenergia hasznosítás úttörője, 1885. június 30-án született Mühlviertelben, Ausztriában és 1958. szeptember 25-én halt meg Linzben. Önfejű erdész és zseniális természetmegfigyelő volt, aki megfigyeléseit egy sor találmányba ültette át: fából készült széleltérítő szerkezet, folyószabályozás, mezőgazdasági berendezések a talaj termékenységének növelésére és éterenergiával hajtott gépek fűződnek a nevéhez. Gépeivel a különféle közegeket a természetben lejátszódó folyamatokhoz hasonlóan „éterizálja", azaz lebontja alkotóelemeire (férfi- és női elemekre), a lehető legmagasabb ellentétes feszültségre hozza őket és újraegyesíti olyan termékké, mely az eredeti közegnél finomabb és kevesebb helyet is foglal el. Ezáltal az új anyagban a részecskék sűrűbben helyezkednek el. Ez „éterszerűbb" mint a kiinduló, eredeti közeg. A közegrészecskék összepréselése és kicsinyítése térhiányok, kis, finoman szétszórt *ellenterek* vagy *nem-terek* , kis „semmik" létrejöttét eredményezi, amelyek a mágneses- vagy a gravitációs mezőhöz hasonló erőteret hoznak létre. A vákuum csak részben kiüresített tér. Vele szemben a fent említett (Rudolf Steiner által ellentérnek nevezett), szívó hatású nem-tér nem más, mint az anyagnak vagy a térnek mint olyannak az ellenpólusa. Ezek között a végletes ellentétek között természetszerűleg a lehető legnagyobb feszültség uralkodik. Schauberger ezt „sóvárgásnak" nevezné. A semmi (ellentér, szellem) és a valami (anyag, tér, befagyasztott szellem) között energia – éterenergia áramlik, a feszültség eredménye. Schauberger ezt az energiát gépek meghajtására vagy a táj termékenységének növelésére használta.

Tájrevitalizálást szolgáló eljárások

Schauberger azon a véleményen volt, hogy a modern technika csökkenti a föld és a légkör közti feszültséget, ezáltal csökken a talaj termékenysége is, emiatt különböző ellenszereket javasolt. A tájrevitalizáció érdekében éterenergiát használt, melynek termelését fémekkel indította meg és tartotta fenn. A feszültséget fémtelepek gerjesztik és a keletkezett feszültség a töltővíz férfi alkotóelemeinek, az oxigénnek és női alkotóelemeinek, a szénnek és a hidrogénnek implóziószerű egyesüléséhez vezet, éterenergia és éter keletkezik. Schauberger indítványozta, hogy kétméteres, tojás alakú testeket ássanak be a földbe, vízzel töltsék meg és helyezzenek el bennük cinket és rezet. Ennek az eljárásnak kilométerekre ható, a föld és a légkör közötti feszültséget növelő eredményt tulajdonít, aminek következtében a természet egészségesebbé, a talaj termékenyebbé válik.

Fejtegetése arra ösztönzött, hogy saját földemen kísérletet hajtsak végre. Nehézséget főleg a nagy, tojás alakú, még könnyen kezelhető tartályok beszerzése okozott. 1996 őszén megrendeltem egy kétméteres, tojás alakú tartályt 3 mm-es keményen forrasztott vörösrézlemezből. 1997 János napján helyeztek el a földben. Kezdetben természetesen hibákat követtem el, és elégedetlen voltam az előmenetellel. 2000 nyarán további három tartályt rendeltem meg, ezúttal 6 mm vastag alumíniumlemezből. Schauberger szerint az alumínium semleges hatású, szemben a rézzel, mely szerinte női, és a cinkkel, amely férfi kvalitást hordoz.

Az elemi lények újratelepítése

A tartályokat megtöltöttük vízzel és rézcink párokat helyeztünk beléjük. A földbe ásott, vízzel megtöltött edények révén a környező talajénál kisebb sűrűségű, tojás alakú tér jön létre. Steiner az üreges tér hatását a vízben levő légbuborékokra ható centrikus nyomóerőkhöz hasonlítja. Állítása szerint az üreges tér erőket koncentrál. Ez jól látható, ha felvágunk egy drágakősodort. A drágakövek úgy nőnek az üreghez, mint a fogak az álkapocshoz. A drágakövek centrikus növekedése nem jött volna létre, ha a keletkezésük előtt nem léttek volna jelen az üreges tér irányába ható erők.

Ha a víz talajjal szembeni kisebb sűrűségéből indulunk ki, akkor egy földbe ásott, tojás alakú, vízzel töltött testnek viszonylagosan üreges teret képez. Így eltérő állagú üreges tér keletkezik. A töltővíz a környezetből érkező leggyengébb energiákra is reagál, ami a jó víz esetében megszokott. Így lehetőségünk van egy nagyon érzékeny erőtest létrehozására.

Az a benyomásom, hogy a tartályok beépítésével megnöveltük a magasabb elemi lények mozgásterét. Szerintem ezzel megteremtettük annak lehetőségét is, hogy a Közép-Európából kivándorolt, még „hasznos" elemi lényeket – ahogy őket Rudolf Steiner nevezi – ismét letelepítsük tájainkon a mindenhol jelenlevő környezetszennyezés, az egyre növekvő elektroszmog, a mesterséges radioaktív sugárzás és a zaj ellenére is.

A víz a Hal korszakának eleme. Ezt csak megerősíti a napjainkban megnyilvánuló nagy érdeklődés a víz és a víz lényegének kutatása iránt. A tojás formájú tartály vízzel történő társítása, valamint a folyamatos éterenergia termelése ideális modern eszközök a természet vitalizálására. Steiner szerint egy forrás a föld

kozmosz iránti érzékszerve. Úgy gondolom, egy víz-erőtesttel és az elemi lények hozzá kapcsolódó letelepítésével olyan érzékszervet hozunk létre, mely hasonló lehet egy forráséhoz.

Schauberger szerint a talaj termékenységéért a föld (női) és a légkör (férfi) közötti feszültségkülönbség a felelős. A tojás alakú erőtestek földbeásásával ezt a feszültséget növeljük és ezáltal helyreállítjuk a kapcsolatot a kozmosszal. A forma fölött erőkoncentrációt, a fémelemek fölött energiatöbbletet létesítünk, mely – hasonlóan ahhoz, ahogy ez egy örvény felett történik – megindítja az éterizációt. Megkezdődik az anyag folyamatos „felszabadítása". Ezáltal „vágyat", erőtöbbletet gerjesztünk. A vízzel megteremtjük egy óriási érzékszerv létrejöttének a lehetőségét. A feszültség hiánya kedvetlenséget, terméketlenséget, minőségcsökkenést, éghajlati szélsőségeket, kulturális veszteségeket eredményez, a legjobb példa erre a sivatag.

A kísérlet és felépítése

Schauberger fából vagy agyagból égetett, tojás alakú tartályok használatát javasolta. Én azonban a fémet választottam, mert problematikusnak találtam az agyag szigetelését, könnyebb a tartályt fémből előállítani és tartósabb is. Az első réztartályt talajszint alá ástam el, ahogy Schauberger javasolta, a további három alumíniumtartályt csak 2/3 magasságig és a felső harmadát földdel fedtem be. Schauberger rámutatott, hogy a hegyek, a piramisok és a halomsírok hasonló hatásúak. Mindezek az alakzatok a talaj szintje fölé emelkednek. Steiner leírja, hogy minden ami a talajszint fölött található, különösen ki van téve az élőknek és ezáltal az étererőknek – éppen ezeket egyesíti. A három tartályt ezért nem sűllyesztettem mélyebbre. Mind a négy tartály felül nyílással rendelkezik, melyet apró lyukakkal ellátott fedő zár le (Schauberger útmutatásai szerint).

Ő azt javasolta, hogy a nyílást zsákvászonnal fedjük. A zsákvászon ugyanis szűrőként szolgál a behatoló oxigén számára, egyúttal véd a közvetlen napsugárzás ellen is. A tojás a csúcsával lefelé mutat. Csúcsukkal felfelé néző tojásformák más hatást fejtenek ki. A három alumíniumtartály (helyproblémák miatt) kb. 30 métere került az első réztartálytól. Az alumíniumtartályok egy 11 méter oldalhosszúságú, egyenlő oldalú háromszög csúcsainál vannak elhelyezve. A négy tartály mindegyike 24 darab kalapált rész- és cinklemez párral van felszerelve. Schauberger azt írja, hogy a kalapálás növeli a feszültséget. A korong alakú, 10 cm átmérőjű, középen 1 cm lyukkal ellátott fémrészeket – mint egy elektromos telep esetében – sorba kötöttük. Egy különálló réz elem a tojás felső végéhez került. Az többi – 24 pár elemet a tojástest alsó felébe, középen egymás alá függesztettük fel, a legalsó elem cink. A fent elhelyezett rézkorong és a tömb legalsó cinkkorongja között így maximális feszültség keletkezik. A korongok középén lévő lyuk még tovább összpontosítja a középen lévő feszültséget. Ennek következtében a tojás tengelyében – akárcsak egy örvényben – feszültségkoncentráció jön létre. A feszültségnek annyira magasnak kell lennie, hogy „gyújtás" keletkezzék, azaz a szabad oxigén kötődjék a szabad hidrogénhez és szénhez. Ennek következtében „ellentér" keletkezik, ami éter képződéséhez vezet. A tojásforma gesztusának (lefelé néző csúcs, férfi karakterű, a legmagasabb feszültséggel alul) egyértelműen azt kell közvetítenie, hogy a kívánt cél a föld és a kozmosz összekapcsolása nagy „vággyal", azaz feszültséggel és intenzitással.

Rudolf Steiner szerint nagyon fontos a „nyelv" (a képnyelv), amelyet a természettel szemben használunk. Szerinte legtöbb cselekedetünk felfoghatatlan és érthetetlen a természet lényei számára. Ezért fontos, hogy a közlés, amelyet az elrendezéssel ki akarunk fejezni, egyértelmű legyen. Végső soron a képnyelvtől függ a siker.

Schauberger 1,5-2 méteres tartályokat javasol. Szerintem azért, mert a gyökerek eddig a mélységig szövik át a legsűrűbben a talajt és a talaj itt a legnépesebb. Emiatt ebben a tartományban hat a legerőteljesebben az éterenergia. Ezen kívül ebben a tartományban keletkezik rendszerint a talajvíz.

Ősrégi, emberalkotta erőhelyek

A tájrevitalizálás eszméjével kapcsolatban érdekes megjeleníteni benyomásainkat, melyek a természetes vagy ősrégi mesterséges erőhelyek környezetéből származnak: ezeken a helyeken a talaj többnyire feltűnően puha, hajszálgyökerek sokaságával átszőtt. Ilyen helyeken feltűnően nagy számban fordulnak elő nagytestű állatok tanyái – amint erre Schauberger is rámutat. Szarvas, vaddisznó és medve szívesen tanyázik a magasabb éterenergiájú helyeken. Ilyen helyeken hangyabolyokat is nagyobb számban találunk. A növényzet meglehetősen dús és a terméketlen tájakon fellelhető erőtereket szigetszerűen veszi körül. Bennük az elemek, mint a tűz, a föld, a víz és a levegő helyenként egyoldalúbban, erőteljesebben és erősen elhatárolódva vannak jelen. Ez az individualizáció a jelenlevő feszültségtöbblet miatt lehetséges. Gyűrűsáncoknál vagy kunhalmoknál a fák ágai a sáncok irányába nőnek. Zuzmók is szép számban találhatók ezeken a helyeken, mert itt a sötétség beállta után hirtelen hűvös lesz és érezhető a víz jelenléte. Az ilyen helyeken alacsony légnyomás átvonulásakor ködfonatok képződnek.

Kísérleti mezőm környéke gazdag mesterséges erőterekben. Lépten nyomon kis, réteges kövekből álló dombokra bukkanunk, melyek tojás alakú üreges teret képeznek és fednek le. Az a feltevésem, hogy az emberiség számos kulturális emléke a talajvízszint szabályozását is szolgálta, más célokon túlmenően. Schauberger megemlíti, hogy a talajvízszintet emelni lehet tojás alakú testekkel. Családommal öt évig Bahreinban, a Perzsa-öböl egy szigetén éltünk, 25 km-re Szaúd-Arábiától. A sziget Szaúd-Arábia része geológiai és éghajlati szempontból is. A szélsőséges sivatagi viszonyok ellenére Bahrein talajvízben a leggazdagabb hely. A bennszülöttek elbeszélése szerint az iparosítás előtt a talajból a sekély partvizekben talajvíz tört fel. A lakosok egyszerűen a tengerből látták el magukat édesvízzel. Bahrein azonos az ősrégi Dilmunnal, mely név azt jelenti: „két tenger", azaz az édesvizi vagy talajvizi tenger és az azt körülvevő sósvízű tenger. Bahrein mérete 25-ször 40 km és ezen a kicsi területen 200 000 ún. halomsír, kis domb, tojás alakú üreges tér található. Biztos vagyok abban, hogy összefüggés van a halomsírok sokasága, azaz az erőtérmezők és a talajvíz gazdagsága között. Ugyanilyen dombot találunk az Emirátusok legnagyobb oázisa, Al Ain közelében. Véleményem szerint a Negev-sivatagban a nabateusok szőlősdombjainak ugyanez volt a funkciója. A dombok közé szőlőtőkéket ültettek. Településeiken nagy ciszternák voltak, melyekben szőlőt préseltek. Így korukban – Kr.e. 700-tól Kr.u. 700-ig – nagy szüreteket tartottak ezen a sivatagi területen. Feltételezhető, hogy a sok erőhely éterenergiamezőt eredményez, mely hasonló a mágneses vagy a gravitációs mezőhöz. Az éter erőmezeje a nehézségi erő ellen hat és megemeli a talajvizet. (Erre utal Schauberger is újra és újra). Nem hihető-e, hogy az akkori kultúrák emberei ilyen eljárásokkal befolyásolhatták a talajvízszint állását?

Pfalzban, 11 km-re kísérleti mezőmtől óriási gyűrűsánc található, melyben nagyméretű, tojás alakú üreges terek vannak. Ezeknek az erőtereknek a sánc segítségével történt összekötésével egy hegy gerincéhez hasonlító óriási erőhely jöhetett létre. (Kínában a hegyhátat sárkánynak nevezik). Ez a sánc a környék természetes erőhelyeit is összekapcsolja, ami még tovább növeli erejének hatásfokát. Bár a sánc hosszú szakaszokon tönkrement, környezetre gyakorolt hatása máig érezhető. Tőle 40 km-re található egy másik nagy gyűrűsánc-rendszer. Ez a sánc összeköti és egyesíti annak a hegynek az erőtereit, amelyen található. Így hatása kiterjedt területen érezhető. Közben szűkebb környezetemben még egy óriási gyűrűsánc-rendszer tűnt fel nekem. A térképen római gátként tüntették fel, de ennél sokkal régebbi eredetű. Jellemző módon „sárkánykő"-nek nevezik. Úgy tűnik, több gyűrűsánc létezik, mint amennyit feltételezünk.

A híres kínai fal útvonala is azt mutatja, hogy az erőtér-berendezés céljával épült, hiszen erővonalak mentén halad. A fal követi a hegygerinc vonulatát, hol meredeken felfelé, hol meredeken lefelé. A fal lépcsőfokainak nagyon is eltérő magassága olyan kialakításra utal, melynek célja az optimális erőkoncentráció volt és csak mellesleg, vagy csak későbbi korokban szolgált védekezésre is. (A lépcsőfokok nagyon eltérő magassága gyors csapatmozgások esetén a katonák mozgását erősen gátolta volna.) Ezért a fal célját mindenekelőtt „kultúrpolitikai" célnak kell tekintenünk, különösen azért, mert a kínaiak ősidőktől kezdve nagy jelentőséget tulajdonítottak az erővonalaknak a hétköznapi életben. Éterenergiai szemléletre utal az is, hogy a falat sárkánynak nevezik. Szinte fel sem tudjuk fogni eredeti hosszát, 2450 km-t. Nemrégiben meglátogattam a falat Peking közelében. Mindeddig egyetlen erőteret sem tapasztaltam, melynek hatása fizikailag ennyire érezhető lett volna.

Az erőterek fontosságára ismert példa a történelemből keruszk Hermann (Arminius) stratégiája. Három hadjáratban úgy elverte a rómaiakat, akik pedig csapaterősségben, szervezettségben, kiképzésben, fegyverzetben, fegyelemben jóval fölötte álltak, hogy azok többé nem merték megkísérelni Germánia bekebelezését a Római Birodalomba. Stratégiájának része volt, hogy az általa választott erőhelyek közelében (pl. Externsteine) kényszerítette harcra a rómaiakat. Ez arra utal, hogy az erőhelyek segítő hatásuk miatt stratégiai jelentőséggel is bírtak.

A sáncok ezen példáját követve rézkábellel kötöttem össze a négy tojás alakú tartályt és a hatás fokozása érdekében a tartályokat egymással is sorba kötöttem.

Megfigyelhető változások

A vegetáció változására vonatkozó megfigyelések nehézkesek, mivel ezeket többfajta befolyás előidézheti. Mégis megpróbálom leírni azokat, melyek ismeretesek előttem. Körülbelül egy éve a föld erős „beburkolózó" impulzusa észlelhető. Amint már említettem, az eljárás célja feszültség létrehozása. Feszültséget csak úgy tudunk létrehozni, ha szétválasztunk, hártyát hozunk létre, azaz talajfedést végzünk. Minden szervezet, még az egysejtűé is először hártyát képez, csak így válhat önállóvá, fejlesztheti ki egyedi sajátságait. A beburkolózás, bezárkózás, mikroklímák kialakításának tendenciája szerintem a természet válasza a tartályok által gerjesztett impulzusra. A környék fenyőerdeiben mostanáig nagy területeken hiányzott az aljnövényzet és a talajtakaró. A talajt csak lehullott tűlevelek és lomb takarta. Most a talajt vastag, a legkülönbözőbb anyagokból álló réteg fedi kiterjedt területeken és ez a folyamat állandóan növekvő tendenciát mutat. A korábban csak szigetszerűen növő áfonya- és hangabokrok, moha, stb. most nagy területeken nőnek. Ugyanígy páfrányok és magoncok sokasága nő többfelé. Most zuzmót is találunk, bár azelőtt igen ritkán fordult elő. Még a szakállas zuzmó is több helyen növekedésnek indult. Ez nem volt jellemző erre a vidékre.

Egy vadász arról számolt be, hogy a vadharapások száma visszaesett. Ezt én is megfigyeltem. Schauberger írja, hogy a gyenge növények más ízűek, mint az egészségesek, ezért inkább a gyengébbeket eszik az állatok. A vadharapások számának csökkenése azt is jelentheti, hogy a növények íze változik, mert újra egészségesebbé válnak. Egy másik jelenség: újabban szarvasok és más állatok tanyáznak a közvetlen környezetben. Összességében véve a növényzet sűrűbbé, ősivé, virulóbbá vált. A lombkorona is egészségesebbnek látszik az elmúlt évekhez képest. Erősödött a virág- és termésképződés. Azt vártam, hogy a fák lombkoronája és a bokrok félrenőnek azon a helyen, ahol a tojástesteket elástam. Ennek az ellenkezőjét figyeltem meg: a lombkorona sűrű függönyt képez a tartályok felett. Ehhez hasonló fejlődés figyelhető meg a kelta gyűrűsáncoknál is. Mindenhol erdei hangyabolyokat találunk, még a legkedvezőtlenebb helyeken is, például az útszélen, egy méterre a forgalmas úttól.

Azt várom, hogy a szokásos talajszilárdítással ellenkező hatást érek el. A mesterséges erőterek által kibocsátott erővonalak sokasága ugyanis azt eredményezi, hogy a talajt dúsan átszövik a hajszálgyökerek és ez a talaj fellazulásához vezet. Példa erre a a feltűnően lágy talajszerkezet a meglévő erőhelyeken. Így a talaj könnyebben, jobban átitatódik nedvességgel. Az éterenergia ugyanis vizet hoz létre, ahogy arra Schauberger rámutatott.

Schauberger leírja, hogy a tojásból vízszintes irányban kisugárzó éterenergia a talajban vízképződést indít meg. Ez nem is olyan valószínűtlen, mint ahogy hangzik. Fentről oxigén hatol be, a hidrogén már jelen van, vagy az is behatol. Így a víz létrejöttéhez már csak a folyamat beindítása szükséges és ezt az éterenergia váltja ki. A felhőképződésnél ugyanez játszódik le a légkörben. A ködképződés is ezeken a folyamatokon alapszik éppúgy, mint az alacsony légnyomáskor létrejövő ködfonatok. Schauberger szerint az egészséges természetben lévő talajnak nincs szüksége csapadékra. Elegendő a magában a talajban végbemenő vízképződés, melyet a növények és az erőhelyek vagy az egészséges víz kisugárzása hoz létre.

Még egy benyomás: azt tapasztaltam, hogy a korábbi erőhelyek újra erősebben hatnak. Az ember feltöltődik ezeken a helyeken, frissebb, tetterőtől duzzadóbb, mozgékonyabb lesz, megszűnik a stressz okozta pangás.

A víz hatásai

A tojástestek víz tartalma a kozmikus befolyásokra a lehető legérzékenyebben reagál, hasonlóan az emberi testnedvekhez, melyek késedelem nélkül reagálnak a szellemi jelenlétre. A berendezés kombinálása biodinamikus készítményekkel újabb lehetőségeket nyit meg. 14 naponta Hugo Erbe háromkirálykészítményét teszem a tartályokba, hogy ezáltal is tudatot vigyek a folyamatba. Hugo Erbe, aki saját bevallása szerint kapcsolatban állt Schaubergerrel, kiszélesítette Rudolf Steiner biodimamikus készítményeinek palettáját. Az oldatok keverésekor ugyanis a hangját is belevette a folyamatba, ami döntő továbblépést jelent az egyéni sajátságok elmélyítésében és a hatékonyság növelésében. Ehhez egy érdekes kiegészítés: Schauberger megfigyelt egyszer egy ismerős parasztembert az ausztriai Mühlviertelben, aki egy fahordó vizet kavart fakanállal előbb balra, azután jobbra. Amikor balra kavarta a vizet, felfelé énekelte a hangskálát a hordó fölé hajolva, amikor jobbra kavart, lefelé. Mindezt egy órán át csinálta és közben még egy csomó hangot morzsolt szét a kavarás közben keletkezett örvényben. Az így előkészített vizet az érési idő leteltével, másnap reggel a frissen boronált földre hintette egy faág segítségével. Elmondása szerint ez a készítmény „szűzhártyát" képez, amely megvédi a földet a kiszáradástól és elszigeteli, így újból feszültség keletkezhet a felszántott föld és a légkör között. Szerinte ez valószínűleg ősrégi kelta szokás. Számomra különösen fontosnak tűnik a hang hozzáadása a készítményhez, mert a hang a készítő személyiségét, egyéniségét fejezi ki és közvetlenül hat a közegre. Valószínűleg a hangnál semmi más nem hat fizikailag közvetlenebb módon a vízre. A hang minden egyes vízrészecskét átalakít és áthangol.

Normál környezeti viszonyok között minden egyes tárgyat nagyon finom vízhártya fed, így a mezőt vagy a termőtalajt is. Ha a szántóföldön egy faággal cseppenként szétpermetezzük a készítményt, minden egyes csepp érintkezésbe kerül a földet borító nagy felszíni hártyatengerrel és megváltoztatja ennek a vízhártyának a jellegét.

Egy cápa kilométernyi távolságról is „ízleli" a vért. A vér tehát óriási víztömeget alakít át oly módon, hogy azt a cápa nagy távolságból is észleli. Ez bizonyítéka a víz érzékenységének és „odaadó képességének", valamint annak, hogy bizonyos oldatoknak nem tud ellenállni. A víz reakciója tulajdonképpen már nem anyagi, mert ha az lenne, veszteségnek kellene fellépnie és ilyen óriási távolságokat és tereket nem lehetne csak a hatással áthidalni. A biodinamikus készítmények földeken történő felhasználásakor ezt az ellenállás nélküli hatást vehetjük alapul.

Kitekintés

Rudolf Steiner, Viktor Schauberger és Hugo Erbe évtizedekkel ezelőtt fejtették ki tevékenységüket. Időközben fejlődés ment végbe, ha tájaink életképességét illetően negatív irányú is ez a fejlődés. Ezért sürgősen tovább kell fejleszteni a fenti úttörők elgondolásait. Ha Steiner javaslatait kombináljuk Schauberger felismeréseivel és Erbe fejlesztéseivel, akkor, véleményem szerint elsivatagosodott tájakat regenerálhatunk, újból növelhetjük a hanyatló termékenységet és a tájat új életre kelthetjük.

Hiszem, hogy a fent leírt eljárásokkal legyőzhetjük a mesterséges radioaktivitást is. Ez a barométernyomáshoz hasonlóan ingadozik a nap folyamán, bár állandónak kellene lennie. Ez annak a jele, hogy a radioaktivitás étererők (erőterek) segítségével befolyásolható. Steiner szerint a víz az éter eleme. Lehetséges, hogy csökken a radioaktivitás, ha tojás alakú víztestekkel felerősítjük az étererőket. Természetesen ezt még be kellene bizonyítani. A nagymérvű sugárszennyezés talán leküzdhető lenne, ha az ismertetett eljárások nagy területeken fejthetnék ki hatásukat. Egy kísérletet mindenesetre megérne. Meggyőződésem szerint ugyanezekkel az eljárásokkal újból termékennyé tehetnénk sivatagi területeket vagy megállíthatnánk a már beindult elsivatagosodást. Mindezt technikai eszközök nélkül érhetnénk el, szivattyúk, duzzasztással nyert tározómedencék nélkül, költségkímélő módon.

Schauberger leírta, hogy a folyamatos környezetrombolás özönvízszerű esőzésekhez fog vezetni. Ezeket a jelenségeket a föld és a légkör közötti feszültségcsökkenés eredményezi. Ez idő szerint az az érzésünk, hogy túlnyomórészt szélsőségek lépnek fel az időjárásban: a magas légnyomású területeken sivatagi körülmények, az alacsony légnyomású területeken pedig trópusi felhőszakadások. A kiegyenlítődés hiányzik, az a „feszültség" ami fordulóponthoz vezetne, mielőtt a szélsőségek létrejönnek. Ebben az összefüggésben a tojás alakú testeket összekötőelemnek tekintem a föld és a kozmosz között. Természetesen hatásukat jelentősen fokozni kell. A fent leírtak csak egy lépést jelentenek abban a fáradozásban, hogy támogassuk a természet lényeit egyre nehezebbé váló feladatuk véghezvitelében. Ahogy a körülmények egyre rosszabbodnak, úgy kell növelni az erőkifejtést és a hatékonyságot, természetesen szellemileg is. Ehhez kísérletezőkedv, elfogulatlanság és kíváncsiság éppúgy szükséges, mint az eredmények kritikus vizsgálata.

fordította: Szabóné Bérczes Erzsébet

Ajánlott további irodalom:
Olof Alexandersson: *Living water* (Gateway books)
Callum Coats: *Living energy* (Gateway books)
Implosion folyóirat számai (német nyelven)
Paul Schatz: *Rhythmusforschung und Technik* (Ritmuskutatás és technika)
Udi Levi: *Die Nabataer*
Rudolf Steiner: *Kraft und Substanz* (Erő és szubsztancia) a *Der Europäer* 2001. július/augusztusi számában

Viktor Schauberger hagyatékát őrzi és gondozza az unokája által vezetett kutatóintézet (*PKS,* A-4821 Bad Ischl, Kaltenbach 162.) www.pks.or.at

Schauberger találmányainak hasznosításával foglalkozik a Verein für Imposionforschung und Anwendung eV. (D-77652 Offenburg, Windschläger Str. 58.)

Az Interneten mintegy 32 000, Viktor Schaubergerrel foglalkozó cím található. Cikkünk képei is innen származnak.

Csernyus Lőrinc – Salamin Ferenc

SHEFFIELD

2003. november 6-án és 7-én Hugh Conway Morris kezdeményezésére Salamin Ferenccel együtt kétnapos gyakorlatot tartottunk a sheffieldi School of Architecture építészhallgatói számára. Hugh az elmúlt évben több mint félévet töltött az Axisban és a Triskellben, mint ösztöndíjas építészhallgató. Velünk együtt nyolc vendégelőadót hívott meg az egyetem. Többek közt John Wilkes professzort az Emerson College-ból. A kétnapos gyakorlat célja az organikus építészet megismerése, illetve bemutatása volt, gyakorlatokon és előadásokon keresztül.

Minden meghívott saját maga határozta meg a feladatot, amelyet a csoportjába jelentkező hallgatóknak meg kellett oldanuk. A jelentkezés a feladat és a gyakorlatvezetők nevének ismeretében történt.

A mi feladatunk kiírása az alábbi volt:

Tervezz olyan mobil teret, amely az emberi léthez minimálisan szükséges; fogalmazd meg, hogy mit jelent a létezéshez szükséges minimál tér

- első délelőtt: tervkészítés
- első délután: tervek megbeszélése, egy terv kiválasztása és annak közös továbbtervezése

másnap: a kiválasztott terv 1:1-es léptékű közös megépítése

A rövid idő ellenére (valójában a három alkalom háromszor két-három órát jelentett) jól sikerült a gyakorlat. Elsőre mindenki csak a fizikai létre gondolt és a fizikailag szükséges térben gondolkoztak, azaz evés, alvás stb. szükségleteire. A lelki, illetve szellemi minimáltérben senki nem gondolkodott. A megbeszéléseken a segítségünkkel léptek tovább, és gondolták meg, hogy az ember több annál, mint amit vázlataikban gondoltak erről. A délutáni foglalkozáson több jó megoldás is született. A végleges változatot másnap együtt építettük meg. Az összeállítás második nekifutásra sikerült. A kúp alakú tér felülete rostélyszerűen szétnyíló papírlamellákból állt. A teljesen zárt és a teljesen nyitott állapot között minden változat elképzelhető volt. A kúp alkotói 5/5 cm-es fastaflikból készültek. Az alkotók forgatása tette lehetővé a rostélyok nyitását. Az első nap estéjén eladást tartottunk a visegrádi táborokról és a magyar organikus építészetről.

Fent, balra: walesi várrom; jobbra: a hallgatók építik a nyitható-zárható tér modelljét; Lent: John Wilkes víztisztító berendezése; a szemközti oldalon: kőből szárazon rakott, álboltozatos walesi disznóól

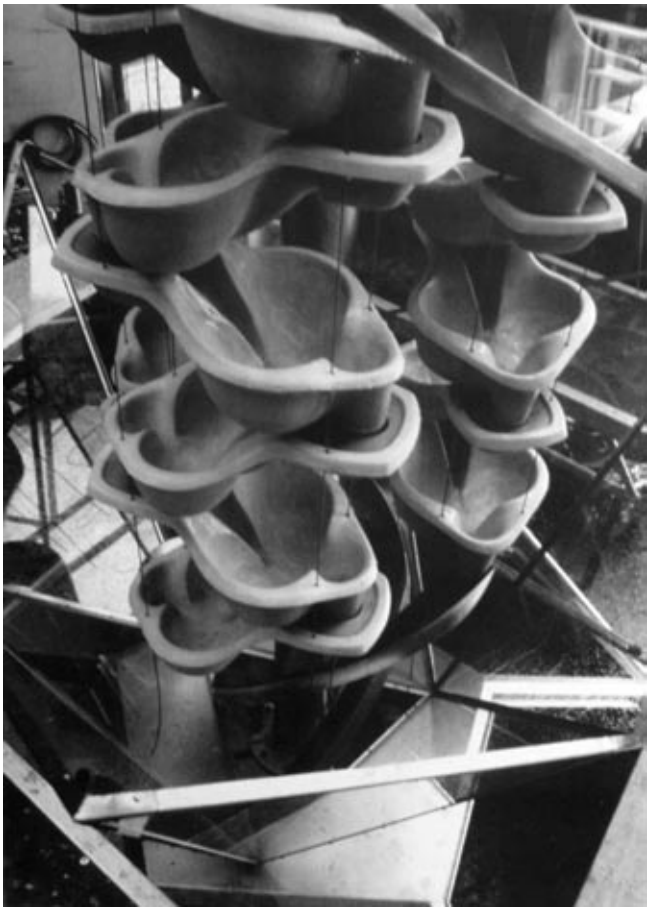

PAP GÁBOR ELŐADÁSAI az egykori MOM művelődési központban (XII. Csörsz utca 18. szerdánként 18 órakor):

Április 7. *Nagyúr a világszínpadon – az ingyen kegyelem fényében* (Katona József: Bánk bán)

Május 5. *Napúton-napútfélen Árgyélustól Csongorig* (Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde)

Június 2. *Eredj, kérd Istentől, utad megmutatom!* (Arany János:Toldi)

Szeptember 15. *Mondottam, emebr, küzdj és bízva bízzál!* (Madách Imre: Az ember tragédiája)

Október 13. *Szabadságharc égen-földön* (Jókai Mór: A kőszívű ember fiai)

November 10. *Az obsitos igazsága* (Garay-Kodály: Háry János)

December 8. *Szerelem nélkül nincs történelem* (Ratkó József: Segítsd a királyt!)

AZ N&n GALÉRIA gyűjteményes kiállítást rendezett a Bercsényi 28-30 időszakos folyóirat 1963-tól 1988-ig megjelent számaiból és a szerkesztők által készített különféle kiadványokból. Ez utóbbiak között néhány, ma már építészettörténeti kincsnek számító kötet is szerepel (Kós Károly, Szovjet avantgard, Makovecz Imre, Lechner Ödön, Megfagyott Muzsikusok). Az N&n Galéria nagyon komoly munkával gyűjtötte össze valamennyi folyóiratszámot, amelyek anyagát részben számítógépre is vitte. A Galériában április 14-től Vincze László, május 26-tól Zalotay Elemér, június 16-tól Zsitva Tibor tárlata látható. Tavasszal háromnapos Bercsényi 28-30 fesztiválra kerül sor, amely a kollégium zenei és egyéb művészeti eseményeit idézi fel. A folyamatosan bővülő információk a www.B28-30tavasz.hu honlapon találhatók.

AZ ERNST MÚZEUM építészeti beszélgetéssorozata Ekler Dezső és Wesselényi-Garay Andor építész-teoretikus részvételével kezdődött február 18-án. A további program (szerdánként 18 órakor):

március 31. *Egy kiállítás képei.* Makovecz Imrével beszélget a *Rajzok* című kiállításáról Freund Tamás neurobiológus (A kiállítás az Ernst Múzeumban tekinthető meg március második felében.)

április 14. *Városi terek.* Dévényi Sándor építésszel beszélget Gerle János

május 19. *Humán terek* Bodonyi Csaba építész előadása

TESTAMEN – LEONARDO EVANGÉLIUMA címmel jelent meg Zelnik József néprajzkutató, író és szerkesztő és Kiss Tibor festőművész közös könyve az Ökotáj kiadásában. A kötet első rétege két azonosulás párhuzama: a rajzoló anatómiai kutatásai révén, az író az élet mélyebb megértésére irányuló törekvése révén azonosul Leonardóval, így kerülnek egymással is szinkronba a könyv lapjain. A fiktív Leonardo-naplónak ez csak egy olvasata, hiszen az író-rajzoló szerző valójában egy személy, maga Leonardo. Álmainak mélyrétegeiben azonban kibomlik saját korának alapvető dilemmáin túl a mai kor számtalan alapkérdése, melyek a közegtől, melyben a kérdés elhangzik, eleve túlemelkednek a napi aktualitás szintjén. A Testamen szívgyönyörködtető és szívmelengető vallomás a mi korunkról úgy, hogy mindennapi dilemmáinkat, küzdelmeinket történelmi térbe-távlatba-összefüggésrendbe emeli.

Z. Tóth Csaba

EURÓPA ELRABLÁSA

– egy forgatókönyv a XIX. századból –

A II. világháborút követő európai egyesítési folyamat forrásvidékeit kutatva egy könyvre bukkantam a múlt év végén, amely New York-ban jelent meg 1899-ben, s amelynek ismeretében felül kell vizsgálnunk az Európai Unió közvetlen előzményeire vonatkozó nézeteket. A mű szerzője ma már a műveltebb nagyközönség számára is ismeretlen, rovatunk olvasóinak a neve mégis sokat mondhat. *William Thomas Stead* (1849-1912), korának híres újságírója, lapszerkesztője, de mindenekelőtt a *Rhodes-Milner csoport* egyik alapítója volt, kijelentéseinek és kérdésföltevéseinek „prófétikus" súlyát ez adja meg.

Több más társához hasonlóan, akik Oxfordban és Cambridge-ben *John Ruskin* odaadó tanítványai voltak, Stead is a Brit Birodalom és kiterjesztésének lelkes, fáradhatatlan híve volt. Huszonkét évesen, 1871-ben kezdett el dolgozni egy vidéki lapnál, egy év múlva már kinevezték főszerkesztőnek. Hamarosan nemzetközi hírnévre tett szert cikkeivel, amikor 1880-ban az Astor család által finanszírozott *Pall Mall Gazette* főszerkesztőhelyettese, majd főszerkesztője lett (ugyanez a család segítette később a Rhodes-Milner csoport által uralt *Times* napilapot, és az ő clivedeni kastélyukban találkoztak rendszeresen a csoport tagjai). Steadet és lapját szorgalmasan támogatta a konzervatív, majd liberális *W. E. Gladstone*, aki a whigek (liberálisok) élén 1868 és 1894 között négyszer volt Anglia miniszterelnöke. A *Pall Mall Gazette*-nél dolgozott 1881-től *Alfred Milner*, Cecil Rhodes későbbi titkos társaságának oszlopos tagja is. Stead, immár a *Rhodes Trust* segítségével 1890-ben megalapította nemzetközi havilapját, a *Review of Reviews*-t, amelynek amerikai kiadása 1891-től, ausztrál-ázsiai kiadása pedig 1892-től jelent meg, és a csoport szócsöveként a brit birodalmi törekvések továbbvitelének, a világ amerikanizációjának bevallott ügyét szolgálta.

Stead, aki politikai nézeteiben liberális, hitében nonkomformista volt – apja kongregacionalista lelkészként dolgozott, s maga is a felekezet iskoláiba járt –, az újságírást szószéknek tekintette, ahonnan hatást gyakorolhat a társadalom felfogására. Számos területen lépett fel hatékony véleményformálóként, az angol-orosz antant szorgalmazásától az angol büntetőjog reformjáig, a nemzetközi béke megőrzésétől a brit haditengerészet fejlesztéséig. A meglehetősen nyughatatlan vérmérsékletű Stead, mindenhol igyekezett személyesen jelen lenni: többször fogadta az orosz cár, akivel ő készített először interjút, többször járt a Vatikánban, és tanulmányozta az oberammergaui híres passiójátékokat is, melyekről három könyvet írt. *Borderland* címmel 1893-tól négy éven át spiritualista folyóiratot adott ki, *Helena Petrovna Blavatsky,* a Teozófiai Társaság vezetője Steadet, akit személyesen is ismert, *jó okkultistának* nevezte. Stead az 1899 októberében kirobbant angol-búr háborút ellenezte, de úgy tűnik, ez előre kigondolt látszat-oppozíció volt a közvélemény számára: hiszen legszorosabb barátja a titkos társaságban a búr háborút kirobbantó Cecil Rhodes, Dél-Afrika miniszterelnöke és Alfred Milner, dél-afrikai gyarmatügyi főbiztos volt, akik ebben a háborúban a terjeszkedésük útjában lévő holland telepesek tízezreit, nőket, gyerekeket is koncentrációs táborokba zárattak, ahol nagy részük el is pusztult. 1904-ben Steadnek a békéltetés volt a feladata Dél-Afrikában, e kör érdekei szerint, ez is a csoport tudatosan kezelt ellentmondásainak egyike, melyekkel minden lehetséges szituációt le akart fedni. Steadet Béke Nobel-díjra jelölték 1903-ban, a nemzetközi békéért – valójában egy *pax britannicá*-ért – tett fáradozásaiért. 1912-ben harmadik amerikai útjára indult, hogy felszólaljon az *Emberek és Vallások az Egyetemes Békéért* című nemzetközi konferencián, de nem érkezett meg: április 15-én a Titanic utasaként az Atlanti-óceánban lelte halálát.

Ismertetésünk tárgya 1899 elején megjelent műve, *The United States of Europe on the Eve of the Parliament of Peace* (Az Európai Egyesült Államok a béke parlamentjének előestéjén, Doubleday and McClure Co., New York), amelyet nem vizsgált sem Quigley, sem Sutton, az 1898-as év két, általa döntőnek tartott eseménye hatására született meg: Amerika először kezdett gyarmatosító háborúba április 25-én, melynek során Spanyolországtól elfoglalta a Fülöp-szigeteket, a közeli Guam-szigeteket, Kubát és Puerto Ricot. Az ellenségeskedés a Maine cirkáló gyanús fölrobbanásával indult, melynek hatására az USA ultimátumot intézett a spanyolokhoz, akik ezt hajlandóak voltak teljesíteni, birtokaikat mégis lerohanták az őslakosok „fölszabadítása" ürügyével. Másik a fegyverzetcsökkentés és a konfliktusok békés rendezése érdekében az orosz cár, II. Miklós által összehívott békekonferencia. Stead1898 szeptemberétől európai körutat tett, hogy személyes benyomást nyerjen vezető személyiségek nézeteiről e két világpolitikai eseménnyel kapcsolatban. Tapasztalatainak élményszerű krónikája ez a könyv. Stead jól láthatóan arra törekedett, hogy eszméivel, ötleteivel befolyásolja a dolgok alakulását, az orosz cár kezdeményezését konkrét javaslatokkal az anglo-amerikai elképzelések irányába terelje, nehogy ellenük szövetkezzenek az oroszok egy európai együttműködés megteremtésében, aminek jele volt a német, orosz, osztrák császárok szövetsége 1881 és 1887 között. Ahogy akkortájt a német *Tageblatt*-ban az orosz külügyminiszter, Muravjev gróf kifejezte: *Anglia mottója mindig is az oszd meg és hódíts volt. A római birodalom legvadabb terjeszkedése idején is csak szopós csecsemő volt John Bullhoz képest… semmi sem védheti meg a karmaitól a civilizációt, csak egy európai koalíció, amely kihúzza a fogait és kitépi a körmeit ennek a földrészevő szörnyetegnek.*

Stead egyebek között az angolok tengeri szupremáciáján alapuló status quo szentesítését is remélte a békekonferenciától, melyre 1899. május 18. és június 29. között került sor Hágában 26 ország képviselőinek részvételével, és amelyen ő végig jelen volt. A konferencia egyik maradandó eredménye a manapság épp relativizálni akart Hágai Nemzetközi Bíróság, melynek megalakítására Stead többször is javaslatot tett könyvében. Mint jellemző példát megemlítjük, hogy e konferencián a hatfős amerikai delegáció három meghatározó alakja szorosan kapcsolódott

a *Skull and Bones* rendhez: az elnök *Andrew Dickson White*, 1853 óta rendtag, a Cornell, majd a Johns Hopkins egyetem első elnöke, az Amerikai Történelmi Társaság alapítója, később berlini nagykövet; *Stanford Newel*, Belgium amerikai nagykövete, 1861 óta rendtag és *dr. Seth Low*, a Columbia egyetem elnöke, akinek apja, *Abiel Abbott Low*, a Russell-féle ópium-szindikátus partnereként szerezte jelentős vagyonát, mellyel részben a Columbia New York-i campusának megépítését támogatta (ld. előző számunk cikkét).

Stead elhintett eszméinek középpontjában, mint könyvének címe is mutatja, az európai államok föderációban való egyesítésének nagyvonalú gondolata áll, melynek mintája az Amerikai Egyesült Államok. Ahhoz képest, hogy ennek az egyesítésnek akkoriban még csírája sem létezett, az elképzelés meglepően konkrét formát öltött. Úgy tűnik, mintha egy régi titkos tervet nyilatkoztatna ki, különösen ami a „birodalomépítésről" szóló receptet illeti. Az államok közti szövetség, a birodalmi egység gondolata természetesen nem új, mint könyvében maga is említi, ez megjelent a görögök ún. *amphyktionikus* tanácsában, az *Imperium Romanumban*, majd a XVI. század végén *VIII. Henrik* javaslatában, mellyel az angol király európai keresztény nemzetközösség igényét fogalmazta meg, vagy az ugyancsak angol *William Penn*-nél, aki egy közös európai diétáról, parlamentről értekezett 1693-ban, s folytatja *Kantnak Az örök béke felé* című írásával (1795), a három *Napóleonnal*, az idealista *Victor Hugoval* és a „látnok" *Mazzinivel*.

De a *mai* Európai Unió konkrét, gyakorlati előzményeit illetően feltűnően árulkodóak Stead kijelentései. Leírja, hogy ő már az 1880-as angliai választások idején, amikor Gladstone újraválasztása mellett sikeresen kampányolt, az általa írt választási kiskátéban megfogalmazta ennek az európai egységnek a szükségességét:

Kérdés: *Mi Anglia missziója külföldön?*

Válasz: *Fenntartani az európai összhangot – ami az Európai Egyesült Államok csírája –, az elkülönült cselekvéssel szemben; megalapozni egy római békét (pax romana) a sötétbőrű fajok között Ázsiában, Polinéziában és Afrikában; egyesíteni az angolul beszélő fajok minden ágát egy angolszász* bund-*ba, és elterjeszteni a Szabadságot, a Civilizációt és a Kereszténységet szerte a világon.*

E látszólag nemes célok szinte szó szerint egybeesnek a Cecil Rhodes hitvallásában foglaltakkal (Országépítő, 2002/2), leszámítva, hogy Rhodes nem nevesítette ebben az Európai Egyesült Államokat, *csak* a világ nagyobb részének egyesítéséről beszélt, *a mi uralmunk alatt.* Ebből arra lehet következtetni, hogy Stead és Rhodes már 1880 körül jól ismerték egymást. Úgy tűnik, Stead a kereszténységet is Rhodeshoz hasonlóan értékelte, vagyis csupán egy hatékony szervezetet és ideológiát látott benne, mellyel kordában lehet tartani nagy tömegeket. Mivel Stead e könyvében csak akkor említi a kereszténységet, amikor modern formáját *civilizált pogányságnak* nevezi, dícsérve az antik Róma eredeti szellemi nagyságát, nem egészen érthető, mit is értett Stead kereszténységen, de az angolok által terjesztett szabadság és civilizáció iránt is lehetnek kételyeink, ha nem egyfajta korlátolt sznobéria vezet bennünket. Nem véletlen az európai hagyomány keresztény tartalmára való hivatkozás problematikussága az EU-alkotmány mai szövegezői számára, valószínű, hogy így is, úgy is távol fog állni a dolog a kereszténység szellemétől.

Stead így folytatja: *Az elképzelés azokban a napokban* (1880) *csak kevesekre korlátozódott, de manapság a Lord Rosebery és Lord Salisbury* (Kerekasztal-csoport tagjai) *által vezetett pártok versenyeznek egymással az iránti készségükben, hogy az európai összhangot az Európai Egyesült Államok csírájaként ismerjék fel, és a hat nagyhatalom összehangolt cselekvését a keleti kérdéssel kapcsolatban valamennyi európai állam föderális uniójává fejlesszék. Talán érdemes kialakítani ennek az új organikus entitásnak az eszméjét, amelynek megteremtése külpolitikánk elsődleges célja* (!). *Vajon megismételjük-e Frankenstein bűnét, vagy mint Pygmalion, megformálunk egy gyönyörű teremtményt, amelybe egy meghatározott pillanatban az istenek lehellik az élet lehelletét? ... Volt egy szép Európa a régiek mitológiájában, akit Jupiter megszeretett, és akinek története korábban azt az eszmét sugallta Tennielnek, hogy John Bull sikeresen törekedhet eljátszani az istenek és emberek atyjának szerepét.*

John Tenniel neves angol illusztrátor (1820–1914), azonban a fenti felfogás John Bull és ugyanúgy Uncle Sam törekvéseiről a liberális-unionista Steadnek is sajátja. Erről tanúskodik egyik meglehetősen elfogult megjegyzése: *Ahogy II. Miklós minden oroszok cárja, úgy Viktória királynő minden szárazföld és minden tenger császárnője.* Ez a konokul, ám nem minden rátermettség nélkül gyarmatosító brit mentalitás konzervatívból fokozatosan liberálissá alakult a XIX. század folyamán, ahogyan *Richard Cobden*, a szabadkereskedelem apostola, megértve az idők szavát – más jelleggel, tartalommal, de kissé a mi Széchenyinkhez hasonlóan –, már 1835-ben jelezte ennek az átalakulásnak a szükségességét Anglia számára: *Lángoló hittel hisszük, hogy nemzetünk virágzásának egyetlen esélye a rendszerünk mielőbbi újramodellálásában rejlik, amennyire csak lehet, megközelítve az amerikaiak tökélyre vitt módszereit.* (idézi Stead: *The Americanisation of the World or the Trend of the Twentieth Century,* Review of Reviews, London, 1902.). Ez a cobdeni megközelítés évtizedekkel később, Stead számára, miként Rhodesnak is, már az angol-amerikai unió létrehozásának szükségességét jelentette. Ennek kapcsán Stead szót ejt a világuralom ominózus kérdéséről, és önkéntelenül is bevilágít a brit küldetéstudat elavult, sőt patologikusan torz alapjaiba, ezért nagyon fontosnak tartom hosszabban idézni: *A dagályos kifejezés, 'világuralom', olyasmi, amire gyanakodva néznünk hosszú tapasztalat tanít bennünket. Nem szabadna ennek ambíciónkká válnia, kivéve az eszmék befolyását és példaadásunk erejét. Az a kísértés, hogy azt higgyük, mi vagyunk a Mindenható alkormányzója kezünkben villámokkal, hogy megbüntessük a gonosztevőket, ez a legrafináltabb kísértések egyike, amellyel a Gonosz csábítja a jóakaratú embereket, hogy politikai ügyekbe kezdjenek, ami így nemsokára elválaszthatatlan lesz a kalózkodástól. Azonban figyelembe véve, hogy az angolul beszélő ember ki van téve annak a veszélynek, amit a hatalom majdnem ellenállhatatlan kísértése jelent, azok az előnyök, amelyek a Faj Újraegyesítésével megszerezhetők, olyan nagyok, hogy igazolják ennek a kockázatnak a vállalását.* (!) *Ez az újraegyesítés, túlzás nélkül szólva, nem pusztán a legrövidebb, hanem az egyetlen utat jelenti a világ számára, amelyen elérhetjük annak az ideálnak a megvalósítását, melyet oly nemesen írt le Sir John Harrington az 'Oceana'-ban: 'Mi lenne, ha a világ ismét látná a megfiatalodott és szárnyaló Római Sast? Ha ehhez hozzáadják a polgári szabadság propagálását, a lelkiismereti szabadság propagálását, akkor ez a birodalom, a világnak ez a patrónusa,*

Krisztus királysága lenne. E közösség (Stead szóhasználatával: Commonwealth) *Isten követe lenne a földön…és karjai szent menedékként terjesztenék ki Isten áldását a szorongatott világra, szárnyainak árnyékában Sabbath-ot adva a földnek, megpihenést a munkától.'*

Azt hiszem, hogy ami hazugság, káosz és kataklizma még előttünk áll, végső soron az anglo-amerikai néplélekben rejlő fenti önellentmondásból fog előtörni a világban, amely ellentmondás abban áll, hogy képtelenek lemondani egy elavult, földi-birodalmi impulzusról, ugyanakkor azt hiszik, sokszor naívnak tűnő meggyőződéssel, hogy ezzel „krisztusi" világot teremtenek. Mint ahogy eddig láthattuk a XX. századi történelemben, ez rendszerint épp a valódi Krisztus-impulzus, a hirdetett szép elvek legdurvább megrontását eredményezte. Bár olyan keresztény elvekről beszélnek, mint az emberi jogok, a szabadság, az igazságosság, a demilitarizálás; végül mindig kiderül, hogy saját uralmukat értik rajta, amely lényegében minden más kezdeményezést, eszmét kizár. Mondhatnánk, hogy ez gyakran sajátja a világmegváltó, intézményesült eszméknek, ám itt – nagyon hasonlóan az egyházi impulzushoz – mintha a hatalmi univerzalizmus prototípusával találkoznánk.

Bár Anglia 1945 után, mint mondják, megszűnt gyarmatbirodalom lenni, korántsem adta fel régi álmait: már a XIX. század második felétől, oldalán az USÁ-val, felvértezve tőkével, fegyverekkel, és érdekeinek megfelelő eszközként használva a szélsőbal- és szélsőjobboldali ideológiákat, csoportokat és rendszereket, monomániásan halad célja felé. E hosszú menetelésében fontos, sőt a legfontosabb állomás az *Európai Egyesült Államok* megteremtése. A szándék változatlan fennmaradására említhetnénk *Churchill* egy érthetően keveset idézett beszédét is: *Mi természetesen nem kívánjuk, hogy az Egyesült Európa gondoskodjon a nemzetközi viszonyok valamennyi problémájának végső és teljes megoldásáról. Egy tekintélyes, mindenható világrend megteremtése a végső cél, amely felé törekednünk kell. Bizonyos hatékony világkormány felállása és gyors cselekvésbe lendülése nélkül a béke és az emberi fejlődés kilátásai sötétek és kétségesek. De ne értsük félre a fő kérdést: Egyesült Európa nélkül nincs biztosítva a világkormány jövője. Ez sürgős és elengedhetetlen lépés ezen ideál megvalósítása felé.* (Egyesült Európa Találkozó, 1947. május 14., Royal Albert Hall, London). Hasonló értelemben nyilatkozott a Kerekasztal csoport egyik amerikai tanítványa, a kevésbé ismert, de Brzezinskire, Kissingerre vagy Huntingtonra nagy hatást gyakorló *Robert Strausz-Hupé* 1955-ben: *Vajon a jövendő világrend az amerikai egyetemes birodalom lesz-e? Annak kell lennie… Az amerikai nép küldetése, hogy eltemesse a nemzetállamokat, és az ezektől megfosztott népeket nagyobb uniókba vezesse…* (EIR. 2002. Jan. 25. *'Open Conspirators' Behind Sept 11 Coup Plot*).

Noha nem nehéz ilyen hitvallásokat találni, mégis kevesen óhajtanak tudomást venni a bennük foglalt tényekről, tendenciákról, és így alapvetően téves, sematikus ítéletekhez jutnak mind az európai, mind a magyar történelem és politika újabbkori alakulását, vagy az egészséges emberi fejlődés irányát illetően, és nem ismerik fel a főként a Kerekasztal csoporttal fémjelezhető anglo-amerikanizmus valódi történelmi szerepét. A tények pedig azt mutatják – függetlenül az általában problémás vagy eleve manipulatív szándékkal terjesztett összeesküvés-elméletektől –, hogy valóban van bizonyos kísérteties receptszerűség abban, ahogy – a fabiánus H.G. Wells szavával szólva –, az *open conspiracy* zseniális háttérpolitikusai vállvetve a francia *secret conspiration*-nal, és a lelkek jezsuita konkvisztádoraival, valamint egyéb, érdekeltté tett nemzetközi tényezőkkel különböző uniók létrehozására törekedtek a XX. században, előbb az *oszd meg és uralkodj*, majd az *egyesítsd és uralkodj* elve alapján. Szembenálló országokat, birodalmakat teremtenek, pénzelnek, majd egymás ellen fordítják őket, s egyszersmind részt vesznek a háborúkban és a háborús üzletben mindkét fél oldalán, végül pedig – egyetlen igazi győztesként – az újjáépítésben is, kiterjesztve hatalmukat a föld távolabbi régiói felé. Szovjetunió, Harmadik Birodalom, Európai Unió, Afrikai Unió (dél-afrikai központtal alakították 2002-ben), Arab Unió, Kelet-Ázsiai Unió, VilágUnió? A sor folytatható, hiszen például az európai egyesítéssel kapcsolatban maga *Averell Harriman*, a Skull and Bones rend és a pénzhatalom egyik kulcsembere egy 1971-es hivatalos interjúban, melyben a Marshall-tervről és az európai egyesítésről volt szó, így beszélt az *Európai Unió atyjaként* magasztalt *Jean Monnet*-ről: *On the sidelines we had Jean Monnet* (az oldalvonalakon ott volt nekünk J. Monnet), és vázolta a menetrendet: *A mi egész felfogásunk az európai egyesítésről az volt, hogy először a gazdasági egyesítésben kellene közreműködni. Azután reméltük, hogy biztosítjuk a gazdasági-katonai, és végül a politikai egységet.* Reményeik valóra váltak, sikereik hátborzongatóak.

Mindebből világosan láthatjuk, kik voltak az igazi kezdeményezők és a folyamatok kézbentartói, akikről ma szemérmesen hallgat a tömegpropaganda. Nyilván bevallhatatlan, hogy Európa népei előbb-utóbb egy anglo-amerikai unió alárendelt részei lesznek. Akik ma azt mondják, hogy az EU bármiben is kedvez a nemzetállamoknak, a helyi érdekeknek, netán az egyes embernek, sajnos tévednek, s óhatatlanul megtévesztenek másokat. Ha ma még vannak is kedvező jelek, később, mikor már mindenki benne lesz az EU-ban a csatlakozandók közül, átadják a helyüket egy teljesen centralizált politikának, és minden az anglo-amerikanizmus irányába fog eltolódni. A dolgok úgy állnak, hogy a XIX. századi szociáldarwinizmussal és imperializmussal jóvátehetetlenül megfertőzött brit-amerikai titkos társaság egyáltalán nem a feltétlen jóakarat jegyében gondolkodik saját gyermekéről, az Európai Unióról. Ha a machinátorok rejtett dialektikájával gondolkozunk, mellyel a valóság működését kívülálló harmadikként akarják uralni, belekalkulálva az ellentétes folyamatokat is, akkor meg kell keresnünk az EU ellentétpárját is: ez ma nyilvánvalóan az iszlám világ, a későbbiekben valószínűleg Kína. Vajon bekövetkezik, hogy pajzsként és csalinak fogják felhasználni térségünket, *a nyugat előőrseit*, egy eszkalálódó Kelet-Nyugat háborúban, amire már régen utalnak, s ami, úgy tűnik, 2001. szeptember 11-én kezdődött el?

De térjünk vissza a kezdetekhez, és nézzük meg Stead néhány *látnoki* sugallatát 1899-ből, melyek ma az EU gerincét alkotják:

Mik az újvilág (USA) *feltételei? Minden állam egy föderális unióban egyesül, határok és állandó hadsereg nélkül.*

… előbb vagy utóbb Európának közös valutája lesz.

Közel vagyunk egy igazi, föderatív Európa megalapításához, melyet nem fog megbénítani a 'liberum veto' (szabad vétójog) *elve.*

Az európai 'areopagus'-on a döntéseket abszolút összhang nélkül hozzák majd, és ebben, mint egyéb dolgokban, a kisebbség alá lesz rendelve a többségnek.

Mikor lesz az, amikor az egyesített Európának saját parlamentje lesz?

Az Európai Föderáció a jelen pillanatban olyan, mint egy embrió a magzati élet utolsó fázisaiban. Még nem kész a megszületésre. De megmozdult a tudati élete, és a kontinens már érzi a vajúdást. Ez lassú folyamat. Az Idő nagy születéseihez nagy előkészületekre van szükség.

A nagy politikai események előkészítésében a Természet (?!) *ugyanazzal a majdnem hihetetlen türelemmel és fáradhatatlan bőséggel működik, mint amiről a földkéreg alakulása vagy a magasan organizált fajok evolúciója tanúskodik. Mert, mint Ibsen mondotta, a Természet nem közgazdász. És Európa megalapításának előkészítésében a Természet oly sok mindent a mélybe hajított az előző korok munkájának eredményéből, hogy ez csak a barbárok munkájához hasonlítható, akik a Praxitelész tanítványai által kifaragott szobrok súrolóköveit készítették, s akik az istenek templomainak páratlan szobrait az óljaik építéséhez használták fel.*

Ha Európa hozzászokott, hogy egységként cselekedjen, ez idővel létrehozza az Európai Egyesült Államokat, amelyet nem fognak kevésbé üdvözölni azért, mert inkább lesz a kölcsönös félelem és bizalmatlanság szülötte, mint a testvéri szereteté és a jószomszédi bizalomé. (Stead itt az Ottomán Birodalommal kapcsolatos félelmekre utal, a törökökre, akiket bár alkalmatlannak ítélt erre, korábban az európai egységes cselekvés összekovácsolása érdekében látta felhasználhatónak; ld. a külön fordítást.)

Nem érdektelen kitérni arra, hogyan említi Stead a britek útjában álló riválisokat, az akkori világ leghatalmasabb hadseregével, népességével és vonzó természeti kincsekkel rendelkező Oroszországot, a Német Császárságot és az Osztrák-Magyar Monarchiát, mely országok és népeik – minden konzervatív túlkapásaik ellenére – előbb-utóbb valóban a kereszténység – nem az ideológia – uralmának megvalósítására hivatottak. Annak ellenére, hogy Stead kollégái, *William Seton-Watson* és *Henry Wickham Steed* mindent megtettek, különösen a Magyar Királyság nemzetközi hitelének rontásáért, maga Stead feltűnően dícsérő szavakat zeng mindhárom birodalomról és dinasztikus uralkodóikról, de Oroszországról feltesz egy furcsa, szánakozásba csomagolt vésztjósló kérdést: *Ki tagadná, hogy… Oroszország eltűnése az európai galaxisból valóban szegénnyé tenne bennünket?* Oroszország ugyanis ekkor, bár voltak pénzügyi nehézségei, ereje teljében volt, és csak a bolsevik kísérlettel lehetett később valóban eltüntetni az európai galaxisból. Vagy: *A modern háború rendkívüli pusztítása azt eredményezheti, hogy még a győzelem is csak a forradalmi anarchizmus győzelmének nyitánya lenne.* Hogy mégis hogyan sikerült francia kölcsönökkel és angol dimplomáciával elterelni Oroszországot a németekkel és a Monarchiával való szövetségtől, vagyis az európai koalíciótól az I. világháború előtt, erre a jövőben még érdemes visszatérnünk.

A feltörekvő Németországgal kapcsolatban, talán csak hogy bizalmat keltsen a németekben, Stead úgy véli, az Európai Uniót két nemzet, Anglia és Németország fogja megalakítani, akiket jelenleg *elválaszt bizonyos fülsértő disszonancia*, utalva a két ország közötti gazdasági, fegyverkezési versenyre és némelykor gyarmati érdekeik összeütközésére, jóllehet Németország nem fenyegette – ahogy Oroszország és a Monarchia sem – Anglia vagy Amerika területi vagy gazdasági épségét, csupán a hatalmi egyensúly kialakítására törekedett az egyeduralkodó angolszászokkal szemben. Puszta szólam volt, hogy Anglia az önvédelem miatt harcol a német militarizmussal szemben. Néhány évtizeddel később épp a német militarizmus fölfejlesztése érdekében gyakorolták ugyanazok a brit körök a megbékéltetés politikáját. Ami a Monarchiát illeti, érdemes ismét idézni e befolyásos véleményformáló szavait: *Határain belül Ausztria felbecsülhetetlen szolgálatot tett a béke ügyéért és a félvad fajok civilizálásáért, akiket megszelidített és féken tartott. Iskolamesterként cselekedett, nem despotikusan, hanem alkotmányos elvek alapján, a ruténokkal és szlovákokkal, lengyelekkel és csehekkel;* Stead nem írta, hogy *a magyarokkal*, hiszen mi alkottuk a dícséretes duális birodalom egyik felét, de gondolatban nyilván folytatta velünk, hiszen lapja, a *Pall Mall Gazette*, melynek irányvonala nem változott főszerkesztőjének elhunyta után sem, 1917. október 26-i számában nyíltan beszél: *A hunok éppoly gyalázatosak, mint a poroszok.* Stead az európai egységet propagálva lelkendezik a csodálatos vitalitású és romolhatatlanul fiatal, sok nyelvű, sok nemzetiségű Monarchia, mint a XIX. század politikai csodája iránt, amikor a Monarchia XIX. századi kétségtelen jogfejlődésére utalt: *Ma nehezen találni olyan közép-európai államot, amely a decentralizáció oly sok problémáját alkotmányos alapon dolgozta ki, mint a Habsburgok birodalma.* Álságos ez a lelkendezés, mert Stead noha jól tájékozott volt, elmulasztotta megemlíteni a birodalmat kiegyezésre, a magyar törvények betartására kényszerítő Deák Ferencet, holott már az egész Árpád-kor hasonló uralkodói eszme jegyében állt. El is kellett tüntetni országunk és népünk tekintélyes részét Trianon süllyesztőjében és végül teljes egészében Jalta után, egy későbbi, irányíthatóbb európai föderáció létrehozása érdekében.

Visszatérve Stead-hez, a szerző, bár láthatóan nem az önvád marcangolásai közepette, mindazonáltal nyíltan összegezi 1898-as európai körútjának tapasztalatait, az óvilág frappáns véleményét az újvilág újsütetű akciójáról, Amerika gyarmati háborújáról, s ezzel nem kevés történelmi és aktuálpolitikai áthallással szolgál számunkra, világosan láttatva az azóta töretlen tendenciát:

Az amerikaiak humánus lelkesedése a filippinók fölszabadításáért csak álszent maszk, hogy megkönnyítsék hódításukat… Az amerikai deklarációk rosszabbak, mint az angol képmutatás.

Az angolszász mindig úgy kezdi, hogy az eget hívja önzetlensége tanújául, mellyel szomszédait akarja megsegíteni, de a vége mindig az, hogy ellopja a szomszédok kanalait.

Európa érzékeli, hogy az Egyesült Államok egy felszabadító háborút kezdett, amely, mint az lenni szokott, átalakult hódító háborúvá…

'Ez pusztán nacionalista gazemberség, gyűlöletes, nyilvánvaló farizeizmus' – ezek a kifejezések, amelyek nagyjából jellemzik az óvilág ítéletét az új jelenlegi fejlődéséről… – írja Stead minden különösebb magyarázkodás, idealista, netán keresztényi mea kulpa nélkül. Holott 1898-ban Amerika éppen a Rhodes-Milner csoport és a Skull & Bones rend közvetlen és közvetett irányításával, a *Mckinley* elnök vezette kormány alatt kezdte meg hódításait a világban. McKinley külügyminisztere, *William R. Day*, aki előkészítette Spanyolország megtámadását, többgenerációs „csontcsaládból" jött, s a hadügyminiszter *Elihu Root*, aki később *Theodore Roosevelt* kormányában is felbukkan hadügy-, majd külügyminiszterként, korábban a S&B rendtag,

tengerészeti államtitkár *William Collins Whitney* ügyvédje, legszorosabb munkatársa volt (egy korábbi fordításunkban tévesen Carnegie-ügyvédként szerepelt).

Stead egy archaikus szöveggel így jellemzi a hódító USA és kritikusainak általa tapasztalt viszonyát: *A pokol fölkelt a mélyből, hogy találkozzon veled eljöveteledkor; fölrázta a halottakat, a föld minden fejedelmét, fölkeltette trónjaikról minden nemzet királyait, és mind azt mondják neked: 'Te is olyan gyarló lettél, mint mi? Te is olyan lettél, mint mi? Hogyan buktál le a mennyből, ó Lucifer, hajnal fia?'*

Úgy tűnik, Stead és köre, minden szépelgő máz és propaganda ellenére nem átallotta ezt, vagy más bukott hatalmakat szolgálni hazája világuralmi céljainak elérése érdekében, a „cél szentesíti az eszközt" régi, jezsuita elve szerint: *Az anglo-amerikai antant adukártya, amely ezentúl* (!) *vezető szerepet fog játszani az angolul beszélő népek minden kapcsolatában a féltékeny és gyanakvó szomszédaikkal…Ha a dolgok úgy mennek, ahogyan most, minden angolul beszélő ember azt fogja érezni, amit én a háború folyamán, hogy Európa fővárosaiban nem egy, hanem két nagykövete van, és bárhová megy, védelmezi a hatalom, nem egy birodalomé, hanem kettőé, melyek árnyéka az egész világot megtanúthatja békében maradni.*

Hogy ez az „árnyék" hogyan is tanította békére a XX. századot, vadakat és ezer éve civilizáltakat, és hogyan akarja a XXI. századot is, erre vonatkozóan akár a Rhodes-Milner csoport önvallomásával is felér az alábbi részlet William T. Stead művéből, s bepillanthatunk az unióépítés rejtelmeibe. Azt hiszem, ennek olvastán sok hihetetlen dolog válik hihetőbbé, így a bolsevizmus és a nácizmus anglo-amerikai támogatása és felhasználása, többek között az Európai Unió többlépcsős létrehozása érdekében.

William T. Stead:

AZ EURÓPAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

részlet a IV. fejezetből

…két elem szükséges ahhoz, hogy Európa föderációját ugyanazon az úton érjük el, mint amelyen más hasonló léptékű föderációkat létrehoztak:

Az első és legszükségesebb egy rendkívüli erő, amely elég erős ahhoz, hogy szükségessé tegye azok egyesülését, akiknek létét az erő fenyegeti. Más szavakkal: egy mennyei királyság megalapításához szükséges, hogy legyen egy hatékonyan működő ördögöd. John Bull a XVIII. században a gonosz megtestesülése volt, amely ellen tiltakozásul létrejött az Amerikai Unió.

A mi századunkban a francia agresszió fenyegetése volt az, ami elégséges erővel rendelkezett ahhoz, hogy legyőzze a német népek centrifugális tendenciáit. Hol találunk megfelelő ördögöt, hogy legyőzzük a tehetetlenség erőit, ugyanúgy, mint a nemzeti rivalizálás és faji antipátiák legaktívabb elemeit, s így előidézzük Európa föderációját?

A másik elem, ami hiányzik, egy központi hatalom, amely eléggé erős ahhoz, hogy szövetségbe kényszerítse az ellenszegülő államokat. Természetesen van egy nemesebb ideál, amely a szabad és egyenlő államokat önként, saját jóakaratukból egyesíthetné a teljes függetlenség alapján. De az emberi természet nem így készült. Általában van egy ellenszegülő kisebbség, melyet kényszeríteni kell az önkéntességre. Majdnem minden európai állam, Anglia sem kivétel, egy folyamat eredményét reprezentálja, melyben egy erős központi hatalom fokozatosan felmorzsolta valamennyi riválisát, és megalapozta a tekintélyét, melyet most elismernek, akár a megegyezés révén, akár azok lefejezésének vagy lemészárlásának végső folyamata által, akiknek privát és helyi érdekeik arra vezették őket, hogy megtagadják az együttműködést egy nagyobb egységben.

A leghasznosabb analógiák az Amerikai Egyesült Államok és a Svájci Köztársaság. Itt a föderációt a szuverén államok, tartományok együttműködése hozta létre, bármilyen meghatározó központi hatalom beavatkozása iránti igény nélkül. Azonban mind Svájcban, mind az USÁ-ban a föderáció, amely jóakarattal kezdődött, a továbbiakban fegyveres kényszerrel jött létre, és nem kell meglepődnünk, ha az Európai Egyesült Államok jelentős vérontást követően nyeri el fizikai létét. Ez mindazonáltal részletkérdés, és ezerszer jobb, hogy az embereket azért ölik meg, hogy testük kikövezze a jog birodalma felé vezető utat, mintsem ha pusztán a létező anarchia állandósítása végett gyilkolnák le őket…

Fordította Z. Tóth Csaba

INTERNETES HÍR EGY ÚJ RENDELETRŐL

Látszólag szakmai kérdésről van szó. Látszólag a fogyasztók érdekeit védi. Látszólag a biztonságos, az egészséges, az ellenőrzött minőségű lakások, munkahelyek, iskolák építése a cél. Valójában az összes valóban környezetbarát építési módszert teszi alkalmazhatatlanná. Valójában nem lehet többé az évszázadokon át értéküket bizonyított vályogépítési technológiákat alkalmazni. Valójában tilos a bontott építőanyagokat újra felhasználni – pedig erről milyen sokat beszél manapság a környezetéért aggódó sztrádaépítő politikus! Hogy mennyire nem építésügyi és építőanyagipari szakmai kérdésről van szó, azt könnyen bárki beláthatja. Ehhez azonban néhány alapkérdést tisztázni kell.

A belügyminiszter, a gazdasági és közlekedési miniszter, valamint a környezetvédelmi és vízügyi miniszter közösen hozott rendelete[1] a leírt szavak szintjén az európai jogharmonizációs jogalkotás ékes darabja. Persze megint túllihegtük az EU-t. Ott ugyanis elképzelhetetlen ilyen rendelkezés. A rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól igyekszik határozni. A rendelet döntő része már hatályban van.[2] Azon cikkelyek, melyek alapvetően az EU és Magyarország viszonylatában a rendelet alkalmazását érintik, csak a csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény érvényességének napjától lépnek hatályba.

A rendelet rögtön úgy indít, hogy az építési törvényre[3] és a fogyasztóvédelemi törvényre[4] hivatkozik, a tőlük kapott felhatalmazás alapján – az érintett miniszterekkel egyetértésben – rendelkezik. A rendelet hatálya valamennyi építési termékre, annak gyártójára, forgalmazójára, importálójára, továbbforgalmazójára, belföldi felhasználójára, továbbá az ezekből létrehozott építmény *építtetőjére, tervezőjére és kivitelezőjére*[5] terjed ki. Máris elhagytuk a szakmai terepet, hiszen az épület építtetője, mi vagyunk: akik lakni és élni szeretnénk otthonainkban, s ehhez nem átalkodunk házat építeni.

A fogalommeghatározásokat is jó tisztába tenni. A rendelet *építési termékről* beszél, ezt úgy határozza meg, hogy ide tartozik minden olyan anyag, szerkezet, berendezés vagy több, különböző részből összeállított elem, amelyet azért állítanak elő, hogy építményekbe állandó jelleggel beépítsék. Tehát a falazóelemet összemossa a falazattal, azaz a téglát a fallal. Holott világos, hogy a fal nem termék, csak a tégla. Hagyományos szerkezeteknél a kettőt még meg lehet különböztetni, de egyes szerkezeteknél (ahol a különböző funkciók szétváltak már) nem. Példaként említem a könnyűszerkezetes házak falait vagy a létravázas szalmabálafal szerkezetét: az előbbinél több terméket építünk össze egy szerkezetté, az utóbbinál a kész szerkezet összességében vizsgálandó, holott alapelemei nem termékek. A rendelet *felhasználóként* definiálja azokat, akik a terméket betervezik, beszerzik, beépítik, illetve felhasználják, tehát *nincs különbség* a lakásfelújító polgár és a bevásárlóközpontot tervező-beruházó multi vagy az autópálya aszfaltját öntő segédmunkás között.

A következő fogalom az *alapvető követelmények*, melyeket az építési törvény is felsorol: mechanikai ellenállás és stabilitás; tűzbiztonság; higiénia, egészség- és környezetvédelem; használati biztonság; zaj- és rezgés elleni védelem; energiatakarékosság és hővédelem. Máris hozzá lehet tenni, hogy ebből a szent hatosból igazán csak 2-3 szent. Ezeket precizen és megbízhatóan mérni lehet, szabványokkal rendelkező mérési módszerekkel rendelkeznek. A higiéniával összemosott környezetvédelmet azonban nem lehet mérni és ennek megfelelően nem is mérik, egy épület és egy építőanyag környezetvédelmi és egészségügyi tulajdonságai elhanyagolhatóvá degradálódnak már a szabályozás szintjén. Igaz, hogy itt még egyenlő prioritással emlegetik őket, a jogszabály alkalmazása során azonban – mint látni fogjuk és az eddig leírtakból sejteni lehet – már rangsorolják az egyes szempontokat.

Piaci szereplők között roppant fontos a garanciavállalás kérdése. Fogyasztóként is fontosnak érezhetjük, hogy a boltban vásárolt termék minősége megfelelő legyen. Hogy mit nevezünk minőségnek, hogy melyek a minősítés kritériumai, arról szabványok és törvények rendelkeznek. Élelmiszeripari példával élve: ha egy üveg baracklekvárt vásárolunk, akkor a bolt polcain sorakozó termékek között válogatva egyben biztosak lehetünk: minden ott található termék a hatályos előírásoknak megfelel (a szándékos kereskedői és gyártói megtévesztéstől tekintsünk el). Ha pedig ennek ellenére bizalmatlanok vagyunk vagy más elképzelésünk van a baracklevárt illetően, akkor otthon főzhetünk magunknak olyat, amilyet szeretnénk. Anélkül, hogy előzőleg engedélyt kellene kérnünk az Élelmiszeripari Minőségellenőrzési Intézettől! Anélkül, hogy pontosan dokumentálnunk kellene a befőzés műveleti fázisait! Anélkül, hogy milliós értékű vizsgálati módszereknek vetnénk alá a baracklekvárt!

Ugyan az építőanyagkereskedő polcain sorakozó termékekhez is adnak bizonyítványt: a bírálatunk tárgyát képező rendelet erről gondoskodik. Csakhogy ha nem találok számomra megfelelő terméket, azt nem állíthatom elő magam anélkül, hogy milliós minősítési procedúrának vetném alá magam. A rendelet szerint ugyanis forgalomba hozni (továbbforgalmazni) vagy *beépíteni* csak megfelelőség igazolással rendelkező, építési célra alkalmas építési terméket szabad. Építési terméket építménybe betervezni csak akkor, ha arra jóváhagyott műszaki specifikáció van. Abban csak egyetérthetünk, hogy építési célra csak akkor alkalmas egy termék, ha az építmény a szakszerű beépítést követően a termék teljes élettartama alatt, rendeltetészerű használat mellett kielégíti az alapvető követelményeket.

A korábbi szabályozás adott kiutat: saját magának az ember építhetett nem minősített termékből is. Ezt a jogharmonizációs szabályzat már nem tartalmazza. Holott például az EU-tag Hollandiában úgy rendelkeznek: ha a tervező és/vagy a kivitelző

[1] 3/2003. (I.25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól

[2] a kihirdetésének napját követően (2003.I.25.) 60 nap múlva lépett hatályba

[3] az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, röviden Étv.

[4] 1997. évi CLV. törvény

[5] valamint az építési termékek műszaki specifikációját jóváhagyó, a megfelelőség igazolás során közreműködő vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetekre, az építményeket engedélyező, az építésfelügyeleti és fogyasztóvédelmi hatóságokra, továbbá a vámszervekre

vállalja a 10 éves garanciát, akkor az engedélyező hatóság szabad utat ad, hiszen a felelősen gondolkodó és tervező építész büntetőjogi felelősséggel jár el. Nem szabad megfosztani attól a jogától, hogy meghatározhassa, mikor, hol és milyen anyagot használ. Ezek a jogok az építtetőt is megillethetnék.

A megfelelőség igazolási eljárás alapját a következő jóváhagyott műszaki specifikációk képezik:

• magyar nemzeti szabvány, ezen belül a honosított harmonizált szabvány;

• az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően az európai műszaki engedély;

• az építőipari műszaki engedély.

Reméljük, hogy a szabványok között jó ideje tapasztalható, az átlag állampolgár számára átláthatatlan folyamatok végén lesz végre szabványa a vályogépítésnek, a földépítésnek, a különféle környezetbarát technológiáknak. Bizakodni mindig kell. Félő azonban, hogy naivaknak bizonyulunk. E félelem alapja például az az aprócska momentum, hogy *az átvett EU szabványok betartása kötelező, ám nemzeti nyelven történő kihirdetésük nem.* Azt bizton állíthatjuk, hogy mindig lesznek olyan technológiák és anyagok, melyekről pénzügyi támogatottság hiányában nem szólnak szabványok, melyekhez tőke és tőkeérdek hiányában nem készíttetnek műszaki engedélyt (egy egyszerű minősítéses eljárás többmillió forinttól indul). Még akkor sem, ha ezen témákról öles betűkkel hirdetik: komolyan kell kezelnünk őket, mert ezt Brüsszel is elvárja tőlünk.

A minősítés egyik érdekes pontja az ötéves időtartam. Építőipari műszaki engedély legfeljebb 5 évi érvényességi idővel adható ki. Ez a tervezőnek is kellemetlen, mert a ma tervezett ház építése gyakran nyúlik öt éven túlra (az építési engedély is 4+5 évre szól), így nehéz megjósolni, milyen terméket fognak a beépítés pillanatában jogszerűen forgalomban tartani.

Mely területeket hoz a rendelkezés súlyosan hátrányos helyzetbe? A környezetbarát és ökologikus építés túlnyomó többségét, a műemlékvédelmet, a szociálisan halmozottan hátrányos rétegek lakásépítését. És természetesen mindazon helyi anyagokat, melyek tökéletesen alkalmasak a beépítésre, de minősítésükre nem áll rendelkezésre megfelelő tőke, mert a minősítés költsége csak akkor térülne meg, ha a termék olyan volumenben kerülne piacra, hogy már nem minősülne helyi építőanyagnak.

A rohamtempóban fejlődő építőanyagipar egyre jobb (?) és tökéletesebb (?) termékeivel a szabályozás is fejlődik: a követelmények gyorsan szigorodnak. Egy 20 éve beépített tégla ma már nem felel meg az éppen érvényes követelményeknek. Itt elsősorban a hőtechnikai tulajdonságokra kell gondolni, de egyes termékeknél más, szigorodó követelmények szabnak gátat az alkalmazhatóságnak, egyes termékek egyenesen veszélyes hulladékokként kezelendők. Érdemes megjegyezni, hogy a ma gyártott építőanyagok többsége egy későbbi bontáskor tönkremennek. A falazóblokkok bontáskor használhatatlanná törnek, a burkolóanyagokat felszedni nem lehet, a sort folytathatnánk. Ez fakad a már említett szemléletből, hogy az alapkövetelményeknek nem egyformán kell megfelelni: a szilárdsági, tűzvédelmi és hőtechnikai elvárásoknak általában alárendelik a környezetvédelmi és egészségügyi elvárásokat. A „korszerű" anyagok nagyon sok energiával készülnek, beépített élettartamuk fajlagosan rövidebb, újrafelhasználhatóságuk kérdéses. Igazán csodálkoznivaló ezen nincs, hiszen a piacot irányító erőknek ez az érdekük.

De nem szabad elfeledkeznünk azokról az anyagokról, melyeket az „örökkévalóságnak" gyártottak: épületeink jelentős hányada még mindig ilyenekből áll. A KukaBúvár 2002 őszi számában közölt adatok szerint Magyarországon évente 70-75 millió tonna hulladék képződik, s bár a számok több vitathatók, ennek 10 %-a építési törmelék. Könnyen belátható érdekünk, hogy ebből minél több újrahasznosítható legyen. A környezetvédelmi érdekek mellett felsorolható a nemzetgazdasági érdekek bőséges csokra. A negyedik legnagyobb iparág import fosszilis energiahordozókkal kielégített energiaigényét lehetne csökkenteni, az import építőanyagok behozatalát csökkenteni, munkahelyeket teremteni, környezetvédelmi beruházások költségvetését csökkenteni. A tájsebészeknek nem kell külön említeni azt a nem elhanyagolható szempontot, hogy a jelenleg illegális lerakókban landoló törmeléknek ismét értéke lenne. Az újrahasznosítás legfőbb gátja a szóban forgó rendelet. Az ugyanis olyan termékről beszél, mely most jön le a gyártósorról, melynek gyártása során a minősítési eljárása folyamatos és precíz volt. A 20, netán 120 éve készített tégla ebbe a körbe nem tartozik bele. Sem az a cserép, melyet az egyébként 6 éve, akkor minősített tetőfedő anyaggal fedett fedélszék beépítése során le kell vennünk. Vissza is tennénk, de a terméket már nem gyártják, minősítése lejárt. A jogkövető magatartást tanúsító állampolgár vagy minősítteti milliókért, vagy kidobja, és vesz másikat.

E rendelet fényében vetődik fel a kérdés: hogy képzelhető el, hogy veszélyes hulladékokat be lehet építeni az útalapokba? A veszélyes hulladék kap építőipari műszaki engedélyt? Vagy netán egyenesen szabványt írnak rá?

Az alábbi idézetek egy Medgyessy Péter által aláírt *Környezet- és természetvédelmi kötelezettségvállalásaim* címet viselő irományból származnak. A *Medgyessy-kormány vállalja* kezdetű ígéretcsokor néhány pontját idézzük:

1. Csak olyan új törvény, kormány- és miniszteri rendelet, valamint kormányhatározat kerül elfogadásra, amely nem csökkenti a környezet-, természet- és egészségvédelem, továbbá az oktatási, kulturális, egészségügyi és szociális ellátás jogszabályokkal biztosított szintjét, kivéve, ha ez más alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi, illetve ellátási szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan.

10. Kezdeményezzük az OTÉK módosítását a környezeti szempontok figyelembevétele érdekében.

12. Kormányom fokozott figyelmet fordít(…) a széndioxid-kibocsátás csökkentésére.

Politikusaink minden bizonnyal átérezték a jövő nemzedékek iránti felelősségüket és csak tévedtek, mikor három miniszter közös rendeletben ezen elvek ellen alkotott jogszabályt. Bizonyára gyorsan javítani fogják mulasztásos tévedésüket.

HÍREK

2004. JANUÁR 13-ÁN a Védegylet képviselői Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel találkoztak. A megbeszélésen a Szlovák Köztársasággal a dunai vízlépcső ügyében folytatott tárgyalások, a Horvát Köztársaság által a Drávára tervezett Novo Virje-i erőmű, a Védegylet szakértői által készített, a környezetvédelmi törvényre, az építési törvényre és az Országos Településrendezési és Építési Követelményekre vonatkozó módosító javaslatok, valamint a fák védelméről szóló kormányrendelet felülvizsgálatának lehetőségei kerültek napirendre. A felek megegyeztek abban, hogy a dunai vízlépcső ügyében a Szlovák Köztársasággal folytatott tárgyalásokon képviselt magyar álláspont kialakítása során a minisztérium konzultálni fog a civil szervezetek képviselőivel, akik a miniszter szakértői testületében is szerepet kapnak. A Novo Virje-i erőmű ügyében a társadalmi szervezetek folytatják a konzultációt a minisztérium szakértőivel. A törvénymódosítási csomaggal és a fák védelméről szóló kormányrendelettel kapcsolatos kezdeményezést a miniszter támogatóan fogadta, és ígéretet tett, hogy a lehetséges területeken szorgalmazni fogják az előrelépést.

KÓS KÁROLY: *TESTAMENTUM ÉS AGRIKULTÚRA* című kéziratos, 1915-ben, Sztánán készült könyve hasonmás kiadásban márciusban hagyja el a váci Nalors nyomdát. A könyv terjesztését a Kós Károly Alapítvány végzi.

RAINER PÉTER építész-belsőépítész szakrális és profán munkáit bemutató tárlata március 12 és május 2 között tekinthető meg az Esztergomi bazilika kincstárában.

MEGGYESI TAMÁS: *A KÜLSŐ TÉR* című könyvét a Urbanisztikai füzetek első köteteként jelentette meg a Műegyetemi Kiadó és az Építészmérnöki kar Urbanisztikai tanszéke.

AZ ÖKOTÁJ 31-32. száma 2003 végén jelent meg, *Tradíció és oikosz* címmel válogatott tematikus írásokat tartalmaz. A különösen jelentős, időszerű és hangsúlyosan ajánlott olvasmányok szerzőinek nem teljes listája: Miklóssy Endre, Baji Lázár Imre, Bakos József, Végh Attila, Lányi András, Jankovics Marcell, Douglas Cardinal.

A MIKES KIADÓ gondozásában megjelent Guzsik Tamás: *A pálosrend építészete a középkori Magyarországon* című posthumusz kötetét, Guzsik Tamás több évtizedes gyűjtőmunkájának összefoglaló eredményét munkatársai rendeztek sajtó alá.

OSSKÓ JUDIT 30 évvel ezelőtt kezdte el a Magyar Televízióban az *Unokáink is látni fogják* című építészeti műsort, amely ilyen természetű szakmai programként egyedülállóan hosszú életű a nemzetközi televíziózás történetében. A műsorban sok, azóta elhunyt jeles építész fejtette ki nézeteit, a külföldön dolgozó magyar építészek tevékenységét más forrásból nem ismerhettük meg, a kétszáznál jóval több adás végigkísérte a társadalmi szempontból időszerű építészeti kérdések és viták történetét.

KŐKÖSZÖNTŐ

(Kő Pál: *A magyar tudomány hajója* című művéhez)

Kő Noé!
Kőbárkád kincseit
zúdítsd Európa asztalára!
Drágakövek azok –
megkövesedve.

Teheted!
Megtaláltad az utat –
Értől az Óceánig.

Gazdag ez a nép,
gyönyörű szellemiekben.
Rétegeit az Idő
sűrítette, préselte eszemente,
bányászhatatlanná vált,
egyetlen tömbbé nemesedve.

Gyönyörű az Ékszer!

Hajó és rakománya, –
Istennek teremtő, ősi kedve.

Áradj!
Zúdulj!
Öntsd szellemed
végre a világra,
hadd tudják, –
kőtömböd,
óh, Ember!
utolsó menedéked.

Vadász György, 2003. XI. 10.

HALLGATÓI GYAKORLATOK

a műegyetemen folyó szerves építészeti oktatás keretében

A Műegyetem kétéves *Szerves építészet* című tantárgya első félévének anyagából ismertettük legutóbbi számunkban Kampis Miklós előadását. Ezúttal a gyakorlati feladatokból mutatunk be kettőt. Az első feladat a kassai Szent Erzsébet templom kiegészítése volt. A templom torzóban maradt, egyik tornya nem épült fel. A hallgatóknak rajzot kellett készíteniük a katedrálisról kétféle módon: vagy gótikus stílusban, a templom stílusához alkalmazkodva vagy egyéni módon, saját elképzelés alapján. A feladat Pásztor Péter kassai építész 2002-ben meghirdetett gondolkodási vagy ötletpályázatának átvétele, amely egy megdöbbentő félreértés folytán nagy vihart kavart építészettörténészi körökben. Makovecz Imre bimbózó rügyként megrajzolt toronykiegészítését sokan a műemlékes szakmát megcsúfoló merényletnek tekintették. Az alábbi anyag közlésekor hangsúlyoznunk kell, hogy gondolatkísérletről, ujjgyakorlatról, stilisztikai játékról van szó, amely közelebb viheti a hallgatókat a feladat lényegének megértéséhez, mintha kizárólag a tizenkilencedik századi purista műemlékfelújítás szellemi körének határain belül közlekedhetnének.

Értékelés: a feladatot nagyon eltérő módon és minőségben sikerült megoldani. Volt, aki rátalált egy helyes gondolatra és abból kiindulva szép építészeti megoldást adott. Volt, aki a jó gondolatokat építészetileg nem tudta kifejteni és volt, aki gondolat nélkül vagy ironikusan próbálta a feladatot teljesíteni. A feldolgozás szintén változó minőségű volt, készültek szép és kevésbé szép rajzok, többen nem fordítottak elég energiát a feladatra.

Dárday Balázs

Szabados Karolina

Kiss Dávid

Rüll Tamás

Mezei Zsófia

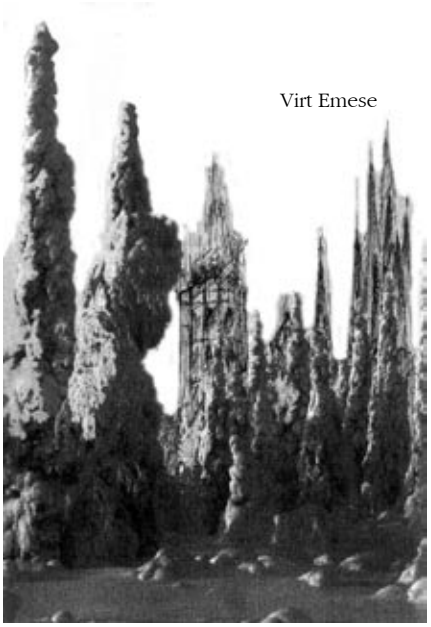

Virt Emese

Balogh Zsuzsa

Petri Dávid

Radnóthy Szabolcs

A második feladat egy táj kiegészítése volt, ennek a feladatnak előképéül szolgáltak a Makovecz Imre által készített rajzok, amelyek „továbbgondolnak" vagy „helyreállítanak" egy-egy nagyon erős kisugárzású, akár hajdani építmény romjaiként is felfogható természeti alakzatot. A feladatul választott helyszín a Káli-medence délkeleti szegletében található monoszlói bérc, oldalában vulkanikus bazaltoszlopokkal. A hallgatók rajzai ezt a tájból kiugró alakzatot értékelik építészeti jelenségként kiegészítve azt tetszés szerinti elemekkel.

Értékelés: látszott, hogy az első feladat nyilvános értékelése hasznos volt, a második feladat szinte kivétel nélkül nagyon jól sikerült. Egy-két kivétellel mindenki talált a megoldáshoz illő gondolatot, és azt sikerült építészetileg végigvinnie. Biztosan ennek következményeképpen sokkal szebb rajzok készültek. A beadott gyakorlatok színvonala hihetetlenül sokat javult, látszott, hogy mindenki lelkesen, sok energiát fordított a munkájára. Így a második gyakorlatok többsége 5-ös és 4-es osztályzatot kapott.

Holové Marianna

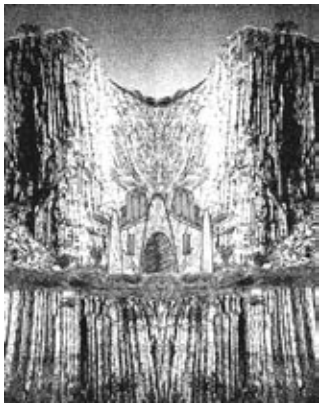

Mezei Zsófia

Varga Krisztián

Dárday Balázs

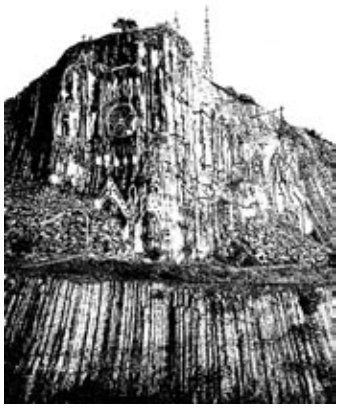

Krokovay Marcell

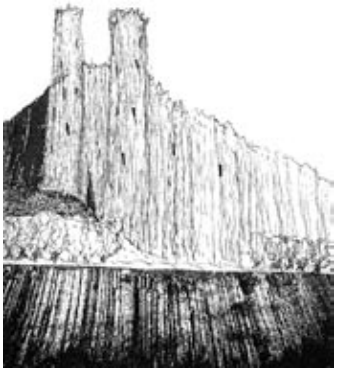

Kiss Dávid

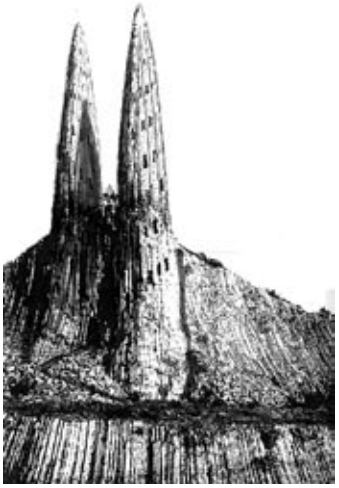

Deidner Ágnes

MESTEREK ÉS TANÍTVÁNYOK

címmel háromnapos kiállítást és konferenciát rendez
a THERMO Kft. és a Magyar Nemzeti Galéria
2004. május 7-e és 9-e között
a Galéria budavári épületének harmadik emeletén